

HET NIEUWE JERUZALEM

7 PREKEN

Door

Ds. CHR. VAN DER POEL

Overzicht van zijn predikdienst

UITGAVE HOEKMAN'S BOEKHANDEL EN UITGEVERIJ - GOES

**Digitale versie:
STICHTING DE GIHNONBRON
MIDDELBURG
2015**

INHOUD

Overzicht van zijn predikdienst

L.S.

Bij de verschijning van de tweede druk hebben wij geen andere wens dan die we reeds hierboven hebben neergeschreven, namelijk, dat de Heere Zijn zegen er over geven mocht en dat het lezen ervan gesteld mocht worden tot eer van Zijn Naam en zaligheid van zondaren.

Yerseke, oktober 1976 De schrijver.

1. De tempelbouw

Het huis nu als het gebouwd werd, werd met volmaakten steen, zoals die toegevoerd was, gebouwd; zodat geen hamers, noch bijl of enig ijzeren gereedschap gehoord werd in het huis als het gebouwd werd.

2. Israëls onbandigheid

Want Israël is onbandig als een onbandige koe; nu zal hem de Heere weiden als een lam in de ruimte.

3. Het nut der verdrukkingen

En niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende, dat de verdrukking lijdzaamheid werkt, en de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop; en de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door de Heilige Geest, Die ons is gegeven.

4. De onmisbaarheid van de liefde tot Christus

Indien iemand de Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking: Maranatha!

5. De staatsverwisseling der Efeziërs

En u heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden.

6. Hetgeen vergaat en hetgeen blijft. Oudejaarspreek

Want wij hebben hier geen blijvende stad, maar wij zoeken de toekomstige.

7. Het nieuwe Jeruzalem

En ik zag geen tempel in dezelve; want de Heere, de almachtige God is haar Tempel, en het Lam.

En de stad behoeft de zon en de maan niet, dat ze in dezelve zouden schijnen; want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, en het Lam is haar Kaars.

En de volken die zalig worden zullen in haar licht wandelen; en de koningen der aarde brengen hun eer en heerlijkheid in dezelve.

En haar poorten zullen niet gesloten worden des daags, want aldaar zal geen nacht zijn. En zij zullen de heerlijkheid en de eer der volken daarin brengen. En in haar zal niet inkomen iets dat ontreinigt, en gruwelijkheid doet, en leugen spreekt; maar die geschreven zijn in het boek des levens en des Lams.

Reformatorisch Dagblad, 20 januari 2000, Door J. M. D. de Heer

De trouw van de Koning der Kerk

Ds. Chr. van der Poel: In de wedergeboorte wordt de tweede bede geboren: "*Uw Koninkrijk kome.*" Dat is een bede die lijnrecht ingaat tegen onze begeerte zelf koning te zijn. Maar het wordt de begeerte van het nieuwe leven, zegt ds. Chr. van der Poel, geregeerd te worden door Gods Woord en Geest.

De predikant van de Gereformeerde Gemeente te Yerseke is ervan overtuigd dat wie in waarheid de tweede bede leerde bidden, nooit zal kunnen roemen in zichzelf. "De Heere bewaart Zijn Kerk. Zo wij sterk zijn, daarvan hebt Gij alleen de eer, zong Datheen."

"Wanneer in de tweede bede van het volmaakte gebed wordt gesproken over het Koninkrijk Gods moeten we bedenken dat de Bijbel een tweeërlei Koninkrijk kent. Er is een Koninkrijk van Gods macht en een Koninkrijk van Gods genade. God is Koning over de hele aarde en over al het geschapene. "De Heere regeert, dat de volken beven." In de weg van Gods voorzienigheid zijn zelfs de harten van de koningen in Zijn hand, Hij neigt ze tot al wat Hij wil. God is het ook "Die de geest der vorsten als druiven afsnijdt, en Die de koningen der aarde vreselijk is." Over het Koninkrijk van Gods macht wordt in deze bede echter niet gesproken."

Oorsprong

"Ook in het Koninkrijk van Gods genade, waarover het in de tweede bede gaat, is de Drie-enige God Koning. Het heeft God echter behaagd de regering van dit Koninkrijk in het bijzonder aan de tweede Persoon toe te schrijven. De oorsprong van dit Koninkrijk ligt in het welbehagen Gods. In Psalm 2 staat: "Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid." Werd Christus bij Zijn geboorte niet koninklijke eer toegebracht door de engelen? Brachten de wijzen uit het oosten niet koninklijke geschenken?

Het is waar, Christus werd in Zijn koningschap veracht toen Hij stond voor Pilatus. Maar Hij stond koninklijk uit de dood op, triomfeerde over dood, graf en hel en voer koninklijk naar de hemel. Hij zit, zong Datheen in Psalm 47, *versierd schoon, hoog op Zijn troon*. En straks zal Christus, op de jongste dag, met koninklijke macht en majesteit terugkomen. Als er een indruk mag zijn van de heerlijkheid van deze Koning is de tijd tekort en zijn onze woorden te arm om erover te kunnen preken. Het onderscheid is zo groot. Deze Koning staat tegenover deze mens, die zondaar is en blijft. Maar als er een blik buiten onszelf mag zijn, op de trouw van deze Koning van de Kerk, dan is er een volheid."

Afsnijding en inplanting

"De Zoon van God vergadert Zijn Kerk door Woord en Geest. Dan wordt een zondaar onderdaan van een andere koning. In het uur des welbehagens wordt hij verlost uit satans macht en heerschappij. Er heeft een afsnijding van de eerste Adam plaats, de heerschappij der zonde wordt gebroken, en een inplanting in de tweede Adam, Christus. Die zondaren zijn dan geen juichende en roemende mensen. Nee, de bij aanvang toegebrachte zondaren voelen zich diep schuldig, ellendig, ze veroordelen zichzelf en missen God. Onmogelijk kunnen ze zien en nog minder geloven welk een onuitsprekelijk voorrecht hun ten deel is gevallen. Toch hebben zij de innerlijke begeerte heilig voor God te leven. Al hebben zij van Gods kant alles gekregen, nodig

is de toepassing door de Heilige Geest. In een weg die zijzelf niet kunnen bezien, wordt plaatsgemaakt voor de Koning van de Kerk. Dat is een weg van ontdekking, afbraak en sterven opdat Christus gestalte zou krijgen."

Losgescheurd

"Het is Gods wil dat Zijn volk in Hem alles zal zoeken en vinden wat tot het leven en de gelukzaligheid nodig is. Vandaar dat de Catechismus begint met: "Regeer ons also door Uw Woord en Geest." Van nature willen we niet geregeerd worden door God. Sinds onze val in het paradijs hebben we de regering van God opzijgezet en leven we naar eigen goeddunken. We hebben ons van God volkomen losgescheurd. Zo zijn we godloos, los van God en beantwoorden we niet meer aan het doel waartoe we geschapen zijn, namelijk tot eer van onze Schepper.

De bede om de komst van Zijn Koninkrijk klinkt uit de mond van één die uit genade onderdaan is geworden van Christus. Het is dan ook een vrucht van genade. Belangrijk is de samenvoeging van Woord en Geest. Het Woord zonder de Geest verbreekt het hart niet. Maar de Geest zonder het Woord leidt tot geestdrijving.

De woorden uit de catechismus "dat wij ons hoe langer hoe meer aan U onderwerpen" hebben een diepe inhoud. Het gaat tegen ons bestaan in om koning af te worden. Hoe langer hoe meer zich aan God onderwerpen, betekent een stervend leven. Gods Kerk moet elke keer opnieuw overwonnen en ingewonnen worden. Dat houdt zelfverloochening in, want in ons bestaan zijn we opstandelingen tegen God. In de weg van de ontdekking lijkt het wel of er hoe langer hoe minder onderwerping is. Echter, de onderwerping geeft rust in het gemoed. De dichter zegt: "Mijn ziel is immers stil tot God. Van Hem wacht ik een heilrijk lot. Hij immers zal Mijn rotssteen wezen." Als dat ervaren mag worden, dan strekt dit tot verheerlijking van Zijn Naam en tot zaligheid der ziel."

Gewassen en geheiligd

"De bede om bewaring van "Uw Kerk" ziet niet op een bepaald kerkgenootschap, maar op de heilige vergadering van alle ware Christgelovigen, uitverkoren in Christus, gewassen in Zijn bloed en geheiligd door Zijn Geest. Hij heeft hen liefgehad met een eeuwige liefde, daarom worden ze getrokken met goedertierenheid. Die Kerk is verspreid en verstrooid over de gehele wereld. Zolang Gods kinderen hier op aarde zijn, verkeren zij op vijandelijk grondgebied. De duivel, de wereld en het eigen boze vlees zijn hun driehoofdige doodsvijand. De strijd van Gods Kerk is een benauwde strijd, vooral als ze de macht en de heerschappij van de vijand gedurig moeten ondervinden. Die vijand heeft het op hun dood gemunt. Maar het is Gods raad Zijn Kerk in de strijd te wikkelen, niet om hen daarin alleen te laten, maar opdat ze in de kracht Gods bewaard worden door het geloof tot de zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd. De Koning weet dat als Gods kinderen op zichzelf zien zij lafhartige strijders zijn. Petrus verloochende Zijn Meester voor een zuur gezicht van een dienstmaagd. Maar de bewaring Gods ging over hem; Christus had voor hem gebeden dat zijn geloof niet zou ophouden. Daarom bidt Gods kind: "Bewaar uw Kerk."

En God bewaart hem van on-, bij- en waangelooft door middel van de reine bediening van Zijn Woord en sacramenten en door de ambten. In hun is niets dan de dood, daarom zal de roemtaal blijven: "Het is door U, door U alleen, om het eeuwig welbehagen.""

Levende stenen

"Vermeerder Uw Kerk. Het is de vrucht van het nieuwe leven uit te zien naar de uitbreiding van het getal van hen die de Heere vrezen. De Heere riep Abraham uit Ur, Levi uit het toluhuis, Rachab uit de tenten der goddeloosheid, Saulus werd neergeveld op de weg naar Damascus, en Lydia's hart werd geopend onder de prediking van Paulus. Het stemt tot grote blijdschap als de Heere levende stenen toevoegt tot dat godsgebouw dat naar Zijn gemaakt bestek in eeuwigheid zal rijzen. Hoe donker de tijden ook zijn, de Heere zal doorgaan om degenen die onder het zegel der verkiezing liggen toe te brengen. Zij zullen komen, de vraag is of wij erbij zullen zijn. De vermeerdering van de Kerk ziet ook op de voortgang van de dienst des Woords, op de vervulling van de ambten. Dan is er blijdschap als er weer iemand is die opgeleid mag worden tot de dienst des Woords. Dan is er ook blijdschap als er ambtsdragers bij mogen komen. Van David staat zo dat hij bemerkte dat de Heere hem tot koning gezalfd had. Het werk des Heeren is eenvoudig."

Vrouwenzaad

"Reeds in Genesis 3:15 heeft de Heere de strijd aangekondigd tussen het vrouwen- en het slangenzaad. Deze strijd was in de eerste plaats tegen de Koning gericht, maar gaat ook tegen Zijn onderdanen. Als de verklager der broederen richt satan zijn scherpe pijlen op Gods kinderen. Paulus kende die ook als hij zegt: "Zijn listen zijn ons niet onbekend." Hier vreest Gods volk vaak dat het nog één der dagen in de handen van Saul zal omkomen. Daarom wordt het om God verlegen volk opgeroepen zijn roeping en verkiezing vast te maken, want dat doende zullen zij nimmermeer struikelen. Zoek bij Koning Jezus geborgen te worden. Zoek geen gerechtigheid in uzelf, noch in de wet, maar zoek alles buiten Christus te verliezen en in Hem alleen alle zaligheid en verlossing te verkrijgen. Satan werkt ook door middel van onderdanen. Die onderdanen vinden we niet alleen in de wereld, maar ook in de kerk. Met een schijn van godsdienst en vermeende godzaligheid reinigen ze het buitenste van de drinkbeker, maar zijn zonder hartvernieuwende genade. Ze zoeken ten diepste de ondergang van de rechtvaardigen, omdat ze gevoelen dat ze missen wat Gods kinderen wel hebben.

In de kerk treffen we ook de geesten aan die het werk Gods verachtelijk maken door een onschriftuurlijke leer. Dat is de leer van Pelagius en Arminius, die in deze tijd springlevend is. Dan ligt alle nadruk op de mens die moet geloven, die ten diepste ook kan geloven, die een vermogen ten goede heeft. Maar de doorleving van de eerste zes zondagen van de catechismus komt in de knel. Nu vraagt de bidder om verstoring en verijdeling van hun boze voornemens. Want hoewel de kop van satan vermorzeld is, probeert hij op alle manieren in zijn laatste stuiptrekkingen de komst van Gods Koninkrijk te verstoren."

Vastheid

"Dat zoveel boze raadslagen zich tegen Gods Woord richten, is niet verwonderlijk. Door het Woord spreekt God tot de mens, in dat Woord zijn Gods daden in de geschiedenis beschreven, we vinden er ook in wie de Heere is en hoe Hij handelt met Zijn volk, maar ook met Zijn vijanden. Als Gods Woord niet erkend wordt, is alle vastheid weg. Maar we moeten ook onszelf toetsen aan dat onbedrieglijke Woord van God en dus niet aan ons eigen geweten. Ons hart is zo arglistig. De boze raadslagen tegen het Woord kunnen zelfs openbaren wanneer we steunen op gevoelige gewaarwordingen, gemoedelijkheden of godsdienstige stemmingen. Daarom, wat een voortreffelijke bede is het die Gods volk leert smeken om behoed en bewaard te worden, van ogenblik tot ogenblik, en bij de eenvoud en zuiverheid van Zijn Woord

bewaard te blijven." Wanneer Christus zal verschijnen op de wolken des hemels om te oordelen de levenden en de doden zal de volkomenheid van Gods rijk aanvangen. Christus zal het Koninkrijk aan de Vader overgeven en God Drie-enig zal eeuwig Koning zijn. Dan hoeven geen vijanden meer overwonnen te worden en geen zonden meer verzoend te worden. Dan zal God zijn alles en dat in allen. Daar zullen de oprechten voor eeuwig vol zijn van en in God. Hem zij daarom de heerlijkheid, de eer en de dankzegging tot in eeuwigheid."

R. D. 10 april 2001, van onze kerkredactie

Ds. Van der Poel uit Yerseke gaat met emeritaat

De classis Goes van de Gereformeerde Gemeenten heeft gisteren ingestemd met de emeritaatsaanvraag van ds. Chr. van der Poel. Het emeritaat gaat op 1 juli in. Ds. Van der Poel stond bijna 36 jaar in Yerseke.

Christiaan van der Poel werd op 2 april 1932 in Rotterdam geboren. Hij studeerde aan de Theologische School te Rotterdam, waarna hij op 2 september 1965 door zijn leermeester ds. L. Rijksen in Yerseke werd bevestigd.

In Yerseke is ds. Van der Poel voorzitter van het schoolbestuur van de basisschool geweest. Van 1970 tot 1989 maakte hij deel uit van de raad van toezicht van de Stichting Reformatorische Publicatie.

Ook is de predikant voorzitter geweest van het deputaatschap voor de evangelisatie en had hij zitting in het bestuur van de Cursus Godsdienstonderwijs (CGO).

Elfmaal werd ds. Van der Poel afgevaardigd naar generale synodes.

Hij is tweede voorzitter van het curatorium van de Theologische School.

Ds. Van der Poel schreef een aantal boeken.

Vorig jaar werd de predikant benoemd tot Ridder in de orde van Oranje-Nassau.

R. D. 14 april 2001, door J. van 't Hul

Dominee tussen Zeeuwse vissers

Ds. Chr. van der Poel: *Het was een voorrecht, het was genade*

Meer dan 35 jaar was ds. Chr. van der Poel predikant van de Gereformeerde Gemeente te Yerseke. Yerseke wéét niet anders dan dat ds. Van der Poel zijn herder is. Per 1 juli 2001 gaat de predikant met emeritaat. Hoe moet het dan verder met herderloos Yerseke? "Het werk van de Heere gaat door, ook als hij een knecht terugneemt. Hoe het met de gemeente gaat, hangt niet van een nietig mensenkind af. Trouwens, er worden in Yerseke goede preken gelezen."

Emeritaat aanvragen, afscheid nemen, terugtrekken, het grijpt wel diep in, in de Yerseker pastorie. "Ik heb hier hele geslachten, hele generaties gedoopt, gecatechiseerd, getrouwd, begraven. Het is altijd mijn lust en mijn leven geweest om Gods Woord te verkondigen aan dit Zeeuwse vissersvolk, om de Heere groot te maken en om schuldige zondaren te verkondigen dat er nog ruimte van zaligheid is te vinden. Het was de begeerte van mijn hart. De Heere gaf het te mogen doen. Het was een voorrecht, het was genade."

Meer dan 35 jaar overziend, zegt ds. Van der Poel: "Van mijn kant is er veel gebrek geweest, veel tekort. Dat kleeft aan alle mensenwerk, tot op de preekstoel toe. Als er wat goeds in gevonden werd, dan is dat van de hemel geweest. Aan mijn kant valt er niets te roemen, maar aan God heb ik nog nooit tekort gehad."

Infarct

De predikant van Yerseke heeft de laatste jaren ingeleefd dat de lichaamskrachten afnamen. Reeds tweemaal had hij een lichte beroerte gehad. Op 2 oktober vorig jaar legde een ingrijpend herseninfarct zijn leven echt stil. Vanwege de medische beperkingen die dat met zich meebracht, besloot ds. Van der Poel uiteindelijk zijn emeritaat aan te vragen. "Ik lag in het ziekenhuis en kon niets meer. Een dokter had in de gaten wat er in m'n hart leefde. Die man zei: "Dominee, nou bent u hier altijd zo vaak geweest, maar ik denk dat u liever anderen bezocht dan nu zelf bezocht te moeten worden." Ik dacht: Wat heeft die man gelijk!"

Ik moet gewoon eerlijk bekennen dat het niet meer gaat, zegt de predikant. "Zondagsavonds zit ik nu bij de ouderlingen in de kerkenraadsbank. Dan zit ik wel eens naar die kansel te kijken. Je zag altijd uit naar de zondag, met alle bezwaren van dien, maar toch, je zag ernaar uit. Nu zit ik in de ouderlingenbank, met nog veel meer bezwaren in m'n hart. Ik zou nog graag eens de kansel op, maar 't gaat niet."

"Of ik nog een keer afscheid kan preken? Ik zou dat nú niet kunnen. Dat weet ik goed. Er is wel de begeerte om dat te doen, maar ik weet niet of de Heere me dat nog geeft. We wachten af wat Hij nog doen wil. Hopelijk. Deo volente. Te Zijner tijd."

Waar zou, Deo volente, de afscheidsprek over gaan? "Over 2 Korinthe 13 vers 13. Daar staat: *"De genade van de Heere Jezus Christus, en de liefde van God, en de gemeenschap des Heiligen Geestes, zij met u allen. Amen"*.

Dat zég ik nu wel, maar ik weet niet eens of die preek ook gehouden wordt. Ik probeer bij de dag te leven. De dagen des mensen zijn als het gras."

Bevestigd door Ds. L. Rijkxen

Op 2 september 1965 werd kandidaat Van der Poel (33 jaar) door zijn leermeester ds. L. Rijkxen in Yerseke in het ambt bevestigd met Jesaja 40:1 en In de intrededienst werd gesproken uit Johannes 3:29 en 30.

"Hoe langer je predikant bent, des te meer je ertegen op gaat zien. Maar ik heb nooit ander werk begeerd. Ik zou geen beter werk weten. Preken is van 's mensenkant onmogelijk en dat leef je dan ook in. Dat je iets moet doen wat je niet kunt. Maar ook dat je iets mag doen wat de Heere toch wel eens mogelijk maakt. En ja, dan gaat 't vanzelf."

Wat was de kern van de prediking, bijna 36 jaar lang? "Dat God verhoogd wordt. Dat Hij aan Zijn eer komt, en de zondaar aan de zaligheid. God alles en een mens niets. Want voor de zaligheid komt niets van de mens in aanmerking. Dat moeten we er vandaag wel gauw bijzeggen. Er komt een geest op die wil opdringen wat de Heere uit genade geven moet."

Verzoend

Door al die jaren heen werden er vele beroepsbrieven in Yerseke bezorgd. Maar de wolkkolom is altijd boven Yerseke blijven staan. "Ik heb nooit vrijmoedigheid gehad om weg te gaan. Er zijn wel beroepen geweest waar ik het moeilijk mee heb gehad, maar de Heere heeft me nooit de boodschap gebracht dat ik hier weg moest. Ik kan dat verder ook niet begrijpen. Ik ben Yerseke nog niet moe. En het medeleven is deze maanden groot geweest."

Er was in de gemeente Yerseke een geoefend kind des Heeren, *Thona Butijn-Melis*. "Als ze hier zondagsavonds zat, dan nam ze nog wel eens wat mee, begrijp je? Ze was verzoend met een drie-enig God, hersteld in Zijn gemeenschap, vrijgekocht door God

in Christus. Ze kende niet alleen genade, maar ze was daarbij ook nog eens wijs. We moeten bij deze dingen wel uitkijken dat we niet de maat van de genade gaan meten, want het gaat over de wortel van de zaak.

Ik heb altijd tegen haar opgezien. Dat wil niet zeggen dat de Heere bijzondere mensen tot Zich trekt, want bijzondere mensen zijn er niet. Laten we ons ook in deze dingen houden aan de eenvoudigheid van het Woord. Maar Thona is mij veel tot een hand en tot een voet geweest. Ze is altijd een arme zondaar gebleven. Thona was in zichzelf arm en missend, iemand die in alles de Heere nodig had. Ze kon zich nergens mee op de been houden of de Heere moest toeschieten. Laten we maar eerlijk zijn, zulke mensen gaan tot de zeldzaamheden behoren. Comrie noemt zo iemand: een witte raaf. Nu, ik heb mijn hele leven nog niet veel witte raven gezien."

Donkere tijd

Er wordt veel geklaagd over de donkerheid van de tijd. "Er zijn tijden geweest, zegt ds. Van der Poel, "dat het lichter was dan nu. Wie zal het willen ontkennen? Het ontbreekt veel aan geestelijke oefeningen, maar de Heere is nog Dezelfde. En Hij blijft Dezelfde. Zijn werk gaat door, tot de voleinding der eeuwen. Als dat niet waar was, dan konden we de kerk wel sluiten."

En, wat blijft er over bij het ouder worden, ook na 35 jaar preken? "Meest denk ik met vrees aan het einde. Maar als je eens verwaardigd wordt om buiten jezelf te blikken, dan zou 't kunnen. Dat zijn tijden, dat zijn ogenblikken. Soms ligt alles vlak. Maar ik kan niets vasthouden. Dat is maar goed ook, dat we dat zelf niet kunnen, want we zouden het God nog uit de handen nemen. Zo is de mens. Wat is toch de mens."

Saambinder, 2 september 2010

Ambtsjubileum ds. Chr. Van der Poel

Op 2 september 2010 hoopt ds. Van der Poel te gedenken dat hij 45 jaar geleden door ds. L. Rijksen werd bevestigd tot dienaar des Woords in onze gemeente. Met de liefde van zijn hart heeft hij onze gemeente mogen dienen totdat hij door een ernstig herseninfarct in sept. 2000 zich genoodzaakt zag om in 2001 zijn emeritaat aan te vragen.

Op zondag 3 september 2000 heeft hij in een gedachtenispreek t.g.v. zijn 35-jarig ambtsjubileum nog het Woord mogen bedienen uit Johannes 3 vers 29 en 30, de tekstwoorden waarmee hij zijn intrede mocht doen op 2 september 1965.

Na zijn emeritering in 2001 heeft hij nog met regelmaat voor mogen gaan in de classisgemeenten. De laatste jaren alleen nog in onze gemeente. De laatste preek werd gehouden op zondag 28 juni 2009 over Galaten 1 vers 4 en 5:

"Die Zichzelfn gegeven heeft voor onze zonden, opdat Hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige boze wereld, naar den wil van onzen God en Vader; Denwelken zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen."

Daarna lieten zijn lichamelijke krachten het niet meer toe om voor te gaan. De Heere gedenke onze geliefde oudherder en leraar in de avond van zijn leven, waar hij ook het gemis van zijn behulpzame echtgenote weer al geruime tijd moet missen, en sterke hem naar ziel en lichaam! Hij doe hem, als een onwaardige in zichzelf, uitzien naar het genadeloon wat Gods getrouwe knechten eens zullen ontvangen.

Kerkenraad Ger. Gemeente, Yerseke

1. DE TEMPELBOUW

Zingen: Psalm 48: 1
 Lezen: 1 Kon. 6: 1-10
 Zingen: Psalm 122: 1 en 2
 Zingen: Psalm 89: 1
 Zingen: Psalm 68: 16

De stof onzer overdenking, waarbij wij u, met de hulp des Heeren, zouden willen gaan bepalen, vindt u in het u voorgelezen Schriftgedeelte 1 Kon. 6: 7, waar we Gods Woord aldus lezen:

Het huis nu als het gebouwd werd, werd met volmaakten steen, zoals die toegevoerd was, gebouwd; zodat geen hamers, noch bijl of enig ijzeren gereedschap gehoord werd in het huis als het gebouwd werd.

Deze woorden spreken over de tempelbouw. Wij letten op:

1. De bouwer
2. De bouwstoffen
3. De wijze van bouwen

Geliefden!

In dit teksthoofdstuk en ook in 1 Kron. 22 wordt de bouw van 's Heeren tempel beschreven, en ook wie de tempel heeft moeten bouwen. Het was Davids begeerte geweest dit te doen. En dat was goed. Want de profeet Nathan wordt door de Heere tot David gezonden met de boodschap: "Gij hebt wel gedaan, dat het in uw hart geweest is, evenwel gij zult dit huis niet bouwen."

Salomo, Davids zoon was door de Heere bestemd om dat huis, die tempel te Jeruzalem te bouwen. Hij was de koning des vredes, terwijl David op Gods bevel vele oorlogen heeft moeten voeren, in het bijzonder tegen de aartsvijanden van Israël, de Filistijnen. Wel heeft David en ook op Gods bevel en naar het bestek, dat de Heere hem getoond had, veel materiaal voor de tempel bijeengebracht. Daarvan lezen wij in 2 Kron. 1 dat hij het zilver en het goud en cederen en stenen in menigte bijeen bracht. En geloof het, dat heeft David met innerlijk vermaak gedaan. Zijn begeerte was, dat dit huis des Heeren zou verrijzen. En alzo is het verrezen, doch door Salomo, overeenkomstig dat Goddelijk bestek, aan David getoond. Hoe schoon en groot was dit gebouw. In 1 Kron. 2 staat: "En dat huis dat ik zal bouwen, zal groot zijn, want de Heere is groter dan alle goden."

Ook Salomo heeft uit liefde tot de Heere deze tempel gebouwd. En nu is deze tempel een heenwijzing naar een groter en veel voortreffelijker tempel, namelijk van de Kerk des Heeren, welke De Heere bezig is te bouwen. Want Hij vergadert van het begin tot aan het einde der wereld Zijn Kerk ten eeuwigen leven door Woord en Geest in enigheid des waren geloofs.

En gemeente, ook van die geestelijke tempel, de Kerk des Heeren, heeft God een bestek gemaakt en dat wel in de eeuwigheid. Dit is des Vaders welbehagen geweest. Tot in de kleinste bijzonderheden staat in dat bestek alles beschreven, zelfs ook de wijze waarop de bouwstenen zouden worden geschikt gemaakt om als stenen aan de geestelijke tempel, aan dat Godshuis te worden toegevoegd.

Hij die op aarde een bestek maakt, een architect dus, kan zijn bestek wat te groot opzetten; deze zou zich kunnen vergissen, hij kan iets vergeten. Maar de hemelse

Architect kan Zich niet vergissen. Neen, dat is ten enenmale uitgesloten.

Dit bestek is met wijsheid gemaakt. Daarom zegt de apostel: "O diepte des rijkdoms beide der wijsheid en der kennis Gods."

En dit geldt ook van deze geestelijke tempel. Want het fundament heeft God in de eeuwigheid gelegd. Dat fundament is Christus. Niemand kan een ander fundament leggen dan hetgeen gelegd is.

1 Petrus 2: 6: "Zie ik leg in Sion een uiterste hoeksteen, die uitverkoren en dierbaar is en: Die in hem gelooft, zal niet beschaamd worden."

Ja, Hij is de levende Steen, Hij is de Hoofdsteen, Die het gebouw van Zijn Kerk houdt met kracht. Daarop is de ganse Kerk gefundeerd. En wat ligt hierin een troost voor Gods Kerk, wanneer zij door de oefening des geloofs Hem mogen leren kennen en daar houvast aan mogen verkrijgen. Dat God in Christus voor Zijn Werk in staat. Dat werk der zaligheid zal zijn voltooiing verkrijgen. Daarvan zong Ethan in Psalm 89:

Ik weet hoe 't vast gebouw van Uwe gunstbewijzen

Naar Uw gemaakt bestek in eeuwigheid zal rijzen.

Aan de bouw van de tempel waren zeer veel en hoge kosten verbonden. Leest 1 Kron. 22.

Maar voor de bouw van deze geestelijke tempel schoot goud en zilver te kort, want spraken wij ervan, dat de Vader van eeuwigheid het bestek heeft gemaakt, Zijn Volk heeft liefgehad, maar de kosten van de bouw aan dat huis verbonden, zou de Zoon betalen.

Daarvoor is Hij met Zijn Hart Borg geworden in de eeuwigheid om in de tijd te komen. Naar deze en om onzer zonde wil vervloekte aarde. Hij zou de bouwkosten betalen. De prijs die moest worden opgewogen in de weegschaal van Gods Recht kon door niemand anders betaald worden.

Hij moest God en Mens zijn en dat in een Persoon. De mens had gezondigd. In de menselijke natuur moest worden betaald. Want ook Gods Volk was in Adam verdoemelijk voor God. Daarom kon Hij ook die prijs betalen. Hij was niet alleen mens, maar ook tevens waarachtig God. Hij is God, boven alles te prijzen tot in der eeuwigheid.

Maar ook Hij wilde die prijs betalen. En dat heeft Hij in de volheid des tijds gekomen zijnde, door lijden en sterven gedaan. Daarvan schrijft de apostel Petrus in 1 Petr. 1: 18 en 19: "Wetende dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uw ijdele wandel, die u van de vaders overgeleverd is maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam."

Hij heeft de duurste prijs betaald, die te betalen was. Hij heeft Zijn bloed gestort. Verzoening was er alleen door voldoening. Daardoor alleen kon het recht Gods bevredigd, de deugden Gods verheerlijkt en de zaligheid aangebracht worden.

Ja, Christus is het, Die gestorven is, nadat Hij heeft uitgeroepen: "Het is volbracht." Doch wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechter hand Gods is om als de verhoogde Middelaar door Zijn Geest Zijn Volk de toepassing van Zijn verdiensten te kunnen schenken. Wanneer Gods Volk door de toepassing van de Heilige Geest de kracht van Zijn verdienste mag ervaren, dan wordt hun hart verruimd en mogen zij met Asaf wel eens zingen:

"U al mijn liefde waardig schatten,

wijl Gij mijn rechterhand woudt vatten."

't Is immers zulk een wonderlijke weg, welke God uitgedacht heeft, waardoor dode stenen als een levende steen tot dit Godsgebouw kunnen worden toegevoegd.

Met de bouw is God al begonnen in het paradijs. Adam, de eerste mens van God afgefallen, is de eerste steen geweest, welke gelegd is op het fundament der apostelen en profeten, het fundament door God Zelf gelegd.

En nu weet de Heere wie de Zijnen zijn. Wie ze ook zijn of wat ze geweest zijn, het staat Hem allemaal niet in de weg. Op Zijn tijd en op Zijn wijze komt Hij ze als een steen tot dit Godsgebouw toe te voegen, totdat dat gebouw straks zal zijn voltooid.

Dan zal blijken, dat het kleinste steentje niet ontbreekt. Immers alle stenen, ook van de tempel te Jeruzalem, zullen niet even groot geweest zijn. Kleine en grote, sierlijke en minder sierlijke stenen zullen zijn gebruikt.

Maar dit is zeker, wanneer de laatste steen zal zijn toegevoegd en deze geestelijke tempel klaar is, zal er niet een steen ontbreken.

De tempel van Salomo was een schoon, maar niet bestendig gebouw, want deze is verwoest en later herbouwd. Maar deze geestelijke tempel kan nooit verwoest worden. Zelfs niet geschonden worden, want de Drieënige Verbondsgod staat er voor in, dat naar het gemaakt bestek die tempel zal verrijzen. En deze tempel zal niet voor een tijd zijn, maar deze zal de eeuwigheid verduren en overtreft alle schoonheid. Het is het maaksel van Gods hand, al doet de Heere middellijk dat gebouw verrijzen door de dienst van mensen.

Doch alle werk van de mens wordt daarbij uitgesloten, waarom de grondtoon van Gods Volk is: "Niet ons o Heere, maar Uwe Naam alleen worde de ere toegebracht."

En zal de hoofdsteen eenmaal worden aangebracht met toeroepingen: "Genade, genade zij dezelve."

Maar laten wij dat nader gaan bezien in de tweede gedachte wanneer wij u gaan bepalen bij

2. De bouwstoffen

Bij de bouw van de tempel van Salomo waren de voornaamste bouwstoffen hout en steen. Voor deze bouw waren vele voorbereidingen nodig.

We lezen van Salomo, dat hij een verbond maakte met Hiram, koning van Tyrus, die het hout en de stenen zou leveren. Dit alles werd aangevoerd en beneden aan de tempelberg bewerkt teneinde een plaats in de tempel te verkrijgen.

U zult verstaan, dat de stenen uit de rotsen gehouwen niet als ruwe klompen gebruikt konden worden voor de bouw. Daar was zeer veel werk voor nodig, terwijl alles met grote nauwkeurigheid moest gebeuren.

Hoe ging dit alles in zijn werk? Wel de stenen moesten uit de rotsen worden gehouwen. Daarna moesten ze worden bewerkt en pasklaar gemaakt en zo de juiste maat verkrijgen, welke nodig was.

Wat moest er dan allemaal aan te pas komen? Een hamer, een beitel, een passer, want het moesten immers volmaakte stenen zijn. En zo moesten zij straks de tempelberg worden opgedragen. Geruisloos moest dit alles geschieden want de tekst luidt:

Het huis nu als het gebouwd werd, werd met volmaakte steen, zoals die toegevoerd was, gebouwd; zodat geen hamers, noch bijl of enig ijzeren gereedschap gehoord werd in het huis als het gebouwd werd.

En daarom, het was alles een nauwkeurig werk. En waren de stenen pasklaar, dan werden ze met beleid en voorzichtigheid ingevoegd in de tempel. En zo is de tempel gebouwd.

Welk een duidelijke overeenkomst zien wij hierin met de bouw van de geestelijke tempel des Heeren.

Waar en hoe vindt de Heere de bouwstenen? We lezen in Jesaja: "Aanschouwt de rotssteen, waaruit gijlieden gehouwen zijt." Gods Volk wordt uit de rotssteen

gehouden en u weet wat dat is, een zeer ongelijkvormige klomp steen. Zo vindt God de mens, ver van Hem, buiten Zijn gemeenschap, verloren in Adam, liggend onder Gods rechtvaardige toorn. Vanwege erf- en dadelijke zonde. Zo zijn en leven wij van nature als een dode steen en zijn we als een rotsblok. Niet in staat onszelf te vernieuwen. Een mens leeft liever rustig door op zijn zondige weg naar het eeuwig verderf in plaats van de zaligheid te zoeken, welke ligt in de gemeenschap met God.

We zijn verwerpelijk voor God, schenders van Zijn Wet, rovers van Zijn Eer en vloekers van Zijn Naam. En hierin is ons beeld getekend. Ook het beeld van Gods Volk. Maar, zij worden naar Zijn eeuwige raad en genadige wil uit de rots Adam uitgehouwen en overgezet in de gemeenschap met God door Christus.

Of eenvoudiger gezegd, zij worden levend gemaakt, gelijk er staat in Eféze 2: 1 "U heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart in de misdaden en de zonde."

Die krijgen met God te doen en gaan Hem als Hun Rechter om genade bidden. Het is de Heilige Geest die de wet als een spiegel hen voorhoudt, waardoor zij hun ellende leren inleven. Hoe komen zij ooit tot God bekeerd?

Die wordt het om God te doen. Buiten Hem roept alles het hen toe "Bij mij is het niet". Zij worden gevoerd met smekingen en geweent en staan in hun waarneming overal buiten. Zij missen alles, wat ze moesten bezitten. Zij zijn door onweder voortgedreven. Ze gaan als een ongetrooste over de wereld. Ongelukkig in zichzelf. Zij hebben voor God geen bestaan en anderzijds kunnen zij Hem niet missen. Hun hart gaat naar de Heere uit. Met David is het in Psalm 84 "Mijn vlees en mijn hart roepen uit tot de levende God."

Zij ervaren de ondersteuning van Zijn liefde in hun hart. Nergens kunnen zij rust en vrede vinden. Zij moeten pasklaar gemaakt worden om opgevoerd te worden naar de tempelberg.

Wanneer de Heilige Geest met de liefdeshouweel zulk een zondaar uit de rotssteen komt te houwen, is dit het begin om een zondaar pasklaar te maken. Het hele leven van Gods Volk is een voorbereiding voor de eeuwigheid. Levend gemaakt zijnde, gaan zij hun doodsstaat inleven. Zij zijn ongeschikte schepselen in zichzelf voor God. Maar de Heere gaat hen behouwen, opdat alles wat van hen is, eraf gehouwen zou worden. Hij geeft nooit een klap te weinig of te veel.

Hij is de wijze hemelse bouwmeester, die wel weet dat zij zichzelf zoeken geschikt te maken voor Hem. Wij liggen in een verbroken werkverbond en dat komt openbaar. O, Heere, zeggen zij, heb geduld, het komt in orde, ik zal U alles betalen. Konden zij zich geschikt, aangenaam, voor de Heere maken, had Hij lust tot offerande, zij zouden ze geven.

O, wat blind zijn zij in de weg der zaligheid. Ze denken, dat het zal gaan in een weg van beter en heiliger worden. Dat is ook de begeerte van hun hart om heilig voor God te leven, al leren zij in een weg van oefening, dat zulks aan deze zijde van het graf nooit verkregen zal worden. Wanneer de Heere de zondaar meer en meer gaat behouwen, leeft hij het onmogelijke van zalig worden in. Immers Christus en Zijn werk zijn bedekt. Buiten Hem zal er geen zaligheid te verkrijgen zijn. Daarom is het Gods werk om plaats te maken in het hart, en de zondaar te brengen aan het einde van al zijn werken. En daarom wordt het ingeleefd "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven staat in het boek der wet om dat te doen."

Zo wordt het de zondaar onmogelijk, waar de Heere Zijn gerechtigheid handhaven moet. En gelijk het voorkomt bij een bouwwerk, dat stenen weggeworpen worden, omdat zij ongeschikt zijn voor het gebouw, alzo gaat het met Gods Volk. Zij worden het waardig van voor Gods aangezicht weggeworpen te worden. Doch dezen zal de

Heere niet wegwerpen. Dezulken zal de hoofdsteen, de hoeksteen, die 't huis houdt met kracht (Ps. 118: 11) worden geopenbaard.

O, wat een zaligheid vindt Gods Volk in Hem! En ik roep al Gods Volk tot getuigen. Wat een wonder was het voor uw ziel toen Hij u werd bekend gemaakt als de Enige Naam die onder de hemel tot zaligheid is gegeven.

Dan mag het zijn met de bruid: "De Koning heeft mij gebracht in Zijn binnenkamer en wij zullen Zijn uitnemende liefde vermelden, die beter is dan de wijn." Daar weidt hun ziel met een verwonderend oog. Hij is de steen, gelijk wij reeds aanhaalden, die bij God uitverkoren is en dierbaar. En Die door geen aards vermogen ooit kan worden bewogen. Gelijk Hij Zelf zei: "Die in Mij gelooft zal leven, al ware hij ook gestorven."

Wij hebben gezegd, dat het behouwen van de stenen door de Heilige Geest het hele leven doorgaat. Daar moet wat afgehakt worden, daar zijn wat kanten eer ze pasklaar zijn. Want al is de zondaar nu niet vreemd van Christus gebleven, daar is zo oneindig veel meer in Hem te vinden en te verkrijgen.

Velen van Gods Volk wordt het aandeel aan Hem betwist. Och mochten zij eens weten voor Zijn rekening te zijn. Daartoe is nodig dat al hun ervaringen als grond hun worden ontnomen.

Daartoe is de ontdekking van de Heilige Geest meer en meer van node, die ontgrondt van alles wat buiten Christus is. Hoe bang is het dan menigmaal in hun ziel wanneer Hij zijn aangezicht verbergt en zij leren wie zij in zichzelf zijn en blijven.

Dan trachten zij terug te gaan naar vorige tijden, toen hun hart uitging naar de Heere, naar Zijn dienst en Woord, toen hun ziel menigmaal was als een gewaterde hof, toen hun lust was in de dingen Gods. En al gaat dit nooit meer geheel over, maar in de waarneming loopt het van binnen zo laag af. Ze leven het in vervuld te zijn met zichzelf, dat ze zo zelfgenoegzaam, zo eigengerechtigd, hoogmoedig, ja vervuld met ongerechtigheid zijn. "Heere" zeggen ze met Petrus "gaat van mij uit, want ik ben een zondig mens."

Zulke mensen wordt het een wonder, dat God hun niet als ongeschikte stenen wegwerpt van voor Zijn Aangezicht. Zij weten niet hoe het moet. Hoor ze maar vragen "O Heere, leer me, bekeer me, behak me, ontnem me alles, wat geen God en Christus is."

Ze zuchten om pasklaar gemaakt te worden, om gebouwd te worden op dat enige fundament. Ze leven het in, worden ervan overreed, dat er buiten Hem geen leven is, maar een eeuwig zielsverderf. Dat het tot schade is van hun ziel, maar tot ontering van Hem, wanneer ze geen gebruik van die Middelaar maken. Buiten Hem kunnen zij de rust en de vrede niet vinden. O Volk van God, dat u toch uzelf niets zou laten aanleunen, want buiten Christus zult u nooit de rust en vrede verkrijgen.

Dat u dan de Heere vragen moge of Hij net wilde doen gelijk bij deze stenen voor Salomo's tempel. Want welgelukzalig zijn degenen toch, die zo werden behouwen, dat zij in een verzoende betrekking met God mochten gesteld worden. Die voor God een wegwerpelijke steen geworden zijn, waardig voor eeuwig om te komen. Maar door God mochten worden vrijgesproken en in Christus een recht kregen ten eeuwige leven.

Die afgesneden werden van hun leven en in de omhelzing der Goddelijke deugden, die liever krijsende dan hun eigen zaligheid, hun eeuwige dood mochten aanvaarden, maar die op grond van Christus' voldoening in een verzoende betrekking met God gesteld werden. Voor hen geldt:

In dat kruis zal ik eeuwig roemen,

*En geen wet zal mij verdoemen.
 Christus droeg de vloek voor mij
 Christus is voor mij gestorven
 Heeft genâ voor mij verworven.
 Ik ben van dood en doemschuld vrij.*

Daarvan sprak de apostel in Rom. 5: 1 "Wij dan gerechtvaardigd zijnde door het geloof hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus."

Wat zijn ze gelukkig, die alzo door God bewerkt zijn geworden. En nu is de Heere vrij, hoe ver Hij het Gods Volk wil leren. Al komen ook zulken nooit in hun leven klaar. Want met eerbied gezegd, pasklaar is Gods Volk pas in de hemel, wanneer zij verlost van zichzelf, van een lichaam der zonde en des doods zullen zijn.

Daarom, dat volk moet ook gedurig door de Heilige Geest bearbeid worden, afzien van zichzelf om uit hun armoe te vluchten tot Zijn rijkdom, om door het geloof van Hem gebruik te maken.

Al Gods Volk zal er naar staan om in de gemeenschap Gods teruggebracht te worden, daartoe pasklaar gemaakt te worden.

Zoals we reeds zeiden, in hoever de Heere deze heilgeheimen wil bekend maken, ligt in Zijn Goddelijke vrijmacht. Maar allen worden zij hier pasklaar gemaakt om straks als volmaakte stenen te worden opgedragen naar de tempelberg, het hemelse Jeruzalem, waar ze als volmaakte stenen een plaats zullen krijgen in dat Godsgebouw en dat tot eer van de Meerdere Salomo.

Dan zullen zij altijd bij de Heere zijn en zal het vervuld worden, wat de dichter zong in Psalm 43: 4

*Dan ga ik op tot Gods altaren,
 Tot God, mijn God, de bron van vreugd;
 Dan zal ik, juichend, stem en snaren
 Tot roem van Zijne goedheid paren,
 Die na kortstondig ongeneugt,
 Mij eindeloos verheugt.*

Het is enkel genade en enkel liefde, dat de Heere, gelijk de stenen van Salomo's tempel behakt en behouwen moesten worden en pasklaar gemaakt werden, dat ook alzo Zijn Volk in dit leven wordt bewerkt en ze als volmaakte stenen in te voegen in het geestelijke huis.

Laat ons daar nog bij stil staan in onze derde gedachte, als we letten op:

3. De wijze van bouwen

We lezen in de tekst:

Het huis nu als het gebouwd werd, werd met volmaakten steen, zoals die toegevoerd was, gebouwd. En dan volgt daarop ZODAT GEEN HAMERS, NOCH BIJL OF ENIG IJZEREN GEREEDSCHAP GEHOORD WERD IN HET HUIS ALS HET GEBOUWD WERD.

Gewoonlijk geschiedt het bouwen niet geruisloos, dat weet iedereen. Doch bij de bouw van deze tempel mocht geen hamer, noch bijl, noch enig ijzeren gereedschap gehoord worden. Waarom niet? De Heere wilde in de bouw doen uitkomen, dat het een tempel was voor de God des Heils en daarom ging alles zonder geluid. Vraagt u "die stenen zijn toch wel bewerkt, daar is toch gereedschap voor nodig geweest, daar zijn toch wel hamerslagen gehoord?" Zeker, daar hebben wij ook van gesproken en het geestelijk overgebracht, maar niet op de tempelberg, dat geschiedde beneden. Daar

werd gepast, daar werd wel het gereedschap gebruikt dat nodig was, maar werden de stenen boven op de berg gevoerd, dan werd er niets meer gehoord; dat ging geruisloos, omdat zij pasklaar gemaakt waren. En zie, geliefden, is dit nu geen treffend beeld van Gods Volk, dat hier op de aarde, tussen wieg en graf, door God wordt levend gemaakt en bearbeid door de Heilige Geest?

Als zij in de eeuwige heerlijkheid zullen zijn ingegaan, zal het verderfelijke onverderfelijke aandoen, en het sterfelijke onsterfelijke. Maar zolang zij op de aarde zijn, geldt het, dat de allerheiligste maar een klein beginsel heeft van deze nieuwe gehoorzaamheid. Catechismus zondag 44.

Dat heeft de Heere behaagd in het leven van Zijn Volk te doen, opdat ze blijvend met de tollenaar zouden smeken: "O God wees mij zondaar genadig."

Dat staat mede in het bestek van Die Grote Bouwmeester en Kunstenaar, God Zelf. Hij vergist Zich niet in enige handeling of weg, Die Hij met Zijn Kerk houdt.

Hij geeft om het beeld te blijven gebruiken, nooit een klap te veel of te weinig in het behouwen van de geestelijke stenen.

Al gaat de een er dieper door dan de ander, het gaat alles naar Zijn vastgemaakt bestek, het is de vervulling van Zijn eeuwige raad, het is naar Zijn Goddelijke wijsheid. Daarop ziende, sprak de apostel in Romeinen 8: 28: "En wij weten, dat degenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk degenen die naar Zijn voornemen geroepen zijn." En nu schijnt het geen zaak van vreugde te zijn als de kastijdingen en de beproevingen tegenwoordig zijn, de verbergingen van Zijn aangezicht worden ervaren.

Maar dit alles werpt van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid, namelijk degenen die daardoor geoefend worden. Wanneer de ogen van Gods volk daarvoor geopend worden, ligt er zoveel geestelijke lering in deze bouw van de tempel. Alzo zullen de levende stenen hier klaar gemaakt worden en straks als volmaakte stenen toegevoegd worden tot dat Godsgebouw hierboven. Daar zullen geen beproevingen, drukwegen en ook geen geloofsoefeningen meer nodig zijn. Daar zal ook geen vrees zijn dat ze er voor eeuwig buiten zullen vallen. Daar zal hun ziel niet meer benauwd worden, gelijk hier zo menigmaal het geval was, dat velen van hen zeiden: Gij hebt geen heil bij God.

Maar daar zal eeuwige blijdschap op hun hoofd zijn, treuring en zuchten zullen wegvlieden, daar zal God eeuwig gedankt worden, ook voor de wegen die Hij hier voor hen gehouden heeft. Dan zal voor elk persoonlijk het grootste wonder zijn dat zij hier in de tijd uitgehouwen werden, dat God naar hen heeft omgezien.

Want alles loopt uit tot de verheerlijking van Zijn naam. En zal het zijn wat ze hier met Ethan wel eens mogen zingen en wat wij samen doen uit Psalm 89 vers 1:

*'k Zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheên
Uw waarheid 't allen tijd vermelden door mijn reên
Ik weet hoe het vast gebouw van Uwe gunstbewijzen
Naar Uw gemaakt bestek, in eeuwigheid zal rijzen;
Zo min de hemel ooit uit zijnen stand zal wijken,
Zo min zal Uwe troon ooit wank'len of bezwijken.*

Toepassing

Geliefden, wij hebben stilgestaan bij de bouw van Salomo's tempel, wat een beeld is van de geestelijke bouw van de tempel des Heeren, Die naar Zijn vastgemaakt bestek zal verrijzen. Want van het begin tot het einde der wereld worden de stenen door

Hemzelf opgezocht en bearbeid. En als het gebouw voltooid is, zal er niet één steen ontbreken. Maar waar het voor ons op aan komt, of ook wij een ieder persoonlijk daarbij zullen zijn. Dan is het nodig dat wij uit de rots Adam worden gehouwen en in Christus worden ingelijfd.

Dat zal dus niet kunnen met wat gevoeligheid, met indrukken, met een uitwendige verandering of verstandelijke kennis van de waarheid. Een staatsverwisseling is ons allen van node. Een Godswerk moet aan ons gebeuren. Dat leert al Gods volk, dat is op grond van Gods Woord. En al, wat niet naar dat Woord is, zal geen dageraad hebben. In het leven van Gods kerk wordt het geleerd dat als God de eerste niet was en de laatste, het begin en het einde, er zou niets van terecht komen. Zij komen erachter geen verstand van God en Goddelijke zaken te hebben en dat de weg die God houdt zo anders is als zij gedacht hadden.

Het is een afsterven van de oude mens en een opstanding van de nieuwe mens. En in de waarneming der ziel schijnt het juist andersom te gaan, dat de nieuwe mens minder wordt en de oude mens de overhand zal krijgen. Immers, zij worden al goddelozer, blinder, dwazer en schuldiger. Dat doet hen soms vrezen steigerhout te zijn, vooral als ze als ambtsdrager in Gods Kerk mogen dienen, en steigerhout wordt opgeruimd als het gebouw klaar is.

Nu is het Godsgebouw nog niet klaar. De Heere gaat nog voort met bouwen. Hij zendt daartoe Zijn knechten en doet Zijn Woord nog horen. Zowel vermanend, om de slechtigheden te verlaten en te treden in de weg des verstands, alsook nodigend: *Wend u naar Mij toe en wordt behouden, o alle gij einden der aarde, want Ik ben God en niemand meer.* O, dat de Heere Zich nog mocht ontfermen, opdat Zijn Woord niet eenmaal tegen ons zou getuigen en we als dode stenen zouden moeten horen uit Zijn mond: Gij hebt niet gewild, dat Ik Koning over u zou zijn. De Heere staat nog als met uitgebreide armen en roept het ons toe: *Zoek Mijn aangezicht gedurig.* De Heere zal Zich dan ook niet vergissen.

Hij kent degenen, die de Zijnen zijn. Daar zal geen steen straks worden gemist, want niemand zal ze uit Zijn hand rukken. Zij zullen niet verloren gaan tot in eeuwigheid.

Zij zullen hier Gods raad moeten uitdienen. De weg die de Heere met hen komt te houden is een stervensweg om alles buiten Christus te moeten verliezen. Hij is het van God gelegde fundament, de uiterste hoeksteen, de enige grondslag, de ark der behoudenis, Die de vrome Jood een ergernis en de wijze Griek een dwaasheid is, maar hen die geloven een kracht Gods tot zaligheid. Het was des Vaders welbehagen, dat in Hem al de volheid wonen zou en naar Zijn eigen Woord is het de Heilige Geest, Die het uit Hem neemt en het Zijn volk bekendmaakt.

Daarom zeggen zij met Asaf: *Wie heb ik nevens U in de hemel. Nevens U lust mij ook niets op de aarde.* Daarom, naarmate Hij gekend mag worden, wordt Hij gans begeerlijk en onmisbaar tot zaligheid. Daarom, kan ook niemand een ander fundament leggen dan gelegd is. Hij, de Zone Gods, de Middelaar des Nieuwen Testaments Jezus, is Zijn volk in alles voorgegaan en daarom zal Hij hen leiden naar Zijn raad en straks opnemen in eeuwige heerlijkheid. Zij zullen als het einde van de pelgrimstocht is bereikt door Hem worden opgevoerd als een levende steen, tot die geestelijke tempel om met de ganse schare der verlostten op te gaan tot Gods altaren om Gods Drieënigheid de ere te geven. Ja,

*Dan wordt mijn naam met lofgejuich geprezen;
Dan zullen daar de blijde zangers staan,
De speelliên op de harp en cimbels slaan,
En binnen u al mijn fonteinen wezen.*

Amen.

2. ISRAELS ONBANDIGHEID

Zingen: Psalm 74: 18 en 19

Lezen: Hosea 4

Zingen: Psalm 79: 4 en 5

Zingen: Psalm 68: 11

Zingen: Psalm 8.9: 3 en 8

De stof onzer overdenking vindt u opgetekend in het u voorgelezen Schriftgedeelte, n.l. Hosea 4 en daarvan het 16e vers waar wij Gods Woord aldus lezen:

Want Israël is onbandig als een onbandige koe; nu zal hem de Heere weiden als een lam in de ruimte.

Wij gaan elkander bepalen bij Israëls onbandigheid, en letten op een drietal gedachten.

1. Israëls zonde;
2. Israëls straf;
3. 's Heeren trouw.

Geliefden!

Hosea profeteerde in de dagen van Jerobeam de tweede. Het waren dagen waarvan in deze profetie veel gesproken wordt. Dagen van groot verval en afval van de ware dienst van God. Israël was vergezeld van de afgoden zo staat er in dit hoofdstuk, waarom de Heere dan ook sprak: "laat hem varen."

Toch moest de profeet Hosea de boetbazuin nog aan de mond zetten, opdat er mogelijk nog een wederkeren tot de God des levens komen zou. Maar de vermaningen die de Heere door de mond van Zijn dienstknecht komen liet hebben echter het gewenste doel niet bereikt, integendeel. Want al is het dat de Heere Zijn profeten onder het volk zond, die de zonde hebben aangewezen, en bij volharding in het kwaad de straf en het oordeel Gods hebben aangezegd, evenwel weigerde het volk om naar 's Heeren Woord te luisteren.

Het waren dagen waarvan men in het eerste vers van ons teksthoofdstuk leest dat de kennis van de ware God bijna niet meer werd gevonden. En het gevolg daarvan, wanneer een volk uitwendig niet meer wandelt in de inzettingen des Heeren, wordt ons zeer duidelijk vermeld in het tweede vers. Het volk begaf zich alleen maar om overspel te doen, en leefde in bandeloosheid en zedeloosheid naar eigen zin en wil. Vloeken, stelen en doodslaan zo lezen wij, was aan de orde van de dag. Maar nu de maat der zonde bij God vol geworden is heeft Hosea nog een boodschap en dat is deze. Dat 's Heeren geduld en lankmoedigheid ten einde is. De Heere zal met Zijn uit Abraham gesproten volk, hetwelk zoveel gunsten boven de heidense volken steeds genoten heeft, gaan afrekenen. Want ofschoon de Heere zeer lankmoedig is, daaraan komt echter een einde wijl Hij de ongerechtigheid niet langer kan gedogen.

De bandeloosheid en de onbandigheid van Israël (beide woorden bedoelen eigenlijk eenzelfde zaak) heeft zijn hoogtepunt bereikt. En daarom moet Hosea gaan zeggen dat het oordeel des Heeren op komst is en dat het volk niet straffeloos op deze wijze, zoals het nu van God is afgeweken, kan doorgaan. De Heere zal hen niet alleen hun zonde voor ogen doen houden, maar ook de straf die komen zal. Dat oordeel Gods en de zonde des volks nu, worden in onze tekstwoorden samengevat als er staat: "Israël is onbandig als een onbandige koe."

Wij zullen trachten deze beeldspraak zo eenvoudig als het kan voor uw aandacht te verduidelijken. U weet dat het onder Israël de gewoonte was dat het werk wat bij ons de paarden doen, daar gedaan werd door ossen en door jonge koeien.

Paarden worden door ons gebruikt voor alle lasten, zoals voor trekken, voor ploegen en alle andere zware arbeid.

Maar nu moesten die dieren, die jonge koeien en die ossen voor dat werk worden afgericht. Want u voelt, en dat is heden ten dage nog niet anders, die beesten waren niet gewend om in het gareel te gaan. Ze wilden ook geen juk of last, maar wilden ongebonden en vrij zijn. En daarom zegt de Heere, dat, gelijk nu zo'n jong rund dat niet gewend is om in een gareel te lopen, en dat ook niet wil dat het maar enigszins ergens in belemmerd wordt, zo nu ook Zijn volk Israël is.

Als een onbandige koe, als iets wat eigenlijk niet te temmen is, wat de vrijheid wil hebben en in geen enkel opzicht gebonden wil zijn. Dit beeld van een onbandige koe is een treffend beeld, want daarin tekent de Heere wat de hoofdzonde onder Israël was. Men wilde vrij zijn, alle gezagsverhoudingen werden ondermijnd; men was niet gehoorzaam aan de Heere en rekende niet meer met Zijn Woord. 's Heeren Wet en inzettingen werden veracht en de overheid achtte men niet, zodat ieder deed wat recht was in zijn ogen. En deze zonde vond zijn oogsprong daarin dat men met de ware dienst van God had afgerekend. Men wilde onbandig zijn, losbandig leven, en de leuze was: "Geen God en geen meester!" Ziedaar wat in dit woord wordt samengevat.

Maar als hier nu staat: *Israël is als een onbandige koe*, en wij willen dit enigszins trachten te verklaren, dan hebben wij er op te letten dat de Heere hier spreekt van "onbandigheid". Want dit is een veelzeggend en veelbetekenend woord, dewijl daarin immers Israëls zonde wordt aangewezen. Wat had de Heere gedaan? Hij had dit volk aan Zich verbonden, en ze gebracht onder de band des Verbonds naar luid van het woord van deze zelfde profeet. Hij had ze verlost uit Egypte en aan de Sinaï met hen Zijn Verbond opgericht. En hoewel God zulks niet verplicht was, heeft Hij ze daarin nochtans begunstigd boven alle andere volken die Zijn getuigenissen moesten missen. En gaan wij de gehele geschiedenis van Israëls volk na, dan zullen wij bevinden dat de Heere steeds één ding met hen beoogt, en dat is om ze aan Hem en aan Zijn dienst te verbinden. Daarom heeft Hij Zijn knechten en profeten gezonden, die zowel vermanend als ook nodigend hun stem moesten laten horen opdat ze in 's Heeren wegen zouden wandelen. Maar de Heere zegt in de Siste Psalm, en daarmee klaagt Hij Zijn volk aan:

*Maar Mijn volk wou niet
Naar Mijn stemme horen, Israël verliet
Mij en Mijn geboon,
't Heeft zich and're goon
Naar hun wens verkoren.*

Daarin wordt dus getekend hoe God ze had willen leggen aan die band waarvan geschreven staat: "Mijn juk is zacht en Mijn last is licht." Doch ze hadden zich van de Heere en Zijn wegen afgekeerd.

Daar dit een treffende maar tevens droevige overeenkomst is met de tijd waarin wij leven, ook met ons Nederlandse volk, kan het ook dienaangaande eveneens wel gelden: Nederland is onhandig, het is als een onbandige koe!

Wij moeten in de eerste plaats letten op de diepste oorzaak van alle on- en losbandigheid, en dan moeten wij teruggaan naar het paradijs. Daar heeft Adam en hebben wij in hem, ons losgerukt van de God des Levens, daar hebben wij opstand en

rebellie tegen God ondernomen. En wat van de Hoge God afvalt en zich losrukt, zal dan ook losgelaten worden en vallen. En ziet wat er geschied is. Maar meer dan ooit, en schaamtelozer dan ooit wordt deze revolutiegeest die in ons aller hart woont, openbaar in de tijden waarin wij thans met elkander leven. Er is een groot geroep van hoog tot laag: "Laat ons Zijn banden verscheuren en Zijn touwen van ons werpen."

De mens in zijn bandeloosheid gaat zich openbaren als losgeslagen, ook van de uitwendige instellingen Gods, als losgeweekt van het Woord des Heeren, en wat wijsheid zou dan een mens nog hebben?

Laat ons trachten dit van nabij eens na te gaan. Wij moeten helaas daartoe beginnen bij de Overheid welke belijdt en erkent dat Zij Gods dienares is. Zij is dan ook gesteld om het van Godswege haar toebetrouwde gezag te handhaven, en mits het niet tegen Gods Woord ingaat, zijn de onderdanen verplicht zich daaraan te onderwerpen. En wie nu geen vreemdeling is van het gebeuren in ons vaderland, weet dat er een openlijk verzet komt. Er is een onwil om zich te onderwerpen aan hetgeen van Overheidswege geboden wordt, en dienstig is tot onderlinge en rustige samenleving, waartoe zulks te bevorderen een Overheid dan ook geroepen is.

Maar het ergste is dat de Overheid geen kracht heeft het haar gegeven gezag te handhaven. Zij is haar kracht kwijt en er is een zwakke toegeeflijkheid uit vrees dat een openlijke revolutie zal ontstaan. En wat betekent dit?

Wel, dit tekent ons wat de Heere in Zijn Woord zegt, n.l.: "Zij hebben Mij verlaten, wat wijsheid zouden zij hebben?" Welke kracht heeft een Overheid die los van Gods Woord, en die 's Heeren Wet niet meer in ere houdt, nochtans met een dure Goddelijke roeping bevolen is het volk daarnaar te regeren?

Wat zal het einde daarvan zijn? En wat zullen wij en onze kinderen indien wij het leven mogen behouden, daarvan nog aanschouwen? Het is als een hellend vlak, en het gaat steeds sneller bergafwaarts zodat het geldt: snelle afloop als der wateren. Wat zullen onze nageslachten nog moeten meemaken, daar het gaat van kwaad tot erger? En wie God verlaat heeft smart op smart te vrezen, al ontkennen wij niet dat er nog Overheidspersonen zijn die een uitzondering maken.

Er zijn er die de vermanende vinger nog opheffen en het woord nog laten horen: "O land, land, land, hoort des Heeren Woord." Maar als dit voorvalt, ook wel bij het uitspreken van een rede in de Kamer, gebeurt het dat men smalend, minachtend en lachend de schouders ophaalt alsof men zeggen wil: wat willen deze bekrompen mensen toch eigenlijk? Men heeft afgerekend met God, en de humanistische geest, de zogenaamde geest der beschaving, welke echter uit de afgrond is opgekomen, heeft het mensdom van hoog tot laag vergiftigd. En wie merkt het op, wie is er onder ons die het ter harte neemt, en waar zijn ze die er in waarheid onder gebukt gaan? Die niet met stenen werpen maar die zelf de man voor God zijn en met David uitroepen: "Ik, ik heb gezondigd", beseffende dat ook hij mede schuldig was aan dergelijke uitwassen die er ook in zijn tijd in Israël waren.

En daarom geloven wij het niet te erg of te zwart te schilderen als wij zeggen dat met God is afgerekend; het is de werkelijkheid.

Zou dit straffeloos kunnen voortgaan? Is het niet te vrezen dat God op weg is om ook ons volk, hetzij gedeeltelijk of in zijn geheel, met Zijn oordelen te bezoeken? Het is ons niet bekend hoe de Heere Zijn tuchtigingen uitvoeren zal, maar dit is zeker dat het ook een straf op zichzelf zou kunnen zijn, en waarin ons volk werd overgegeven om voort te hollen op een pad dat op een eeuwige ondergang uitloopt.

Maar laten wij de kring eens iets nauwer trekken, en ons bepalen bij de gezinnen, en wel in het bijzonder bij de gezinnen die van zondag tot zondag nog onder de Waarheid

leven. Om aan de hand van een enkel voorbeeld aan te tonen het gezagondermijnende, als ook de houdingen die de kinderen aannemen. Wij moeten dan allereerst bedenken dat ieder kind gehoorzaamheid aan zijn ouders verschuldigd is.

Zijn er echter nog ouders die hun kinderen wijzen op het bedrijf van de wereldse gemakkelikheden, en hen manen zich verre te houden van deze wegen, weet u wat dan vele kinderen als antwoord geven? "Ach, doet toch niet zo bekrompen, doet toch niet zo ouderwets."

Maar dan vragen wij heden deze kinderen en jonge mensen af, is Gods Woord en Wet misschien ook ouderwets? Gods Wet heeft een eeuwigdurend karakter, en weet het, daar zullen wij altijd en straks allen naar geoordeeld worden. En dan zegt het vijfde gebod: "Eert uw vader en uw moeder, opdat, en dat is een belofte, uw dagen verlengd worden in het land dat de Heere uw God geeft."

En dan voegt de Catechismus er nog verklarend iets aan toe. Wat? En allen die over ons gesteld zijn alle eer, liefde en trouw bewijzen. Ook ten deze zullen wij naar die Wet eenmaal geoordeeld worden. En al wordt u nu vijftig of zestig jaar, en uw ouders leven nog, dan blijft u nog kind. Wat worden er veel ouders gekleineerd door minachting. Er zijn kinderen die door studie en wat wetenschap opgeblazen worden, en dan hebben ze het over hun "eenvoudige vader en moeder".

O, denkt er om dat u nooit vernederend over hen spreekt, maar hen om hun eenvoudigheid eert om 's Heeren wil. Doch ook ouders zullen eenmaal staan voor de troon van God om geoordeeld te worden; ook over het werk der opvoeding. Wij gaan een enkel voorbeeld noemen.

Ik denk aan de zinnenprikkelende kleding, en ouders let er op, wie een vriend der wereld wil zijn die wordt een vijand Gods genaamd. Ik denk ook aan de zedenkwetsende lectuur, die in menig huisgezin, ook in gezinnen van onze gemeenten, gevonden wordt, en waarin kinderen, tenzij de Heere mocht ingrijpen, reeds in hun prilste kinderjaren mee bedorven worden.

Wij denken aan het blanketsel waarvan de profeten hebben gesproken als van een hoerenversiersel. Men maakt de ogen anders, want men wil schoon, men wil knap zijn, maar men heeft er geen erg in dat men zijn gelaat bederft, daar er toch niets gaat boven natuurlijke schoonheid. Maar de ouders laten het oogluikend toe, alhoewel gelukkig uitzonderingen de regel bevestigen.

Er zijn er echter die zeggen: "Och, de tijd, waarin wij leven is zo geheel anders geworden, en het zijn kinderen, ze moeten toch wat." De wereldse vermaken zijn er, en velen nemen er deel aan, en dat niet alleen de kinderen, maar ook de oudere mensen. Waarom wij, zij het met veel schroom, maar nochtans innerlijk gedrongen werden om de vinger op de wond te leggen.

Meestal hebben wij onszelf, u en ik, daar niet voor over, maar het zou geen liefde zijn als wij elkander voor de verwereldlijking over hebben. Vooral de laatste tijd passeren er vele dingen, en door bepaalde omstandigheden hebben wij aanschouwd wat er plaats grijpt. En bij het doorlezen van de dagbladen vernemen wij de verschrikkelijke zich steeds meer opdringende revolutiegeest en het Godonterende wat daaruit voortkomt. Wij hopen dat u en ik over het kwaad niet zullen zwijgen en de zonde zullen blijven aanwijzen. Er is in dit opzicht wat vleierij waarvan het gevolg alleen maar een valse vrede en vriendschap is.

Ouders, hoe is het er mee? Waar zijn de gezinnen die 's zondags gelijk dat vroeger zo menigmaal gebeurde, als de kerk uit was nog met elkander zongen uit de liederen Sions, maar ook het geluk van 's Heeren volk en de dienst van God werd aangeprezen?

Wij gaan nog verder, en denken aan de gezinnen, die 's zondags nauwelijks uit de

kerk, de knop van de televisie al hebben omgedraaid, en men zit te gapen naar alles wat de wereld biedt, en dat leeft maar door. Gemeente, de wereld weet niet beter, al zal ze niet vrij uit gaan; God zal oordelen. Maar, en wij zeggen het u uit de aard der liefde, als dan een mens leeft onder Gods Woord, en toch elke keer het woord van vermaan verwerpt, dacht u dat zulks straffeloos zal kunnen doorgaan? Want wie Gods Woord verwerpt, die verwerpt God Zelf, en ook degenen die Hij gezonden heeft. En dan wil men, om zijn consciëntie gerust te stellen, zulke instrumenten nog goed praten. Wie zou het, staande op grond van Gods eeuwig en onwankelbaar getuigenis, durven? Dan moest hij wel een eveneens openlijke leugenaar zijn, en daarom, hoort des Heeren Woord eer het voor eeuwig te laat zal zijn.

Ook kunnen wij niet voorbij gaan aan wat, als straks de oogst wordt binnengehaald, er elk jaar in Goes te doen geweest is. Men houdt dan een zogenaamd fruitcorso, en dan moet er een fruitfee een fruitkoningin komen. Maar zeg mij, wie is het die de edele vruchten des lands laat groeien, is het niet de Heere?

En zeg niet: "Til daar nu maar niet te zwaar aan", want in de grond van de zaak wordt God van Zijn eer beroofd en komt de mens op de troon. Een fruitkoningin, het is ongehoord en ten hemelschreiend.

En zo zouden wij door kunnen gaan om te spreken over sportverdwazing en bioscoopbezoek, ook door sommigen uit ons midden. Jonge mensen luistert en hoort des Heeren Woord; wilt u een vriend van de wereld zijn, dan zult u een vijand Gods genaamd worden.

Maar is er nu niet het gevaar dat wij elkander een juk van wettische dienstbaarheid opleggen? O, de Heere beware ons er uit genade voor, want het één is zo gevaarlijk als het ander.

Maar om uitwendig naar Gods Woord te leven en dan een nul onder al onze godsdienstige verrichtingen te leren schrijven, dat geve God ons samen uit loutere genade. Want wij hebben nog nooit iets goeds gedaan, ook al hebben wij niet meegedaan en al zijn wij niet schuldig aan de zo-even genoemde zonden. Dezelve te blijven opsommen, het einde zou er van zoek zijn, maar Nederland is als een onbandige koe.

Dan denk ik aan de vele duizenden die niet meer opgaan naar Gods huis. Die worden het eigenlijk niet meer vergund; de Heere heeft hen laten gaan en ze overgegeven aan zichzelf, doch God zal ze oordelen.

Maar hoe gaan wij naar Gods huis? Als, een onbandige koe, onverschillig, ongeïnteresseerd, of murmurerend omdat het moet, smalend misschien eruit, lettend op de gebreken die er in en aan de Kerk zijn? Die gebreken zullen er zeker wel zijn, maar gaan wij zo naar de kerk dan is ons leven ook hierin getekend, als van een onbandige koe.

De valse vrijheidszin blijft voor de deuren van de kerk niet staan en heeft ons ganse geslacht in mindere of meerdere mate bezet en vervoerd. Laat ons dan onze wegen onderzoeken en doorzoeken, want het wordt tijd om weder te keren tot de Heere. Wij zullen eenmaal samen voor God staan om geoordeeld te worden van alles wat wij, hetzij in het openbaar of in het verborgen, gedaan hebben; het is naar 's Heeren Woord. Maar zouden wij bij dit alles in deze eerste gedachte nu moeten blijven staan? Nee, dan hopen wij nog kort stil te staan bij wat nu eigenlijk de ware vrijheid is, en wat is de ware vrijheid? Dat is een gevangene des Heeren te zijn. En ik roep al Gods volk tot getuige, klein en groot, bekommerd of bevestigd, is de zonde niet het grootste en zwaarste juk in uw leven geworden?

En nu zijn ze allen verlost van de heerschappijvoerende kracht der zonde, al mist

menigeen daar de geloofszekerheid van. Die wordt in een weg van oefening verkregen, maar toch, is Zijn dienst niet een liefdedienst waarvan de dichter zingt: ze heeft me nog nooit verdrotten? Wat een zaligheid, en wij prijzen het elkander aan, ligt er in het bewenen van de zonde, wat een zaligheid wordt er in gesmaakt en een vrijheid er in verkregen in het zichzelf aanklagen bij God en het achteraan klagen van de Heere. Ze smeken met de tollenaar: "O God wees mij zondaar genadig", en bekennen het "Heere, als U met mij doet naardat ik verdiend heb, dan leef ik geen ogenblik meer, maar gedenk nog in den toorn des ontfermens."

Wat een zaligheid ligt er in verklaard als God eens een ogenblik Zijn gemeenschap doet ervaren zoals die is in Christus en door het zoete werk des Geestes. En wat een vrijheid is er gelegen in de gebondenheid aan den Heere, aan Zijn dienst en aan Zijn inzettingen, zo zelfs dat het een groot gewin geeft met vergenoeging. Waarom het ook ervaren wordt wat David zong:

*Wat vrêe heeft elk die Uwe wet bemint!
Zij zullen aan geen hinderpaal zich stoten.
Ik, Heer die al mijn blijdschap in U vind,
Hoop op Uw heil met al Uw gunstgenoten;
'k Doe Uw geboón oprecht en welgezind;
Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten.*

Wie zet er iets tegenover wat wezenlijk waarde heeft in de tijd, wat wezenlijke waarde heeft als de dood, als de eeuwigheid komt? Luister gemeente, dat dit Woord de eeuwige waarheid is, dat zal straks een keer blijken; God is een waarmaker van Zijn Woord!

2. Gaan wij nu in onze tweede gedachte u er bij bepalen dat Israëls zonde niet ongestraft kon blijven.

Wij hebben reeds opgemerkt dat de Heere over Israël, hetwelk in bijzondere zin Zijn volk was, zeer lankmoedig is geweest. Maar Hij houdt de schuldige geenszins onschuldig, want de Heere maakt het waar als Hij zegt:

*Dan zal Ik hen, die dwaas en wreev'lig overtreên,
Bezoeken met de roe en bitt're tegenheên.*

Israël wilde vrij zijn, ze wilden de ruimte hebben, ze wilden van de banden en van de dienst van God ontslagen zijn, geheel los dus. Welnu zegt de Heere, "Ik zal u de vrijheid, ik zal u de ruimte geven, Ik zal u nu gaan weiden als een lam in de ruimte."

Dit woord spreekt van Gods oordeel, dat spreekt van 's Heeren straf. Ze zullen voor een tijd "schijnbaar" vrij zijn, dan hoeven ze niet meer naar de tempel, niet meer naar het heiligdom; wij zouden zeggen dan moeten ze niet meer naar de kerk. Dan hoeven wij Gods Woord niet meer te horen en kunnen ons eigen leven in de wereld gaan uitleven, en hoe spoedig is de consciëntie er niet rustig onder? Die spreekt nog wel eens een ogenblik, maar ja dat gaat vanzelf wel weer over.

De Heere doet net zoals zo'n eigenaar in Israël wel eens deed met zo'n jonge koe, als hij het moe werd dan gooide hij de teugels op de rug van het dier en zeide "hol dan maar de vrijheid in".

En geliefden, het is de vreselijkste straf die er is, als de Heere een volk aan zichzelf gaat overgeven zodat er geen stem of opmerken meer is. Als de consciëntie wordt toegeschroeid, als de zonde geen zonde meer is, en als ook de zondebestraffende man gaat ontbreken, en er steeds meer en meer inschikkelijkheid komt met de wereld. En dat het alles zo was en gegaan is, gaat de Heere hier nu zeggen; het zal schijnen dat ze

doen kunnen wat ze willen. Want als wij nog mogen leven onder Gods Woord en de consciëntie daaronder nog enigszins open blijft, dat bewaart ons voor de uitwassen van, en het uitbreken in de zonde. Maar anderzijds?

U kunt het zien bij mensen die vroeger ook onder Gods Woord geleefd hebben, soms in hun kindse dagen of langer. Maar ze hebben alles wat met God en Zijn dienst te maken had vaarwel gezegd, en zijn dan meestal veel erger dan de van God vervreemde wereldlingen.

Wij willen het u niet onthouden dat wij mensen hebben gesproken die midden in de wereld leven, en die wat deze tijd aangaat het eer lijk moeten zeggen dat, zoals het vandaag aan de dag toegaat, het toch al te erg wordt. Die krijgen nog een weinig oog voor de inzonderheid toenemende gezagsondermijning die er allerwege is, en waarvan niemand weet waarin dit nog eens een keer zal eindigen.

Maar luister wat er in onze tekst geschreven staat: "Nu zal hem de Heere weiden als een lam in de ruimte". Wat wil dat eigenlijk zeggen? Wel dit: Er staat niet: "Nu zal hem de Heere weiden als een koe in de ruimte", maar als een lam.

Dat betekent dat een koe, een jonge sterke koe met horens, als hij losgelaten wordt, en dus de vrijheid, de ruimte krijgt, kan zich verweren, zelfs tegen het verscheurend gedierte. Maar een lam dat dom en weerloos is, en in de ruimte en de vrijheid komt, wordt licht een prooi van dat bloeddorstige gedierte, terwijl het echter zo zeer van node heeft om onder een veilige bescherming geweid te worden. En nu zegt de Heere dat dit afgelopen is, zodat ze als een lam in de door hen begeerde ruimte zullen geweid worden! Ze zullen naar Babel worden gebracht, en daar zullen ze vrij zijn, vrij n.l. van het zachte juk en de lichte last van 's Heeren dienst. Want daar willen ze nu niet onder bukken.

Daarom, zegt de Heere, zal Ik hen "Schijnbaar" doen leven naar eigen zin en wil. O, hoevelen gaan er alzo door het leven, ze worden groot en machtig en worden geëerd, en breidt het maar uit.

Wel, zegt de Heere, en dit geldt voor elks persoonlijk leven, Ik zal ze weiden als een lam in de ruimte. Houdt het maar op de kritiek en op de verbreking van en in de kerk, dan kunt u steeds wat inbrengen, en sus dan daar uw consciëntie maar mee. En zeg dan maar "die kerkmensen, dat zijn ze, als u ze allemaal goed leert kennen dan weet u het pas."

Inderdaad gemeente, de slechtste mensen vindt u niet in de wereld, maar die vindt u in de kerk, maar weet u welke slechten dat zijn? Wij bedoelen er dezulken mee die, in welke trap of maat dan ook, bij dagen en bij nachten in de veroordeling van zichzelf aan de troon der genade gebonden zijn, smekende of God met zo'n ellendig schepsel nog te doen wil hebben. Maar die het ook bij ogenblikken een oorzaak van verwondering is als de Heere hen Zijn gunst en goedheid eens doet ervaren, Zijn liefde aan hun ziel verklaart. Dit woord dus, spreekt van het oordeel.

Israël wordt bedreigd met ballingschap, en die is ook gekomen. Jaren lang hebben ze gezocht onder een zware last van de macht des vijands. Nee, ze behoefden toen niet meer in de instellingen Gods te wandelen, dat was nu afgelopen. Het duurde echter niet lang of ze zaten aan de rivieren van Babel, wenende over de dwingelandij hunner vijanden, zodat uiteindelijk de straf over hen gekomen is waar ze om gevraagd hadden. En de straf is gelijk geweest aan de zonde en aan het misdrijf dat begaan was en alzo handelt God nu naar heilig recht.

Maar terecht zouden wij het kunnen overbrengen en zeggen: "Nederland is onbandig als een onbandige koe, nu zal hem de Heere weiden als een lam in de ruimte." Is het niet te vrezen dat de Heere ook ons volk aan zichzelf gaat overgeven, dat dit oordeel

Gods ook nu reeds bezig is zich te voltrekken?

Als wij denken aan de ruimte die menigeeen heeft, waardoor het mogelijk is om naar de lust en de begeerlijkheid van het hart te leven. Men is het zich evenwel niet bewust dat God het als een straf hen komt toe te schikken. Zeker, zo iemand gaat nog wel een keertje naar de kerk, hij moet zich nog wel eens laten zien. Want als men eens een kind heeft te dopen!

En wee dan als een kerkenraad dit weigeren zou, terwijl men door de levenswandel eigenlijk zichzelf censureert. Maar de kerkenraad censureert niemand dan die het zichzelf doet. Strikt genomen is de kerkenraad dan ook alleen maar geroepen om degene, die de zonde bedrijft, te censureren overeenkomstig zijn eigen verzoek wat hij inroept. Zo is het ook met het volk van Israël gegaan. Wat is er nu echter ook nu een uitleven, een roepen: "Laat ons eten, drinken en vrolijk zijn, want morgen sterven wij." En dat soms nog onder een schijn van godsdienst, denkende dat er toch niemand is die het ziet. O, vergeet het nooit, er is er Een die de harten kent en de nieren proeft, ja die God is, en niemand meer. Die niet te bedriegen is, Die weet hoe ons leven is, hoe ons opstaan is, en Die ons nederliggen kent, Die ook onze in- en uitgang, onze handel en wandel ziet. Het ligt alles naakt en geopend voor de ogen Desgenen met Wien wij te doen hebben.

En geliefden, zo ligt het nu. Als men leeft gelijk een onbandige koe, zal men door de Heere geweid worden als een lam in de ruimte. O, vrees er voor, wat het is als u aan uzelf zoudt worden overgegeven. Gods volk leert het, dat ze nergens zo bang voor zijn als dat de Heere dit zou doen. Maar ik wil ook dat volk een ogenblik aanspreken, opdat het woord van vermaan aan Israël, ook door hen ter harte werd genomen. Want, als er een inschikkelijkheid komt met de wereld en de wereldse gewoonten, dan valt u gelijk met de dwaze maagden in slaap.

Aan de andere kant is er ook het gevaar voor 's Heeren kerk op aarde dat juk van wettische dienstbaarheid. Dat *raakt niet en smaakt niet en roer niet aan*, en daar dan alles voor te schrijven. Wij doen dit en laten dat, en nu moet God ons weldoen; wij zeggen, het is een evenzo groot gevaar.

En eerlijk, het is een overblijfsel van Adams erfenis, en het zit daarom een mens in zijn bestaan, maar als straks de dood komt telt het allemaal niet mee. U zult zeggen: "Hoe is het nu, wat voordeel heeft een mens dan als hij de wacht des Heeren, ook uitwendig waarneemt, en als hij evenzo nog wandelt in de wegen en instellingen Gods?"

Als het goed is, dan is dit voor Gods volk gelukkig geen dwang, maar een vanzelfheid, maar anderzijds, weet u welk een groot voordeel dat heeft? Dit! Er is trap en maat, ook in de ongerechtigheid, dus wat wij niet bedreven hebben, daar zullen wij ook nooit geen verantwoording voor behoeven af te leggen.

Doch dit moeten wij u zeggen, als wij leven als een onbandige koe, dan zal de Heere ons gaan weiden als een lam in de ruimte. En daarop ziende, er zijn er onder ons die gaan nog één keer op een zondag naar de kerk. Als wij moeten zoeken naar de oorzaken daarvan, dan is dat veelal de welvaart van deze tijd. Men is ondanks alles, zo men dat noemt; gezegend. Ze gáán nog wel een keer, want ja, vader en moeder leven nog, en die zouden het zo erg vinden als ze de kerk niet meer bezochten.

Maar als dit bij u de vrucht is van de ontvangen weldaden, weet dan dat hetgeen voor de één een zegen is, in zulk een weg het voor een ander tot een oordeel zijn kan. Israël kreeg ook de ruimte, en de Heere liet ze wandelen in de wegen die ze zelf gekozen hadden, maar het is tot hun verderf geweest. En daarom gemeente, hoort nu toch des Heeren Woord, opdat Hij straks komende ons niet zal treffen met de roede der

verbolgenheid.

Nochtans zal er anderzijds een volk op de wereld blijven, dat, hoe donker het ook wordt, zich in God verlustigen en verblijden mag. Die zullen wel bij tijden bedroefd zijn over de zonde en de afval, maar die mogen de Heere overhouden. Daarom kon ook de dichter van de oude dag, als staande op de puinhopen van het toenmalig wegzinkend, en het zich voor God verdervende Israël, er door het geloof van zingen wat wij nu samen eerst gaan doen uit de 68^e Psalm, en daarvan het 11e vers:

*Gewis, hoe hoog de nood mag gaan,
God zal Zijns vijands kop verslaan;
Dien haar'gen schedel vellen;
Die trots, wat heilig is, onteert,
En, daar hij schuld met schuld vermeert
Zich tegen Hem durft stellen,
De Heer heeft Zelf ons toegezeid:
'k Zal u door macht en wijs beleid,
Uit Bazan weer doen komen;
U zullen, als op Mozes' beê,
Wanneer uw pad loopt door de zee,
Geen golven overstromen.*

3. Wat wij zo-even gezongen hebben, daar gaan wij nog van spreken in onze derde gedachte **die gewaagt van 's Heeren trouw**.

Wij hebben gezegd dat Israëls zonde werd aangewezen in het woord "onbandige koe", en Israëls straf dat ze "geweid zullen worden als een lam in de ruimte." Ze schenen aan zichzelf overgegeven, de consciëntie sprak niet meer, en Gods Woord werd niet meer gehoord. Maar ook spreekt de tekst van Gods trouw, want er staat niet dat de Heere hen zal laten omkomen. Nee, er is sprake van weiden, d.w.z. dat Hij Zijn Hand niet van dat volk zal aftrekken, als zij daar in Babel zijn.

Want al schijnt het dat Hij ze nu aan zichzelf zal overlaten, nochtans, om Zijn eed en Zijn vastgestaafd verbond dat van geen wankelen of wijken weet, kon God alzo dat volk niet doen. Dat zou Zijn Eigen Woord te niet gedaan, Zijn Eigen eer te na gekomen zijn, en daarom kon de ontrouw van Israël de trouw des Heeren nooit te niet doen.

Waarom er ook staat dat de Heere hen zal weiden als een lam in de ruimte. Dus ook als zij in Babel zijn, zal de Heere een nauwkeurig oog over hen hebben, hierin bestaande dat Hij nog in den toorn des ontfermens aan hen zal gedenken. Rechtvaardig had Hij ze daar aan zichzelf kunnen overgeven, en Hij had ze nooit meer uit dat Babel behoeven te doen wederkeren. Hij zou tegen hen kunnen zeggen: "Het is nu genoeg, en dat voor goed, gij zijt Mijn volk niet meer; met zulke schepselen wil Ik niet meer te doen hebben."

Aandachtige hoorder, dat alles kan God nu ook van ons zeggen. Als Hij heden Zijn hand van ons zou aftrekken, hetzij het dan belijdenis of beleving is, maar dan moeten wij allen betuigen:

*Gij zijt volmaakt, Gij zijt rechtvaardig, Heer;
Uw oordeel rust op d'allerbeste wetten;
En denk er om, Zijn loon, Zijn straf beantwoordt aan Zijn eer.*

Maar nu zal hen de Heere weiden als een lam in de ruimte, en zal die straf, dat oordeel gaan gebruiken als een tuchtiging die dienen moest tot hun behoud. Want na een groot

aantal jaren is Israël uit de ballingschap teruggekeerd, en de straf heeft het doel geraakt, zodat wij daarna nooit meer lezen van de afgodendienst. Maar helaas, mag ik het eens zeggen? Ze zijn later naar de verkeerde kant gevallen, en dat gaan wij bewijzen. Als de Heere Jezus op aarde is, dan ontmoet Hij daar meest eigengerechtigde Joden, Farizeeën, Schriftgeleerden en Saduceeën, die Hem tenslotte aan het kruis genageld hebben.

Uitzonderingen daar gelaten is Israël van goddeloos, eigengerechtigd en vroom geworden. Maar toch heeft God ze niet ganselijk aan zichzelf overgegeven, hoewel het ook eerlijk niet te zeggen is hoe gevaarlijk zulk een eigengerechtigde godsdienst is. En het is met eerbied gezegd, maar dan lijkt het wel of God blij mag zijn dat er nog zulke mensen zijn.

Foei, het is eigengerechtigde goddeloosheid, en daarom, de gevaren, ze zijn van twee kanten, dus ook van de openlijk goddeloze en vijandige wereld, die met minachting en meewarig op 's Heeren erfdeel neerziet. Maar och, het geeft niet, in de grond van de zaak moest dit eigenlijk een eer zijn.

Dan denk ik aan de verschillende mensen die in hun leven wat geworden zijn; ze hebben een titel of een hoge functie gekregen, en van de kerk zijn ze afgegaan. Want dan kunt u beter tot de landskerk of tot een grotere groepering behoren, dat past toch eigenlijk beter bij zo'n maatschappelijke positie.

Ja, geliefden, maar dan houd ik het liever met Mozes. Die had onderkoning van Egypte kunnen worden, eer en aanzien kunnen hebben zoals het er in die tijd niet velen gehad zullen hebben. Hij koos echter de zijde van het verachte en verdrukte volk van God. O, opkomend geslacht, kon ik u hiertoe eens overhalen, en God mocht het door Zijn Geest eens in u werken, want het komt met al Gods volk straks goed uit. Ze zijn hier om al deze dingen bedrukt, en moeten menigmaal tranen zaaien, maar ze zullen eenmaal juichen als de wereld weent.

Als de mens zonder God zal wegzinken, en die straf ontvangen die hij rechtvaardig uitbetaald zal krijgen als loon op de zonde.

Dan zal echter die verdrukte kerk, wier namen geschreven zijn in het boek des Levens, des Lams, ten eeuwigen Leven ingaan. En dat op grond van eeuwige verkiezing, naar Goddelijke verordining, maar ook door de koping met het bloed des Zoons, en die door de Heilige Geest, (in welke maat dan ook) daar de toepassing van hebben ondervonden. *Die zullen ingaan en hun blijdschap zal dan onbepaald, door 't licht dat van Zijn Aanzicht straalt, ten hoogste toppunt stijgen.*

Vaders, moeders en kinderen, ouden van dagen, ambtsdragers in de gemeente, aan welke kant zullen wij staan? Want wij hebben het niet alleen over de wereld, maar wij hebben het ook over ons werelds hart en bestaan. Als wij nog onherboren zijn, dan is het nodig om er uitgetrokken te worden. En hebben wij door genade genade gekregen, dan is het van ogenblik tot ogenblik nodig om bewaard te worden van den boze.

Neen, als het goed is dan zult u een kind van God nooit op de borst zien slaan. U moet hem eigenlijk leren kennen in het eenzame en in het verborgene, in de aanklaging en de veroordeling van zichzelf.

Als hij het smeekt: "Heere, toon mij nog eens een keer dat u van mij afweet; o, mijn leven, mijn uitgangen, het klopt niet. Maar uit genade om Jezus' wil, gedenk mij nog ten goede, en geef dat ik ook eens werkzaam mag zijn tot zaligheid van mijn onbekeerde medereiziger."

Want het zal toch wat zijn, hier met elkander geleefd te hebben in goede harmonie, in liefde en vrede, en dat dan straks die scheiding vallen zal en het oordeel over de zonde

in vervulling gaan zal. Is Nederland, gelijk weleer het volk van Israël, als een onbandige koe, en zal het als een lam in de ruimte geweid worden?

O, de Heere beware genadiglijk een ieder, opdat wij niet in de maalstroom der zonde worden meegevoerd, en het oordeel ons persoonlijk niet zou treffen.

En zijn wij er in zo ver nog niet in meegevoerd, denk er om, het blijft nodig om wedergeboren te worden. Gods Woord leert het ons: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien."

Dat wij onze zielen niet zouden misleiden met indrukken, met teksten of Psalmen en ik weet niet wat. Maar dat wij er naar zouden staan om wedergeboren te worden, vernieuwd naar het evenbeeld desgenen die ons geschapen heeft, want dat gaat straks naar binnen. En wat zegt nu de Heere van Zijn Israël?

O, het is eigenlijk treffend, het is ontroerend, het staat in Hosea 11. Daar zegt Hij: *Hoe zal Ik u overgeven o Efraïm, hoe zal Ik u overleveren o Israël, zou Ik u maken als Adama, zou ik u stellen als Zeboïm? Wat betekent dat?*

Wel, Adama en Zeboïm waren twee steden uit het over Jordaanse, die om hun gruwelijke zonde met de grond waren gelijk gemaakt. Het was de zonde, zoals dat heden ten dage genoemd wordt, van homosexualiteit, dus, mannen met mannen schandelijkheid bedrijvende. Ze zijn door het vuur van den Hemel verteerd geworden, het was afgelopen. En weet het, een gewaarschuwd man telt voor twee. God zond de Engel des Verbonds in één van Zijn voorverschijningen, met nog twee van de geschapen engelen naar de aarde om de ongerechtigheid te bezien. Abraham wist er van, en Lot is nog gewaarschuwd, maar diens vrouw is omgekomen, u weet de geschiedenis.

Maar wat willen wij er mee zeggen?

Wel, dat de Heere daar mee zegt: "Zo zou ik u niet kunnen doen o Israël. Ik zou u niet kunnen omkeren als die twee steden, Mijn hart is in Mij omgekeerd, al Mijn berouw is tesamen in Mij ontstoken, Ik ben God en geen mens, en Ik woon in het midden van u"

Nu, dit woord betreft ook heden ten dage en tot aan de voleinding der wereld, het geestelijk Israël, dat is Gods volk. Het is alsof de Heere met andere woorden zegt: "O, Mijn volk, Ik zal u niet overgeven, gij kunt nooit meer afvallen van de staat der genade. Gij hebt wel van node om dagelijks wakende en nuchteren te zijn aan Mijn poorten, waarnemende de posten Mijner deuren. Maar omkomen, neen, hoe zou Ik het kunnen", zegt de Heere; *Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefdegen getrokken met koorden van goedertierenheid.*

En nu is het volk van Israël een afschaduwing van het geestelijk Israël, en daarom, al is het dat Gods volk wel onder het oordeel leeft, het zal straks niet in het oordeel worden betrokken. Zij zullen gerekend worden in Hem van Wie de Heere zegt: "Door Zijn kennis zal Mijn Knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken", en dat gezegend Godslam zal hen hier weiden. Als het geloofsoog eens een weinig geopend worden mag voor Zijn heerlijkheid, Zijn waardigheid en alles overklimmende schoonheid, en hun ziel eens mag weiden met een verwonderend oog, dan is het:

"O, dierbaar Kind, o Stof van vreugd."

Nee, dan is het voor de kerk niet hopeloos, maar is het hoopvol; de strijd zal niet altijd duren. Hij zit in den Hemel, en wandelt tussen de zeven gouden kandelaren, de zeven sterren houdend in Zijn rechterhand.

Dan moge de wereld wankelen vanwege de ongerechtigheid en de vermenigvuldiging der zonde die zich opstapelt, maar het zal met het geestelijk Israël goed uitkomen. Waarom ze hier, als staande op de puinhopen van een wegzinkende en verlorengaanse wereld bij tijden wel eens gaan zingen: "Gewis, hoe hoog de nood mag gaan, God zal

des vijands kop verslaan."

Maar wat ik u vragen mag, medereiziger naar de eeuwigheid, jong en oud, is Uw leven heden getekend geworden? Als een onbandige koe? Weet het dan, dat bij volharding in de zonde het gevaar groot is om als een lam in de ruimte geweid te zullen worden. Om weerloos aan ons zelf te worden overgegeven.

O, vrees opdat het oordeel der verharding over ons niet kome. Gemeente, wij kunnen u zo niet naar huis laten gaan; Luister dan!

De Heere heeft het in Zijn Woord laten tekenen dat al deze dingen ons wijzen naar het einde der dagen, en de voleinding der eeuwen. Dat Hij komt om te oordelen de levenden en de doden. Buigt dan nog voor het aanbiddelijke Lam, zoekt dan de Heere opdat u leven moogt, en straks niet met deze onbandige wereld terecht zult komen in de plaats van ach en wee. Maar om uw ziel als een buit te mogen uitdragen; bij God vandaan kan het nog.

Voor de grootste der zondaren is er bij Hem vandaan een weg gegeven waardoor zulkéén nog zalig worden kan. Die zijn zonde belijdt en laat, die zal barmhartigheid geschieden. Wij eindigen met het woord des Middelaars, Die, staande voor de poorten van Jeruzalem het heeft gezegd: "Hoe menigmaal heb Ik u willen bijeen vergaderen, gelijk een hen haar kiekens."

Dat is een treffend beeld. Hoe menigmaal heeft de Heere u willen bijeenvergaderen geliefden? Geroepen door de bediening van Zijn Woord? De uitwendige roeping is tegen te staan, en als we onbekeerd zijn, dan hebben wij dat altijd nog gedaan, maar de inwendige roeping, zoals God die door Zijn Geest, en door de bediening van Zijn Woord, werkt is niet tegen te staan.

Komt daarom getrouw op onder de verkondiging van Gods Woord. Gaat er biddend heen; verbeidt, dat is verwacht ook biddend Gods dag. Maar niet alleen dien dag, neen, al de dagen uws levens ernstig werk te maken van de belangen uwer onsterfelijke ziel. Niet wegschuilen achter uw onmacht, God haalt het eenmaal als een vijgenblad weg, en dan zullen wij moeten verstommen. Geef dan eer de Heere, voordat Hij het duister maakt, en het oordeel ons volk zou moeten treffen.

God geve nog een weinig uitstel, kon het zijn verschoning, opdat ons volk naar Zijn rechtvaardigheid niet getroffen worde door de roede Zijner verbolgenheid. Dat wij niet geheel als een lam in de ruimte zullen worden geweid, maar dat wij zouden zoeken onze ziel als een buit te mogen uitdragen.

De dienst van God is een liefdedienst, en heeft nog nooit iemand verdrotten. Buigt dan veel in het verborgen uw knieën, zoekt dagelijks Zijn Aangezicht, opdat u verwaardigd werd om God tot uw deel te krijgen.

En gij volk van God, voor u zal het blijven gelden wat Gods kerk van alle tijden heeft moeten ervaren: "In de wereld zult gij verdrukking hebben." Temeer waar het openbaar wordt dat de Heere op weg is om het onbandige Nederland te gaan weiden als een lam in de ruimte. Hij is bezig om het oordeel te voltrekken, wij zouden zeggen het is reeds aan de gang, en het geldt ook 's Heeren volk. Zijt daarom als wachters op de muren van Sion, ja te midden van de kerk, en zoekt de breuk te eigenen, want het oordeel begint bij het huis Gods. Het zal er wel niet eindigen, maar volk des Heeren wie zijt gij, en hoedanigen behoort gij te zijn? Maar Christus zegt ook, (en daar mocht u houvast aan krijgen) "Ik heb de wereld overwonnen."

Daarin ligt de vaste, de hechte grondslag voor uw zaligheid en van uw eeuwig wel, en daarom dan, zijt als een koninklijke hoed in de hand des Heeren, en als een sierlijke kroon in de hand onzes Gods.

Nog een weinig tijds, en de strijd zal gestreden, en het leed zal geleden zijn, om dan de kroon te werpen voor de voeten van het Lam.

O, eeuwig wonder voor de kerk. Het oordeel had hen en een ieder moeten treffen, maar om nu uit loutere, vrije genade verschoning te mogen ontvangen. Ze moeten er van uitroepen: "Ik heb de kortste weg naar het verderf gekozen, maar God heeft het voor mij anders beschikt", daar zullen zij dan ook straks dat Godslam de eer van toe gaan brengen, om met de verlost schare het eeuwig te mogen aanheffen; en wat hier de grondtoon werd:

*Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen;
Men loov' Hem vroeg en spa;
De wereld hoor', en volg' mijn zangen,
Met Amen, Amen, na.*

Amen.

Nazang: Psalm 89: 3 en 8

*De hemel looft, o Heer, Uw wond'ren dag en nacht;
Uw waarheid wordt op aard' de glorie toegebracht,
Daar Uw geheiligd volk van Uwe trouw mag zingen;
Want wie is U gelijk bij al de hemellingen?
En welke vorsten ooit het aard'rijk moog' bevatten,
Wie hunner is, o Heer, met U gelijk te schatten?*

*Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht;
Uw vrije gunst alleen wordt d'ere toegebracht;
Wij steken 't hoofd omhoog en zullen d'eerkroon dragen,
Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen;
Want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven,
En onze Koning is van Isrels God gegeven.*

3. HET NUT DER VERDRUKKINGEN

Zingen: Psalm 138: 4

Lezen: Romeinen 5

Zingen: Psalm 56: 4 en 5

Zingen: Psalm 118: 7

Zingen: Psalm 89: 8

Het woord onzer overdenking voor deze ure kunt u vinden in het u voorgelezen Schriftgedeelte Romeinen 5: 3-5, waar we Gods Woord aldus lezen:

En niet alleenlijk dit, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende, dat de verdrukking lijdzaamheid werkt, en de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop; en de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door de Heilige Geest, Die ons is gegeven.

Wij bepalen u bij *het nut der verdrukkingen*. De verdrukking werkt

- ten 1e lijdzaamheid;
- ten 2e bevinding;
- ten 3e hoop;
- ten 4e zij beschaamt niet door de liefde.

Geliefden!

Deze brief is, zoals u bekend zal zijn, geschreven door de apostel Paulus. Hij heeft deze, hoewel hij hem zelf gedictieerd heeft, laten schrijven door zijn dienaar Tertius en door de hand van Phebe heeft hij hem laten brengen naar de verdrukte gemeente in Rome. Hij heeft dit, mede als een middel in Gods hand gebruikt zijnde, móeten en mógen doen tot hun nut, stichting, onderwijzing en bemoediging.

We zullen even kort het verband toelichten waarin deze tekstwoorden staan. Het is u voorgelezen, hoe de apostel spreekt over *de rechtvaardigmaking van de zondaar voor God*. Dat is immers zo'n grote weldaad in het leven van Gods volk als zij verzekerd worden van hun aandeel aan Christus, van de verzoening met God; als hun staat voor de eeuwigheid met medeweten van zichzelf komt vast te liggen. Daarover gesproken hebbende, heeft de apostel nader verklaard het grote nut dat daaruit voortvloeit. Hij zegt: "Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God."

En dan wijzend op de verdienende Oorzaak, zegt hij: "Door onze Heere Jezus Christus." En voortgaande: "Door Welke wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods."

Het is dus klare geloofstaal, die hij hier mag uitspreken als vrucht van de door God geschonken verlossing, die hem ten deel gevallen was. Dan is hij nog niet aan het eind, dan gaat hij nog voort niet roemen in God en in de genade Gods. Het is, een ogenblik hierover nadenkend, om er jaloers op te worden.

O, dat wij het óók mochten verkrijgen! Het kan nog omdat dezelfde God nog leeft. Paulus zegt: "En niet alleenlijk dit, niet alleen dat we gerechtvaardigd zijn door het geloof, dat we vrede bij God hebben, niet alleen dat wij de toeleiding verkregen hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan en roemen, maar wij roemen ook in de verdrukkingen."

Er is vanzelf niemand in ons midden, jong of oud, die in zijn leven vreemdeling is van de verdrukkingen.

Verdrukking betekent letterlijk: "Ter neer gedrukt worden." Ieder mens komt vroeg of

laat, hetzij veel of weinig met de verdrukkingen van het leven in aanraking. Want sinds wij van God zijn afgefallen hebben wij vrij- en moedwillig, niet alleen de dood gekozen boven het leven, maar hebben wij ons ook aan allerhande ellenden onderworpen. Wat al tegenspoeden, rampen, ziekten, rouw en droefheid zijn er niet over de gehele wereld! Het is nooit onder woorden te brengen, we kunnen slechts iets aanstippen van al de verdrukkingen die er op de wereld zijn.

Dit was ook het deel van de gemeente daar in Rome.

Dit is dan ook het deel van Gods kerk op de aarde. Enerlei wedervaart de rechtvaardige en de goddeloze. De grote Leraar der gerechtigheid en nu Bedienaar in Zijn heiligdom, krachtens de eer en heerlijkheid die Hem toekwam en die de Vader Hem gegeven heeft, heeft het gezegd toen Hij op de aarde was tot Zijn discipelen en in hen tot al Zijn volk: "In de wereld zult gij verdrukking hebben." Maar Hij heeft er achter gezegd: "Hebt goede moed, Ik heb de wereld overwonnen."

Het was met name de evangelist Lukas, die het in de Handelingen der Apostelen schrijft "dat wij door vele verdrukkingen zullen ingaan in het Koninkrijk Gods." We willen dat ook nog even bewijzen met een enkel voorbeeld uit Gods Woord, wat de uitwendige druk betreft.

Dan denken we aan de godvrezende Izak en zijn vrouw Rebekka. Wat een druk hebben ze gekend in hun leven! Twintig jaar lang kregen ze geen kinderen. Izak heeft de Heere zeer gebeden in de tegenwoordigheid van zijn huisvrouw, maar wat zal hij dikwijls terneergedrukt geweest zijn.

Tenslotte geeft de Heere hun twee kinderen en tot hun groot verdriet breekt Ezau openlijk met de dienst van God en hij gaat de wereld in. Hij kiest zich vrouwen waarvan geschreven staat, dat ze Izak en Rebekka waren tot een bitterheid des geestes. Denkt aan Gods dienstknecht, de koning Hiskia. Hij kreeg een kwaal in z'n leven, die hem drukte, zodat hij tenslotte tot stervens toe krank was, de dood voor ogen had en kirde als een duif en piepte als een zwaluw: "Heere, ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg." Het moet er maar eens op aan komen in ons leven! We breiden de geschiedenis niet uit; we weten hoe het afgelopen is: God heeft het welgemaakt. Het water moge wel eens komen tot aan de lippen, weet echter, dat het er nooit over komt. Want als het er op aankomt en de wereld als in wanhoop verzinkt, dan is er toch een volk op aarde, dat weten zal wat het aan zijn God heeft.

Daar zit David in de grootste smarten en ellende neer. Maar hij zegt:

*"In de grootste smarten
blijven onze harten
in de Heer' gerust."*

Kom, gemeente, nog één voorbeeld. Denkt aan een man als Asaf, die bij de koninklijke zangers, door Gods Geest daartoe gedreven zijnde, behoorde. Wat heeft hij een druk in z'n leven gehad. De verklaarders wijzen op lichamelijke druk, een bepaalde ziekte of zwakte, waarmee hij menigmaal bezet was en die hem temeer drukte. En dan daarbij die onverenigdheid met God: "Waarom gaat het nu andere mensen goed, die zich nooit om God of om Zijn gebod bekommeren?" Waarom was zijn bestraffing er nu elke morgen?

We komen straks nog op deze zaken terug. Het gaat hier over de uitwendige druk, maar behalve de uitwendige verdrukking, kennen Gods kinderen ook de inwendige of geestelijke verdrukking. Vanaf het ogenblik, dat God een mens staande houdt, hem van dood levend maakt, hem een Goddelijk halt toeroept, kent hij een inwendige

zieldruk.

"Waarom?" zult u vragen.

Ze kennen de druk vanwege de zonde. David zegt in Psalm 38, dat hij krom van lenden was. Gelijk een lastdrager in het oosten z'n last moest torsen, bijna tot bezwijkens toe, alzo torste hij de last van zijn zonden. Gods kinderen worden terneergedrukt als God hun ordelijk voor ogen gaat stellen, dat ze zich hebben opgehouden, heel hun leven, met de dingen buiten en zonder God; dat ze nooit naar Zijn stem gehoord hebben, Zijn vermaningen en vriendelijke nodigheden in de wind geslagen hebben. Wat een druk geeft het in hun leven als ze hun gemis aan God en Zijn gemeenschap moeten inleven.

Dezulken is het niet in de eerste plaats om de hemel te doen. Ze moeten inleven, dat ze zonder God op de wereld zijn, buiten God en Zijn gemeenschap staan en leven. Dat is hun een smartelijke en bij ogenblikken schier een onhoudbare zaak. David drukt zijn zielsverlangen, maar tevens zijn bittere klacht en smart uit in Psalm 42, als hij zegt: "Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, alzo schreeuwt mijn ziel tot U, o God!" Vanwege het gemis aan Gods gemeenschap, aan Zijn gunst en vanwege de zonde gaat dat volk bij aanvang, maar ook in de voortgang gedrukt over de wereld.

Straks zullen we, als de Heere het geeft, het van de andere kant bezien, als we spreken over de bevinding en over de hoop. Maar nu gaat het over de verdrukking.

Gods kinderen gaan gedrukt over de wereld als God hen het ongenoegzame doet inleven van alles wat buiten Christus is, als ze tevergeefs proberen om buiten Hem bij God bevrediging te verkrijgen. Wat een ijver wordt vaak aan de dag gelegd om, kon het zijn, de Heere te bevredigen. Maar de Heere doet hen het ongenoegzame van dat alles inleven, naarmate Hij de twistingen van Zijn Geest geeft.

Hebben ze dan nooit hoop gekregen? Hebben ze niet iets gesmaakt van de liefde Gods in het hart? Hebben ze hun vermaak niet gekregen in de dienst van God en in de dingen des Heeren? Hebben ze dan nooit bij ogenblikken mogen zeggen: "Hartelijk zal ik U liefhebben, Heere mijn sterkte"?

Het is alles waar, maar als God door gaat trekken in het leven en hen doet inleven, dat alles buiten Christus tekort is, dan zijn ze bedrukt en terneergeslagen.

O gemeente, ik wenste wel, dat we allen zo gesteld waren, ook al heeft Christus een gestalte in ons verkregen!

Als het ingeleefd wordt, dat alles tekort is buiten Christus en buiten de verzoening met God, dan wordt de vraag geboren: "Hoe kom ik ooit tot God bekeerd? Hoe kom ik ooit met God verzoend?"

Al heeft Christus een gestalte verkregen in hun leven, als ze moeten inleven, dat ze Hem niet met bewustheid kunnen noch mogen eigenen en als hun aandeel aan Hem hun zo dikwijls betwist wordt, dan kan er zo'n strijd zijn of het wel ooit waar werk geweest is in hun leven, of het hun wel ooit in waarheid om God te doen geworden is, of het hun wel in waarheid om Christus te doen geworden is. Want gelooft het gerust, het kan ook ver gaan in het leven. Hoe menigmaal is dat reeds gebleken. Er zijn mensen geweest, waar niemand aan twijfelde, maar waarbij het toch geen waar werk was.

Zie, dat geeft nu de oprechten van hart zo menigmaal een bange vrees, die hun ziel vervult. Dat doet hen terneergedrukt over de wereld gaan, al is het altijd waar, dat Gods verborgen ondersteuning hun deel zijn, zodat ze bewaard worden voor bezwijken.

De woelingen van de ongedode natuur van binnen kunnen zo sterk zijn. Als God door genade hen meer gaat ontdekken aan wie ze zelf zijn, dan wordt het ingeleefd, dat ze niet anders zijn dan een samenknoping van ongerechtigheid.

O, 't is erg genoeg, dat er onder Gods volk sommigen zijn, die nog hoog van de toren kunnen blazen. Het is een gebrek aan dadelijke verootmoediging en vernedering voor God. 't Is een gebrek aan de ontdekkingen van Gods Geest in eigen hart en leven. De apostel zegt het zo treffend: "Indien iemand meent iets te zijn, daar hij niets is, die bedriegt zichzelf in zijn gemoed."

Laten we ons dan ten dezen niet bedriegen, want het is met u en met mij van nature niets gedaan. Dat dan niemand zou roemen over iets wat in zichzelf is, ook niet op een vrome of eigengerechtigde wijze, maar dat alle mond eens gestopt werd en geen vlees zou roemen voor God. Dan alleen zou de roem van vrije genade, ervaren in het hart, geopenbaard worden in de praktijk van het leven.

Nu zegt de apostel: "Wij roemen ook in de verdrukkingen."

Ik hoor iemand zeggen: "Dat is onbegrijpelijk."

We willen het met een voorbeeld uit de Schrift bewijzen. Daar zit Job, we zouden zeggen: In zak en as. Rampbode na rampbode komt hem zeggen, dat hij zijn runderen, zijn schapen, zijn vee kwijt is. Zijn tien kinderen moet hij in een ogenblik afstaan.

We zouden zeggen: "'t is niet om door te komen." Men zou een begeerte krijgen om dan ook maar te sterven vanwege levensmoeheid. Maar Job zegt: "Naakt ben ik uit mijns moeders buik gekomen, en naakt zal ik daarheen wederkeren. De HEERE heeft gegeven en de HEERE heeft genomen: de Naam des HEEREN zij geloofd." Nu, dat bedoelt Paulus hier ook, als hij zegt: "Wij roemen in de verdrukkingen."

't Is vanzelf iets wat voor ons verstand niet te bevatten is, want het eerste waartoe een mens in verdrukking geneigd is, is moedeloosheid of aan de andere kant opstand.

Hij zegt: "Wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende, dat de verdrukking lijdzaamheid werkt." De verdrukking op zichzelf - als God ze niet heiligt - werkt niets dan moedeloosheid of opstand, zoals we zeiden.

Maar nu een andere zaak - en we moeten wel proberen dit even te verklaren: Wat is nu eigenlijk lijdzaamheid?

We moeten niet denken, dat dit hetzelfde is als lijdelijkheid. Er zit een hemelsbreed verschil tussen, zoals tussen de dag en de nacht. Door onze diepe val in Adam zijn wij mensen, die in geestelijk opzicht lijdelijk zijn. We laten Gods water over Gods akker lopen.

"Ja maar - zegt iemand - zo is het toch in het leven van Gods volk niet?"

Pas op. We zijn de duivel toegevallen en we zijn onszelf toegevallen. We zijn het met God niet eens, tenzij hij ons vereniging met Hem komt te schenken. Wat is lijdelijkheid?

Lijdelijkheid is niet werkzaam zijn. Dus niet werkzaam zijn in uitwendige druk en niet werkzaam zijn in geestelijke druk. Dat is ten eerste tot schade voor onze ziel en vanzelf en onlosmakelijk daaraan verbonden niet tot eer van God.

Wat is lijdzaamheid in de beoefening?

Met een enkel woord zouden we het kunnen zeggen: Al wordt de weg niet begrepen, al is die tegen ons bestaan, al is die tegen vlees en bloed, dan onderwerpen we ons aan de Heere. Ja meer, dat is verenigd te mogen zijn met Gods heilige wil. Dan beschrijft de apostel hier eigenlijk de hoogste stand in het leven der genade. Dat is iets, wat u en ik in de grond van de zaak nooit kunnen beredeneren, maar wat zalig is in de ervaring, wanneer het bevindelijk gekend mag worden.

Daaraan is verbonden, dat er zonder verdrukking geen lijdzaamheid kan geoefend worden. Het heeft dus God behaagd naar Zijn eeuwige raad, in Zijn onbegrijpelijke liefde en trouw om Zijn kerk hier door de verdrukkingen te oefenen in de lijd-

zaamheid. Maar dat wordt menigmaal niet verstaan en het kán ook alleen verstaan worden als het licht er over opgaat.

Lijdzaamheid kan dus alleen door druk beoefend worden. Ik mag dat met een heel eenvoudig voorbeeld uit de natuur u wel duidelijk maken. Iemand, die met zijn handen werkt, wordt geoefend in z'n spieren. Maar iemand, die niet met zijn handen werkt, wordt daarin niet geoefend en min of meer krachteloos. Zo is het ook in het geestelijk leven. Nu moet u het niet zo verstaan, alsof de kerk dan krachtig zou worden in zichzelf. Nee, integendeel. Door die geheiligde oefeningen worden Gods kinderen al krachtelozer in zichzelf, maar worden ze sterker in God. God oefent hen door de druk, opdat ze lijdzaamheid zouden leren. Niet opdat ze zouden bezwijken, wat Gods kinderen zo dikwijls denken; niet opdat ze om zouden komen, neen, maar opdat ze sterker zouden worden in Hem, Die God gegeven heeft en Die daarom ook genoemd wordt "Sterke God."

Het wordt ervaren, dat God krachtelijk bevonden wordt te zijn een hulp in benauwdheden of soms ook in een weg van afwijkingen. De Heere zegt van dat volk: "Ik heb wel gehoord, dat Efraïm zich beklagt." Dat wil zeggen: Aanklaagt. Zalig om het in de praktijk nog eens te mogen ervaren, om onszelf voor God aan te klagen. Daar ligt zaligheid in, dan wordt God gerechtvaardigd, dan gaan we onszelf veroordelen, dan worden we het eens met het vonnis; dan willen we er niet meer onderuit. Dat kunnen we niet, maar dat willen we dan niet meer ook. Maar dan staat God met eerbied gesproken op.

Efraïm zegt: "Gij hebt mij getuchtigd en ik ben getuchtigd geworden als een ongewend kalf." "Dat is mijn beeld", zegt Efraïm. En dan gaat hij bidden. O, volk van God, dat u er vandaag nog eens gebracht mocht worden!

Wat gaat Efraïm bidden?

"Heere, bekeer mij, dan zal ik bekeerd zijn."

"Zekerlijk, nadat ik bekeerd ben - Efraïm wil zeggen: Nadat ik wedergekeerd ben tot de Heere - heb ik berouw gehad, en nadat ik mijzelf ben bekend gemaakt, heb ik op de heup geklopt; ik ben beschaamd, ja, ook schaamrood geworden, omdat ik de smaadheid mijner jeugd gedragen heb."

Daar ligt nu de zaligheid bij de aanvang en bij de voortgang, in de hoogste stand van het genadeleven verklaard. En dan is de vrucht *zielsverwondering, zalige aanbidding*. Dan ontbreken woorden om het uit te drukken zoals het is. Dat wil de apostel hier tot bemoediging, tot nut en tot onderrichting van de in druk verkerende Romeinen als een middel in 's Heeren hand schrijven.

En dan zegt de apostel Jakobus later tot de gemeenten in de verstrooiing: "Acht het voor grote vreugde, mijn broeders! wanneer gij in velerlei verzoeking valt, wetende, dat de beproeving uws geloofs lijdzaamheid werkt. Doch de lijdzaamheid hebbe in u een volmaakt werk."

Daar had de apostel door genade wetenschap van gekregen. Daarom kon hij zeggen: "Wetende". Dat was een door de Heere gewerkte geloofskennis. Die had hij ook niet in één dag gekregen. Dat had hij mogelijk ook niet in één jaar geleerd, ofschoon hij een bijzondere weg en leiding had. Dat had de Heere hem in een weg van oefening geleerd. Daarin is God vrij. De één van Gods kinderen wordt dieper ingeleid in de heilgeheimen van de zaligheid dan de ander. En dan zijn er mensen, die anderen gaan verachten, die er minder kennis van hebben.

Weet u, waar het op aan komt?

Of het waar is. Of het Godswerk is onze ziel verheerlijkt is. Of het stempel van de Heilige Geest erop gezet is.

Hebt u nadere weldaden van God gekregen, hebt u een weinig bevestigend licht over uw staat gekregen, dan past u ootmoed uw gehele leven lang. Want:

*Die gunst heeft God Zijn volk bewezen,
opdat het altoos Hem zou vrezen;
Zijn wet betrachten en voortaan
volständig op Zijn wegen gaan.*

Ja, opdat de roemtaal der genade en des geloofs, als vrucht van de innerlijke begeerte huns harten, op hun lippen zou zijn en zij Hem alleen daarvoor zouden toebrengen wat Hij waardig is.

"O - hoor ik iemand zeggen - wat blijft er dan eigenlijk van mij nog over?" We zouden tezamen dáár terecht moeten komen: "Och, of mijn hoofd water ware en mijn ogen een springader van tranen!"

Waar is de praktijk der godzaligheid? We vragen niet: "Waar is de redenering over de praktijk der godzaligheid?" Maar waar zijn de oefeningen des geloofs? Waar is de opwas, de begeerte en het ernaar staan om in Christus gevonden te worden. Die de enige Ark der behoudenis is, Die de wens der heidenen is, Die de Goël is, Die de Losser is? O, Hij is dierbaar om bemind, om gezocht, om gekend te worden. Als dat praktijk mag zijn, dan willen wij graag op de achtergrond, en anders zit ook Gods volk graag op de troon. Dat is de breuk en de ellende heden ten dage. Daarom acht ook de één de ander niet uitnemender dan zichzelf.

Werd de druk nog eens geheiligd en mocht het nog eens deze uitwerking krijgen, dat de druk lijdzaamheid zou mogen werken!

2. En die lijdzaamheid werkt bevinding.

Geliefden, als Gods volk lijdzaamheid oefent als vrucht van de verdrukking, waarin God het brengt, dan drukt het daarin de voetstappen van Christus. Hij heeft op aarde in Zijn onzondige menselijke natuur als Borg voor Zijn kerk, de verdrukkingen volkomen verdragen. In volkomen onderwerping aan de heilige wil van Zijn Vader heeft Hij de drinkbeker van het lijden, die Hem op de hand was gezet en die Hij vrijwillig op Zijn hand had genomen, geledigd tot de laatste druppel toe. Het was Zijn spijs de wil Zijns Vaders volkomen te volbrengen. Ziet Hem gaan in de hof van Gethsémané, waar Zijn zweet werd als grote druppelen bloeds, die op de aarde afliepen. Daar heeft Hij gevraagd: "Vader, indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker aan Mij voorbijgaan, maar niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede." Hij is gehoorzaam geweest, opdat Hij allen, die Hem gehoorzaam zijn, een Oorzaak van eeuwige zaligheid zou worden.

O gemeente, Hij heeft Zich volkomen onderworpen aan het Goddelijke recht van Zijn Vader. Hij heeft volkomen de toorn van Zijn Vader gedragen, ja meer, Hij heeft die doordragee. Hij is als een Lam ter slachting geleid, en als een schaap dat stom is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open. En dat alles als Borg voor Zijn kerk. Daarom is de lijdzaamheid door de verdrukking, die God Zijn Kerk komt te schenken, dan ook vrucht van de geloofsgemeenschap met Hem.

Als hier staat, dat de lijdzaamheid bevinding werkt, dan heeft dat woord "bevinding" nog wel enige toelichting nodig. In de eerste plaats zij opgemerkt, dat bevinding staat tegenover beschouwing. Beschouwing is verstandelijke kennis en zetelt alleen in ons hoofd. Het is een voorrecht als een mens verstandelijke kennis hebben mag van de waarheid en van de weg die God met Zijn volk houdt, mits hij bewaard wordt om zich dat op een onrechtmatige wijze toe te eigenen, want dan bedriegt hij zich. Een verstandelijke kennis van de waarheid kan ver gaan, vooral bij iemand die een goed

opsluitingsvermogen heeft en die altijd onder Gods Woord geleefd heeft. Wij verachten dit ook niet. Het is erg genoeg, dat vooral met name ons opkomend geslacht zo weinig verstandelijke kennis van de waarheid Gods heeft en van de weg, die God met Zijn volk houdt. Men hoeft geen onderscheidende kennis, men is niet gefundeerd in de waarheid. Maar als een mens niet méér heeft dan verstandelijke kennis, is het tekort voor de eeuwigheid.

Het is waar, niemand is hartekenner, maar toch is er een volk op de aarde, dat zonder dat het iemand wil veroordelen, moet zeggen: "Het is of het er niet ingaat." Dan laten ze het voor de Heere liggen.

Wat is dan bevinding?

Dat is het werk, dat naar het welbehagen des Vaders van eeuwigheid, op grond van de verdiensten van Christus, door de Heilige Geest in het hart van Gods volk verheerlijkt wordt. Dat is het, waarvan David zingt in Psalm 25:

*Gods verborgen omgang vinden
zielen, waar Zijn vrees in woont
't heilgeheim wordt aan Zijn vrinden
naar Zijn vreëverbond getoond.*

Dat is de ware bevinding. Die geeft God Zijn kerk. We zouden het aldus kunnen samenvatten: De bevindelijke kennis is de rechte kennis van God en Christus en de rechte kennis van zichzelf.

Nu gaan we niet spreken over de orde, want wij geloven, dat het gelijk valt: Kennis van zichzelf en kennis van God in de aanvang en in de voortgang van het leven.

Door de verdrukkingen, die als het goed is lijdzaamheid werken, krijgt de kerk bevinding. Ze krijgen bevindelijke kennis van zichzelf in een weg van nadere ontdekking, waarin God ze gaat oefenen. Dan komt het pas openbaar wat er in ons hart is. Dan gaat de Heere - met eerbied gezegd - dat louteringsvuur eens stoken, opdat ze zouden worden ontdekt aan het schuim der zonde en daarvan zouden worden ontdaan, opdat alleen het goud der genade zou worden gezien en openbaar komen.

Dan krijgen ze meer kennis van hun algeheel bederf. Arglistig is het hart, ja, dodelijk meer dan enig ding, wie zal het kennen? Dan laat God hun zien, dat het waar is, dat hun voeten snel zijn om bloed te vergieten, dat slangenvenijn onder hun lippen is, dat ze nooit één goede gedachte van God kunnen voortbrengen als Hij die niet eerst Zelf geeft, dat ze alleen in staat zijn om tegen God te zondigen. Dat zijn mensen, voor wie het soms een wonder is, dat de gevangenisdeuren achter hen nog niet dichtgegaan zijn en dat hetgeen van binnen leeft, nog niet is uitgebroken.

O, ik hoor zo iemand, die er een weinig kennis aan gekregen heeft, uit de nood van zijn ziel met David bidden:

*Och, waar't, dat Gij mijn leven gans en gaar,
schiktet naar Uwe wet, door Uw genade,
dat ik niet af en viele hier noch daar;
zo lang werd ik bevrijd voor schand' en schande.*

David wil zeggen: "Heere, als U me maar een ogenblik loslaat, dan is het gebeurd."

Geloof u niet, gemeente, als Gods volk dat in de praktijk mag, maar ook anderzijds móét inleven, dat het dikwijls terneergedrukt daar heengaat? Maar dan zal er bij ogenblikken ook een begeerte zijn, om kon het zijn in kinderlijke vrees, in tederheid voor Gods aangezicht te mogen wandelen en ook alzo met de naasten te mogen omgaan. Want dat is er onafscheidelijk aan verbonden. O, zulken handelen niet hard en uit de hoogte, maar ze kennen ogenblikken, dat ze onder de grootste zondaar of

zondares willen gaan zitten. Dan zeggen ze: "Heere, dat U mij daar nu voor hebt willen bewaren, dat ik 's zondags niet in de bioscoop zit of dat ik niet op het voetbalveld sta! Ja, dat ik nu mag zijn in Uw Huis of een ambt bekleden mag in Uw kerk of gesteld mag zijn als een uitdeler van de menigerlei genade Gods!"

U gevoelt, dat kan niet anders dan vernederen. En waar de zondaar nu steeds lagere gedachten krijgt van zichzelf en steeds meer verootmoedigd wordt, is daar onafscheidelijk aan verbonden dat God - met eerbied gezegd - groter wordt. Dan krijgt de zondaar steeds meer indrukken van de waardigheid, van de rechtvaardigheid, van de heiligheid, maar ook van de goedertierenheid en van de barmhartigheid Gods. Dan zijn er ogenblikken, dat zo iemand God vrij leert verklaren. Hij is immers een soeverein Opperwezen. Hij heeft van eeuwigheid de wijze bepaald, waarop Hij Zijn kerk zou trekken, hoe Hij haar zou leiden door dit jammerdal, met welke mensen ze zouden mogen of moeten leven. Alles is in Zijn raad tevoren bepaald.

Dan zeggen Gods kinderen wel eens: "Heere, mag ik nu eens een ogenblik leem zijn in de handen van U, o hemelse Pottenbakker?"

Ik zeg niet, dat ze dan reeds voor zichzelf kunnen geloven, dát ze het zijn, maar de begeerte is er. Dan kunnen ze God een ogenblik God laten. Ik weet geen betere plaats en ik ken geen zaliger stand, dan om zo onvoorwaardelijk voor God te buigen.

Ziedaar, iets gezegd van het nut van deze verdrukkingen, waardoor Gods kinderen bevindelijk een geheiligde kennis ontvangen van zichzelf en van God en Hem een weinig leren vrijverklaren, maar ook leren aanbidden in Zijn heilige, onbevleete, onaantastbare deugden, die verheerlijkt zullen en moeten worden, al was het door hun ondergang. Nu, in de beleving daarvan grijpt David naar de harp en zegt hij: "Heere, ik weet, dat Uw gericht de gerechtigheid zijn en dat Gij mij uit getrouwheid verdrukt hebt. Eer ik verdrukt werd, dwaalde ik, maar nu onderhoud ik uw woord." Als het God behaagt er in mee te komen, dan zitten Paulus en Silas in de gevangenis in velen smarten wat het uitwendige betreft, met hun voeten in de stok, met hun handen gekluisterd, maar toch gaan ze zingen. Want te middernacht baden Paulus en Silas en zongen Gode lofzangen en de gevangenen hoorden naar hen. God doet het heden ten dage nog ervaren:

*'k Zal Zijn lof zelfs in de nacht
zingen, daar ik Hem verwacht;
en mijn hart, wat mij moog' treffen,
tot de God mijns levens heffen.*

Laat het gaan zoals het gaat, laat komen wat komt, laat vallen wat valt, maar als God met ons is, wie zal tegen ons zijn? Als God vóór ons is, wie zal dan ook maar enigszins de hand tegen ons kunnen opheffen?

Als het de Allerhoogste behaagt, dat de verdrukkingen deze gewenste vruchten afwerpen, zal het ook hoop geven op God; dan zal het ook hoop geven op de eeuwige zaligheid, wat we nader zullen bezien in onze derde gedachte.

3. Want de bevinding werkt hoop.

In de natuur heeft ieder mens hoop nodig voor de verrichting van zijn dagelijks werk. Maar hier gaat het over een geestelijke hoop. Die hebben wij van nature niet. Daarvan zegt Paulus: "En nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie; doch de meeste van deze is de liefde."

Waar strekt de levende hoop zich naar uit?

De levende, door God gewerkte hoop, strekt zich uit naar de gemeenschap met God, naar de verzoening met God. De meesten van Gods volk missen een Borg voor hun schuld en een God voor hun hart. Ze leven nog bekommerd onder de wet, in een weg van overtuiging; of bekommerd onder het Evangelie, als Christus voor hen niet vreemd is gebleven. Ze hebben Hem wel eens mogen eigenen en de toepassing van Zijn beloften mogen ervaren aan hun ziel. Maar als het er op aankomt leven zij ook nog dikwijls tussen hoop en vrees. De ene keer mogen ze het eens geloven; als de Heere eens een ogenblik hun hart verbreekt, als het grote Voorwerp des geloofs waarde krijgt voor hun ziel en Hij voor hen begeerlijk wordt, dan zeggen ze het de bruid na in de oprechtheid van hun hart: "Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk."

't Is echter maar voor een ogenblik. Soms zijn ze het op een zeer smartelijke en pijnlijke wijze, door een bepaald voorval, weer kwijt. Maar er blijft wat van achter op de bodem van het hart. Want als God werkt, wie zal het keren?

Maar toch, ze kunnen niet met de hand schrijven: "Ik ben des Heeren." Ze kunnen met de bruid niet zeggen: "Hij is de mijne en ik ben de Zijne."

In de regel is het ook slechts een verstandelijk gemis, dat de mens nergens brengt. Er zijn echter wel eens ogenblikken, dat het aangebonden mag zijn.

Maar nu hadden we het over de hoop. Wat wil dat eigenlijk zeggen? Wel, door de bevindelijke kennis van de hier genoemde zaken verkrijgen Gods kinderen hoop, dat God, Die hen verlost heeft en Die hen nog verlost, hen ook eenmaal verlossen zál.

Ligt de grond dan in de bevinding?

Nee, vanzelf niet, dat zou een wankle grond zijn. De ervaring, de bevinding, die God Zijn volk schenkt, is zalig, daar ligt zoetheit in, want het is van God. Mensen, die dat verachten, die sluiten zichzelf, hetzij bewust of onbewust, buiten het Koninkrijk Gods; ze hebben geen kennis aan die bevinding, waar al Gods volk naar staat.

Maar de grond van de zaligheid ligt niet in hetgeen u of ik ervaren heb. Een mens is zo geneigd om zijn grond te maken van hetgeen hij in de praktijk ervaren heeft. Mag hij het weer eens geloven, dan is het goed. Maar kan hij het niét geloven, dan ontvalt hem alle grond en is hij een baar der zee gelijk. Dat is het beweeglijke koninkrijk.

Maar zou u denken, dat zulke mensen geen hoop hebben? Op de bodem van hun hart, in de grond van de zaak hebben ze hoop. De kerk wordt immers in hoop zalig? Maar nu wil God ze bevindelijk gaan leren door de rechte kennis van zichzelf en de rechte kennis van God en Christus, dat de grond van de zaligheid verklaard ligt buiten de mens, in Christus Jezus en Die gekruisigd. En wilt u een ander fundament leggen dan hetgeen gelegd is, dan zal het blijken ijdel te zijn. Want er is geen andere Naam, er is geen andere grond waarop men zalig kan worden. En nu kan een mens maar alleen op dat Fundament gebouwd en met Hem verenigd worden in een weg van heilzame wanhoop. In die weg wordt nochtans bij ogenblikken de hoop verlevendigd.

Maar welgelukzalig zijn ze, die daar gebracht worden, dat er van hun zijde geen verwachting meer is, doch die dan ook genadig ervaren wat de apostel zeide in de aan onze tekst voorafgaande verzen, waarover we nu niet verder willen spreken. Het moge duidelijk zijn, dat Gods volk gesterkt wordt door deze door de Heere gewerkte hoop, zo zelfs, dat ze bij ogenblikken in God verblijd wel eens naar de harp grijpen en zingen, wat wij samen doen uit Psalm 118: 7:

*De Heer is mij tot hulp en sterkte;
Hij is mijn lied, mijn Psalmgezang.
Hij was het, Die mijn heil bewerkte,
dies loof ik Hem mijn leven lang.
Men hoort der vromen tent weergalmen,
van hulp en heil, ons aangebracht;*

*daar zingt men blij, met dank'bre Psalmen:
Gods rechterhand doet grote kracht.*

4. Geliefden, nog een enkel woord over onze vierde gedachte, om dan gelijk met een woord van toepassing te eindigen. **"En de hoop beschaamt niet"**, zegt de apostel.

We komen dus even terug op de hoop. Letterlijk staat hier: "De hoop mist niet," "bedriegt niet," "stelt niet teleur."

Alles wat van u en wat van mij is stelt teleur. Dat is ook naar. Gods Woord. David zegt echter: "Allen, die U verwachten, Heere, zullen niet beschaamd worden." Wel beproefd. Het kan er soms diep doorgaan, maar beschaamd worden ze niet. "Zij zullen beschaamd worden, die trouweloos handelen zonder oorzaak."

Nu zegt hier de apostel: "En de hoop beschaamt niet."

We zouden kunnen spreken over de ijdele hoop. Hoeveel mensen zijn er, die met een ijdele hoop daarheen gaan! Men hoopt op z'n godsdienst, op z'n belijdenis, op z'n trouw kerkgaan en breidt het maar uit. Op zichzelf is het allemaal goed en prijzenswaardig, maar als we niet meer hebben dan een ingebeeld geloof, is het ijdele hoop. De veerman Ijdele Hoop zet u straks wel over, zoals Bunyan het schrijft. Maar Bunyan zag tot z'n grote ontzetting hoe die man met die ijdele hoop aan de hemelpoort klopte en niet werd opengedaan. Alleen dit werd gehoord: "Ik ken u niet vanwaar u zijt." Tot z'n grote ontsteltenis zag hij een weg, die rechtstreeks naar het eeuwige verderf liep. Want het is toch van tweeën één. Het is met ons eeuwig wel of het is met ons eeuwig wee.

Hoe is het met ons? Aan welke kant staan we nog? Zijn we er nog vreemdeling van? Die ware, levende hoop is nóg te verkrijgen, uit vrije genade. Te slecht bent u niet, u hebt ook niet te lang gezondigd. Alleen ken uw ongerechtigheid, dat u tegen de Heere hebt gezondigd. Dan zal het zo meevallen, hier en straks eeuwig. In het verlies ligt de winst. Maar het moet geleerd worden.

De hoop, waarvan in de tekst gesproken wordt, is geen ijdele hoop; dat is een levende hoop, waarvan Petrus zegt: "Geloofd zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden.- Het is een zalige hoop. Ze doet wanhopen aan alles wat van ons is.

"De hoop beschaamt niet, omdat ... en dan hebt u de reden: de liefde Gods in onze harten is uitgestort door de Heilige Geest, Die ons is gegeven." Dat is eigenlijk de sleutel tot de gehele tekst.

Het gaat hier over de liefde Gods. Dat is dus de liefde, waarmee God Zijn kerk in Christus Jezus heeft liefgehad voor de tijden der eeuwen. Onbegrijpelijk, Goddelijk, zó groot, dat Hij Zijn eigen Zoon niet spaarde, maar overgaf, om Zijn liefhebbers te doen beërven wat bestendig is en om de schatkamers van hun ziel te vervullen.

Het is niet onder woorden te brengen. Waarom niet? Omdat deze liefde Gods, in het hart uitgestort door de Heilige Geest, weliswaar noopt tot wederliefde, maar toch alleen ten volle haar verlustiging en bevrediging vindt in de gemeenschap met God. Dat kan niet onder woorden gebracht worden, dat moet persoonlijk beleefd worden.

Vandaar dat ook in dit ogenblik onze taal zo arm is, om het in waarheid te vertolken: die onbegrijpelijke, onmetelijke liefde, waarmee God in het aangezicht van Zijn lieve Zoon Zijn volk heeft liefgehad. Die liefde stort Hij door de Heilige Geest uit in het hart, waarom dat volk genoopt wordt tot wederliefde. Al gaf - zegt de bruid - iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, men zou hem ten enenmale verachten.

Dan hoor ik de bruidskerk in ons midden daarop zeggen: Ja, en amen. Want zo is het. Die liefde is sterker dan de dood, de ijver is hard als het graf; hare kolen zijn vurige kolen, vlammen des Heeren, vele wateren zouden deze liefde niet kunnen uitblussen. De apostel zegt hier: "Die ons gegeven is." Hoort hem als het ware met andere woorden zeggen: "Het was uit God, het was door God, het was ook tot God en ik heb er uit genade de bate van."

't Is gegeven goed. Het is gegeven door de Heilige Geest, Die de Werkmeester is van het door Christus verworven heil, naar het soeverein welbehagen des Vaders. Ziedaar gemeente, het is de Heilige Geest, Die Zijn intrek neemt in het hart, Die de zondaar reinigt van de dode werken, om de levende God te dienen door de liefde, zodat het ook de vervulling is van de wet Gods.

Paulus zegt: "Al ware het, dat ik de talen der mensen en der engelen sprak, en de liefde niet had, zo ware ik een klinkend metaal of een luide schel geworden." De liefde vergaat nimmermeer, zij keert weder tot God.

Wat dunkt u van zulk een dienenswaardig, aanbiddenswaardig, Goddelijk, Drieëinig Wezen? Hij, Die zulk een heilsweg heeft uitgedacht en met Zijn kerk komt te houden! We prijzen Hem u aan.

We weten het, de liefde tot God is geen vrucht van mijn en van uw akker, maar we leggen toch een ogenblik de verantwoordelijkheid op uw consciëntie en op uw ziel, om alzo ook vrij te mogen zijn van uw bloed.

U kunt nog zalig worden. God is in Zichzelf bewogen geweest van eeuwigheid over schepselen, die met Hem niets te maken zouden willen hebben, die van nature in een staat des doods en onwils zouden voortleven.

Hij laat u het Woord des levens nog verkondigen. Daarom bidden wij u, alsof God door ons bade: *Neemt het ter harte, legt het niet ter zijde.* Neemt het mee en vraagt of God uit vrije goedheid u Zijn genade zou willen schenken. U mocht ermee in de engte gedreven worden en alzo die heilige onrust bekomen. En weet het, dan zoudt u niet langer alleen door dit leven behoeven te gaan.

Gods volk heeft een sterke en een machtige Helper. "Vreest dan niet, gij wormpje Jakobs en gij volkje Israëls, de Heere is uw Ontfermer, eeuwig en altoos." Gij zult hier niet beschaamd worden, o nee. Maar u zult het ook straks niet worden aan de oever van de doodsjordaan. Hij, uw oudste Broeder, uw Goël en Losser, Die de bloedprijs betaalde, Die de werkingen van Zijn Geest verdiende, zal u veilig brengen in de gemeenschap van de drie-enige God, en dat storeloos. Dan zult u de weg, die Hij hier met u gehouden heeft, van achter mogen bezien, om dan voor goed aan te heffen, wat de lofzang was van de ganse schare, die stond voor de troon Gods en van het Lam, die kwam uit de grote verdrukking en die Johannes zag staan rein, gewassen, doorgehouden, gered, gezaligd. Ze hieven de lofzang aan: "Gode en het Lam zij de eer, de kracht, de wijsheid, de rijkdom, de heerlijkheid, tot in der eeuwigheid." Amen.

Nazang: Psalm 89: 8:

*Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht;
Uw vrije gunst alleen wordt d'ere toegebracht;
wij steken 't hoofd omhoog en zullen d' eerkroon
dragen, door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen;
want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven,
en onze Koning is van Israels God gegeven.*

4. DE ONMISBAARHEID VAN DE LIEFDE TOT CHRISTUS

Zingen: Psalm 84: 6

Lezen: 1 Korinthe 16

Zingen: Psalm 73: 13 en 14

Zingen: Psalm 133: 2

Zingen: Psalm 32: 5 en 6

Geliefden!

De stof onze overdenking voor deze ure kunt u vinden in het u voorgelezen Schriftgedeelte, 1 Korinthe 16: 22, waar wij Gods Woord aldus lezen:

Indien iemand de Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking: Maranatha!

Wij bepalen u aan de hand van deze woorden bij: *De onmisbaarheid van de liefde tot Christus*, en letten

- ten le op het Voorwerp van deze liefde;
- ten 2e op het beoefenen van deze liefde;
- ten 3e op het gemis van deze liefde.

Geliefden!

Deze brief is - zoals het is voorgelezen - door de apostel Paulus geschreven, want hij schrijft: "De groetenis met mijn hand." Hij had hem door Sosthenus, één van zijn mededienaren, laten schrijven.

Hij was met banden aan de gemeente van Korinthe verbonden. De Heere had hem aldaar een krachtige deur geopend en Zijn Woord gezegend, zodat er onder de heidenen velen tot bekering waren gekomen en daar een gemeente was gesticht. Nu heeft hij deze eerste brief geschreven, waarin hij hen vermaant, opwekt, bestraft en bemoedigt, in alles hun voorhoudend de wil des Heeren en de grootheid en majesteit Gods, maar ook wat betamelijk is voor degene die het geloof werd geschonken. En dan aan het einde van deze eerste Korintherbrief, te midden van een aantal vriendelijke groeten en zegenwensen die hij aan het adres van die gemeente uitspreekt en waarin wij de apostel eigenlijk in het hart zien, waarin de liefde die hij tot de gemeente van Korinthe had openbaar komt, doet hij dit ernstige woord, dit doordringende getuigenis horen: "Indien iemand ..."

Nu zult u vragen: "Is dit dan misschien hardheid van de apostel geweest? Is dit misschien een blijk van ongevoeligheid jegens zijn medemens?"

Dan antwoorden wij u, gemeente: Neen, integendeel. Dit woord kwam op uit de liefde die hij koesterde tot de Heere; in 't bijzonder tot het Voorwerp des geloofs, namelijk Christus, waar hij een dienaar was om Zijnentwil, gesteld om Zijn Naam uit te dragen onder de heidenen. Het was een woord, waarin hij ook openbaarde de liefde die hij had tot zijn medemens, om hen eerlijk te waarschuwen dat zij, wanneer ze vreemdeling zouden blijven van de uitnemende liefde die Gods volk tot Christus krijgt in het leven, een vervloeking zijn. Want luistert, hij zegt: "Mijn liefde zij met u allen in Christus Jezus."

Hij had ze ook eerder in deze brief bestraft, omdat hij gehoord had dat er verdeeldheid was in de gemeente. De één zei: "Ik ben van Apollos", de ander zei: "Ik ben van Paulus" en weer een ander zei: "Ik ben van Cefas."

Paulus schrijft: "Ik heb gehoord dat er partijschappen onder u zijn." Dat moest alzo

niet zijn. Het gaat om het Woord, niet in de eerste plaats om hem die het Woord brengt.

Dan waren er ook nog die zeiden: "En ik ben van Christus." Die dachten dat zij de besten waren en ze waren de slechtsten, want ze durfden het aan om Christus als een partijhoofd voor te stellen, terwijl Hij is het Hoofd van Zijn gemeente, het enige Voorwerp van haar liefde!

Hij spreekt hier dus van de onmisbaarheid van de liefde tot Christus. Nu kan dit gedaan worden op verschillende wijzen. Hij kon ze voorhouden alleen de straf, de dreiging en de toorn die op ons liggen en over ons komen zullen wanneer we in deze liefdeloze staat, waarin we van nature leven, blijven. 't Is net als in het werk der opvoeding (om een eenvoudig beeld te gebruiken) als u elke keer tegen de kinderen zegt: "Denk erom, als je dit niet doet of wel doet, dan wordt je gestraft"; om ze straf en nog eens straf voor te houden.

Weet u wat het gevolg is? Dan wordt het vervuld wat de Heere zegt bij monde van de Spreukendichter: "De dreiging alleen werkt toorn, die werkt grimmigheid."

Maar het kan ook nog op een andere wijze. Daarom zegt de Heere in Zijn Woord, door Zijn knecht Paulus: "Zo zijn wij dan gezanten van Christus' wege, alsof God door ons bade: Wij bidden u van Christus' wege: Laat u met God verzoenen."

Om alzo op te roepen tot bekering, om de waardigheid van het Voorwerp der liefde aan te prijzen en voor te stellen, een ieder naar het vermogen en naar de mate de Heere er u iets van leren en opening in geven wil. Om te roepen:

*Wie heeft lust de Heer' te vrezen,
't allerhoogst en eeuwig Goed?*

Maar om dan ook niet achter te houden: "Wie zijn nek verhardt zal schielijk verbroken worden."

Daarom, met hemelse en Goddelijke wijsheid begiftigd, is de apostel wijs in het vangen van zielen. Daarom ijvert hij hier in het noemen van de eigennamen van de Middelaar, daarmee wijzend op de waardigheid van het Voorwerp, namelijk de Heere Jezus Christus, Die ten eerste God is van eeuwigheid en Die het zijn zal tot in eeuwigheid, want Jezus Christus is gisteren en heden en tot in eeuwigheid Dezelfde. Die het Zelf in Zijn Woord zegt: "Die Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien. En die de Zoon niet eert, die eert ook de Vader niet."

Daarbij is Hij God geopenbaard in het vlees, wat ziet op Zijn Middelaarschap. Daarom sprak Jesaja, Hem aankondigende: "En ziet, een maagd zal zwanger warden en zij zal een Zoon baren en Zijn Naam Immanuël heten". Dat is: God met ons. Dit is een openbaring van de liefde Gods. Als Jezus op aarde is, zegt Hij tegen Zijn discipelen: "De Vader Zelf heeft u lief."

En in hen zegt Hij dit tot Zijn ganse Kerk, waarom de apostel der liefde het, door Gods Geest ingegeven, heeft neergeschreven: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft." Maar daarin is ook geopenbaard de liefde des Zoons, Die Middelaar wilde worden en onze natuur aannam om te gaan staan tussen een vertoornd God en een schuldig zondaar. God moet vanwege Zijn recht de zonde noodzakelijk straffen met de aller-zwaarste straf aan ziel en lichaam beide, dat is de eeuwige dood. Christus is, om de Zijnen daarvan te kunnen verlossen, tussengetreten. Hij is met Zijn hart Borg geworden, maar heeft ook het lijden des doods ondergaan, opdat de Goddelijke toorn door Hem zou worden geblust en alzo de vrede en verzoening die Hij heeft aangebracht voor Zijn ganse Kerk, haar ook zou kunnen worden geschonken. Hij heeft gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij heeft

geleden. Daarom heeft Hij niet alleen geleden, maar Hij is ook gehoorzaam geworden tot de dood, ja, tot de dood des kruises, opdat de dood voor Gods Kerk geen dood meer zijn zou, maar een aflegging van de zonde en een doorgang tot het eeuwige leven. Daarom is het graf voor hen geen graf meer, maar heeft Hij dat geheiligd, opdat hun lichaam daar zal rusten na de voorafgaande scheiding van ziel en lichaam en hun stof zal bewaard worden tot de jongste dag.

Ziedaar gemeente, wat een beminnenswaardig, wat een dierbaar Voorwerp om geëerd, gediend en gevreesd te worden!

Maar meer, Hij heeft niet alleen de dood overwonnen, maar ook de zonde en de wereld; en satans kop heeft Hij vermorzeld. Daarom is de Kerk in Hem meer dan overwinnaar.

Maar hij is ook opgestaan en ten hemel gevaren, om gaven uit te delen, opdat een wederhorig kroost altijd bij Hem zou wonen. Psalm 68: 19. Want was Hij alleen een Middelaar van verdienste en niet van toepassing, niemand zou er ooit bate, het nut van hebben kunnen verkrijgen. Hij is een Middelaar van verdienste, maar Hij is ook een Middelaar van toepassing. Hij is het Die schuldigen komt vrij te verklaren, genade komt te geven. Hij is het Die geestelijke armen met een rijkdom komt te begiften, waarom ze bij ogenblikken wel eens zingen:

*Wereldling, ik heb een schat,
'k mag me in de weelde baden,
die geen wereldling bevat.*

Hij is het, Die kennelijk komt in het leven van Zijn gunstvolk, waarin Hij menigmaal zoveel moedeloosheid vindt. Maar Hij is het, Die ze eruit komt te halen, Die de deuren van de gevangenis hunner ziel komt te openen., Die stelt in de vrijheid, Die treurigen troost, ja, Die het waarmaakt, dat Hij een blijde boodschap zal doen brengen voor de zachtmoedigen en de bedroefden van hart; voor hen die neergebogen zijn en zichzelf niet kunnen oprichten. Maar Hij komt het op Zijn tijd en Zijn wijze te doen.

Nu, het voorwerp der liefde is de Heere Jezus Christus.

"Heere" is de Naam die ook de Middelaar draagt, zoals deze Naam ook gebruikt wordt van het Goddelijke Wezen, dat is van de drie-enige God.

De Middelaar draagt deze Naam omdat Hij ook een Heere is van al het geschapene; omdat Hij de rechtmatige Eigenaar is van de hemel, van de ganse aarde en van alles wat geschapen is, waarom de apostel zegt: "Alles is uwe."

Hij is de Heere, de Eigenaar van alles, maar Hij is ook de Heere, de wettige Eigenaar van Zijn ganse uitverkoren Kerk, want Hij heeft de duurste prijs betaald die te betalen was. Hij heeft namelijk Zijn bloed gestort. Hij heeft het loon op Zijn arbeid verkregen, door Zijn Vader Hem eenmaal toegezegd: "Als Zijn ziel zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien; Hij zal de dagen verlengen en het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan." (Jes. 53: 10)

Welnu, Gods Kerk is in goede handen. Hij is de wettige Eigenaar, Hij heeft ze gekocht en daarom zegt Hij ook: "Ik geef Mijn schapen het eeuwige leven en zij zullen niet verloren gaan tot in der eeuwigheid."

Hij wordt genoemd Jezus. Dat is Zijn aller-dierbaarste Naam, dat is Zijn Persoonsnaam, waarin Zijn Wezen verklaard wordt, nl. dat Hij Zaligmaker is. Deze Naam spreekt van Zijn uitnemende liefde, van Zijn volkomen liefde; dat Hij verlost van het grootste kwaad, maar dat Hij ook brengt tot het hoogste goed, dat is de zalige gunst en gemeenschap Gods. En dat alleen om Zijns Zelfswil. Daarin ligt tevens

verklaard dat Hij, waar Hij eens het werk der genade verheerlijkt heeft en het werk der verlossing is aangevangen, ook de Onderhouder is; dat Hij ook die verlossing eenmaal tot een goed einde brengen zal. Waarom ze in de kracht Gods bewaard worden, door het geloof, tot de zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd.

Jezus ... we hopen straks onderwerpelijk nog iets van deze Naam te verklaren. Christus is de ambtsnaam die Hem gegeven is omdat Hij met de Heilige Geest is gezalfd, zonder mate, waarom Hij als Sions grote Profeet het waarmaakt wat Hij zegt: "Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn; Ik zal u onderwijzen en u leren van de weg die gij gaan zult." Zijn volk wordt door Hem onderwezen. O, dat ze veel hun dwaasheid leerden inleven, ze zouden met David, aan de hemel gebonden, gedurig zuchten:

*"Och, schonkt Gij mij de hulp van Uwe Geest,
mocht Die mij op mijn paan ten Leidsman strekken!
'k Hield dan Uw wet, dan leefd' ik onbevreesd,
dan zou geen schaamt' mijn aangezicht bedekken"* (Psalm 119: 3).

En, gemeente, Hij is gezalfd tot Priester. Hij is het, Die Zijn priesterlijke arbeid in de hemel op een volkomen waardige, heerlijke wijze uitoefent; Die het Zijn Kerk toeroept: "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven." Hij doet het ervaren, dat Zijn juk zacht en Zijn last licht is. Hij is het ook, Die, wat Zijn koninklijke bediening betreft, Zijn Kerk krachteloos maakt in zichzelf. Met eerbied gezegd: Daar werkt Hij op aan, opdat zij alles schade en drek zouden achten om de uitnemendheid en de kennis van Hem. Van hen, die er iets van kennen mogen, geldt waarlijk: "De oprechten hebben Hem lief." De uitnemendheid en de waardigheid van Hem zijn nooit onder woorden te brengen, waarom we dan ook niet denken hierin volledig te zijn. We hebben het maar aangestipt en gaan u nu in de tweede gedachte bepalen bij het beoefenen van deze liefde.

2. Wanneer hier sprake is van degenen die Zijn liefde missen, dan houdt dit in (en dit is ook zo), dat er een volk op de aarde is dat de liefde Gods in het hart kreeg uitgestort, want de Heere zegt: "Ik doe Mijn liefhebbers beërven dat bestendig is." Dus als hier gesproken wordt over het niet liefhebben, dan ligt het in de tekst opgesloten, dat er zijn die Hem wel liefhebben. Hij zegt bij monde van de apostel: "En wij weten, dat degenen, die God liefhebben, alle dingen medewerken ten goede, namelijk degenen, die naar Zijn voornemen geroepen zijn." (Rom. 8: 28) "Laat de liefhebbers Uws heils geduriglijk zeggen: "De Heere zij grootgemaakt." Genoeg om het te bewijzen.

We gaan nu in de eerste plaats spreken over wat liefde is.

Wat een ingrijpend woord! O, dat God het eens gebruikte tot verbreking, verbrijzeling van ons hart. Dan zou het gehoord worden: "O God, wees mij zondaar genadig."

Wat is liefde?

Zie maar in het natuurlijke: Liefde is eigenlijk een geheim; liefde is een wonder. De Heere heeft de natuurlijke liefde gelaten. Liefde is wanneer we samen mogen leven in de intiemste vereniging.

"Maar ja - zegt u - verklaar eens wat het is."

Dan moeten wij zeggen: Niemand is er die het verklaren kan; het laat zich alleen maar beleven. Maar liefde openbaart zich wel in daden, in de vruchten. Zij doet zichzelf verloochenen, zij doet bevreesd zijn voor zichzelf dat men in liefde tekort schiet. We hopen het straks in het geestelijke over te brengen.

De liefde begeert te dienen, te geven, zich op te offeren. Dan kunt u gelijk weten of u natuurlijke liefde hebt voor man, vrouw, kinderen en breidt het maar uit. Maar hier is sprake van een geestelijke, van een Goddelijke, van een bovennatuurlijke liefde, die wij van nature missen. Want wij zijn van nature geneigd God en onze naaste te haten; er is geen spoor van de liefde Gods te vinden. Wat bij God de grootste deugd is, dat is bij ons de grootste ondeugd, namelijk dat wij onszelf beminnen. Wij zijn dienaars, slaven van de zonde en van de duivel geworden. We geven er niets om of God geliefd wordt, of Hij gediend wordt of niet. We zijn er volkomen onbekommerd om Wie God is, om Hem te kennen, om Hem te dienen. Dus wij zijn deze liefde missende. Deze liefde is uit God.

En wat nu geldt voor de natuurlijke liefde, dat geldt in nog grotere en sterkere mate voor deze geestelijke liefde; die is strikt genomen niet onder woorden te brengen. Het is waar wat de apostel elders zegt: "Dewelke gij niet gezien hebt en nochtans liefhebt; in Dewelke gij nu, hoewel Hem niet ziende, maar gelovende, u verheugt met een onuitsprekelijke en heerlijke vreugde" (1 Petr. 1: 8). Dat wordt door de Kerk ervaren. Maar u zult vragen: "Hoe komt een mens eraan?"

Wij gaan het na. De liefde Gods, waar wij geheel vervreemd van zijn, wordt in de wedergeboorte in het hart uitgestort. (Rom. 5). "Door de Heilige Geest - zegt de apostel - Die ons gegeven is."

En wanneer God een mens wederbaart, de liefde in het hart uitstort, weet u wat zo iemand dan gaat leren?

Dat hij onder de vloek Gods ligt. "Die zij een vervloeking." Dat hij het oordeel Gods waardig is omdat hij niet gebleven is in hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen. Hij ziet zichzelf zonder God op de wereld en gaat zijn schuld eigen en God toevallen in Zijn heilig recht. Zulken worden rechteloze mensen; zij hebben niets meer in te brengen, voor God niet en ook niet voor elkander. Daar kunt u mee leven, hoor, geloof het gerust! Zij, die de schuld voor God inleven, worden rechteloos. Dan gaat alles tegen hen getuigen en zij zien zichzelf zonder God..

Zijn er nog in ons midden, die de schuldbrief kregen thuisgestuurd en die niemand ooit meer gelukkig maken kan op deze wereld, tenzij God eens betonen wilde dat Hij van hen afweet? Liefde ... Wanneer er een scheiding is, dan veroorzaakt dat droefheid. Dat veroorzaakt smart.

Nu is het voor dat volk een onbegrijpelijke zaak. Ze zeggen van zichzelf niet dat ze God liefhebben, maar het veroorzaakt droefheid dat ze buiten en zonder God op de wereld leven en dat dit door eigen schuld is; dat zij het zo laag hebben laten liggen; dat zij doorgedaan zijn ondanks de kloppingen van hun consciëntie, die ze soms van kindse dagen al hebben gehad. Dan worden ze beschaamd, heilig verlegen, dat ze zich hebben opgehouden met de dingen buiten en zonder God. Het zijn de zonden die de scheiding hebben gemaakt en die tegen hen getuigen.

En wij zeiden: Zonder geestelijke liefde als een geschenk van boven is er nooit ware droefheid. Nee, Ezau schreeuwde ook wel met een bittere schreeuw, maar het waren niet de tranen waarvan David zegt: "Heere, leg mijn tranen in Uw fles; zijn zij niet in uw register?"

Zij kunnen zichzelf niet verklaren; wat gaat er toch in hen om? Och, 't is alles zo veranderd. Zo zijn ze toch nooit geweest? Sterven, ze weten het, 't is God ontmoeten. Het bezet hen dag en nacht. Is God begonnen? O, wisten ze het! Was 't eens waar! Want daar is het hen om te doen, om weer met God in een verzoende betrekking gesteld te worden. Dat zijn nu mensen die enerzijds gebukt gaan en heilig bevreesd zijn voor de majesteit Gods. O, als God in het recht treedt en gadeslaat hun ongerechtigheden, ze kunnen niet voor God bestaan.

Anderzijds - let er op - ze zijn verbroken van hart, verslagen van geest en beven heilig voor Zijn Woord. Ze begeren voor Zijn aangezicht te leven in blanke oprechtheid en heiligheid. Want verklaren kunnen ze het niet, maar in de grond van de zaak bewijst de praktijk van hun gehele leven, dat de liefde Gods in hun hart is uitgestort. O, ze zijn zo mild in hun oordeel over een ander. Al zouden alle mensen hen veroordelen, maar zij hebben er geen behoefte aan. Geloof het maar niet. 't Is geen best teken als mensen zo hard en uit de hoogte te keer gaan. 't Is allemaal van de mens. Maar de liefde Gods in de beoefening vernedert. En dat gaan we nu met elkander na.

Dat volk krijgt God lief, al gaan ze in hun diep ongeluk over de wereld. Zegt het eens ... Nee, dat hebt u niet openlijk betuigd, maar toen de schuld u zo drukte en steeds meer ging drukken en de liefde Gods u trok, hebt u toen nooit eens gezegd tussen God en uw ziel, al kon u het zelf niet verklaren: "Hartelijk, Heere, zal ik U liefhebben!" Was er geen betrekking op Gods Woord? Was het niet in uw ziel:

*Uw Woord kan mij, ofschoon ik alles mis,
door zijne smaak én hart én zinnen strelen?*

Werd het niet uw lust en vermaak om bezig te zijn in de wet Gods? Was het niet: "Heere, hoe lief heb ik Uw wet, het is mijn doel de ganse dag die ijverig te betrachten"? En hoe was het met de gang naar Gods Huis? Was het niet zoals de dichter in de 118de Psalm zong:

*Dit is de dag, de roem der dagen,
die Israels God geheiligd heeft.
Laat ons verheugd ('t was wel eens zo!) van zorg ontslagen,
Hem roemen Die ons blijdschap geeft?*

Want als God verheerlijkt wordt, leeft hun hart op.

En Gods kinderen, waren het niet uw hartenvrienden geworden? Och, soms durfde u er helemaal niet mee in aanraking te komen, vooral als het dan mensen waren waar u van uw kindse dagen af zo'n goed gerucht over gehoord had. U had ze wel eens willen spreken, maar de vrijmoedigheid ontbrak. Hartenvrienden!

En geliefden (we gaan het wat bekorten) die mensen tobben wat af om vrede voor hun ziel te verkrijgen in een weg van werken, van doen en laten. En het blijkt dat het niet kan. Schuldiger, meer veroordeeld worden ze; de scheiding tussen God en hun ziel wordt steeds groter. Het is Gods gewone weg om een afgesneden zaak op de aarde te doen. Hij gaat door de onmogelijkheid heen de zaligheid, die in Christus verklaard ligt, voor hun ziel openbaren.

Ze krijgen Hem lief. Dan denk ik aan Martha, Maria en Lazarus, wat hadden ze de Heere lief; wat hebben ze Hem óók bedroefd. (Ook dát komt straks nog.)

Dan denk ik aan de Emmaüsgangers: "Was ons hart niet brandende in ons, als Hij tot ons sprak . op de weg en als Hij ons de Schriften opende?"

En dan roepen we er nog één tot getuige, namelijk de apostel Petrus, die zo diep gezonken was en die het zo laag voor Hem had laten liggen. Maar als het erop aankomt en de Heere tot driemaal toe deze vraag aan zijn ziel legt: "Petrus, zoon van Jona, hebt gij Mij lief?" wordt Petrus tenslotte - en daar hebt u het weer - bedroefd en hij zegt: "Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik U liefheb." Er is een volk op aarde dat zegt wel eens: "Ik ben zo bang dat ik mijzelf bedrieg."

Maar ja, in de ogenblikken als God het eens geeft door de toepassing van Zijn Geest, dat Hij niet wát mag zijn, maar dat Hij álles mag zijn, dan zeggen ze: "Heere, ik zal U hartelijk liefhebben."

Ik zal mij buigen op Uw eis,

*naar Uw paleis, het hof der hoven;
en om Uw gunst en waarheid saam,
Uw grote Naam eerbiedig loven.*

Gemeente, wat dunkt u van de Christus? Wat dunkt u van God?

Is Hij niet waardig om gediend te worden? Is Hij niet waardig om geliefd te worden, al was er geen hemel tot beloning en al was er geen hel tot straf?

O, eerlijk, wij weten het wel, we kunnen elkanders hart (ofschoon ik het begeer) niet gaande maken. Maar dat u het de Heere eens gewonnen leerde geven! Wij weten het ook wel dat iemand van zichzelf niet vermogt. Maar om de uitnemendheid en de waardigheid van het Voorwerp leggen wij die vraag aan uw consciëntie. Stapt er eens niet overheen. Leeft toch niet door, want straks komt het verschrikkelijke van dit gemis. Nu staat de Heere nog aan de deur van ons hart en Hij klopt nog, waarin Hij openbaart dat Hij ons nog niet moede geworden is.

Wat zullen wij dan zeggen? Is er onrechtvaardigheid bij God als Hij ons allemaal verloren laat gaan? Weest eens eerlijk: Doet God onrecht? Wij hebben nog nooit anders gedaan dan Hem vermoed met onze zonden, en dat van de ochtend tot de avond. Ja, zelfs 's nachts is het kwaad ons overleg. Of u moet beter zijn? Wij stellen ons op een boze weg en we schuwen geen snode werken. We weigeren beschaamd en schaamrood te worden voor God.

Zonde, dat is een belediging van de Hoogste Majesteit. En de Heere heeft er recht op krachtens onze volmaakte schepping naar Zijn beeld, dat Hij geëerd en dat Hij gediend zal worden.

Gemeente, zult u dan straks onder zulk een Woord voor eeuwig verloren moeten gaan, als het nare "had ik ... had ik ..." en als er een wroeging, die nooit meer overgaat, in uw hart zal zijn.

O, wij bidden het u, alsof God door ons bade, u kunt het niet blijven missen! Verlaat de slechtigheden en leef en treed op de weg des verstands! God is het zo waardig en Hij zal toch verheerlijkt worden.

Gods volk heeft Christus lief om hetgeen Hij voor hen deed; zij hebben Hem lief om hetgeen Hij in hen deed en doet. Als het geloof maar een weinig geoefend wordt dan zegt Asaf: "Heere, Gij hebt mijn rechterhand gevat. Ik zal U al mijn liefde waardig schatten. Want als U nooit naar me gevraagd had en nooit naar me gezocht had, dan had ik ook de kortste weg naar het eeuwig verderf gekozen." Daarom "U al mijn liefde waardig schatten."

En gemeente, het is onbevattelijk voor Gods volk, maar Hij doet hen ervaren in het leven deze zijn hartelijke liefde en trouw jegens hen, ondanks hun liefdeloosheid die zoveel is en hun ontrouw die zo groot is; dat Hij zeker zijn liefde bewijzen kán, maar ook bewijst en dat op grond van recht.

Deze liefde is - en we moeten het gaan noemen - onveranderlijk, bestendig, nooit verminderd. Deze liefde is zó groot dat het nooit onder woorden te brengen is.

*Zo hoog Zijn troon moog' boven d'aarde wezen,
zo groot is ook voor allen die Hem vrezen,
de gunst, waarmee Hij hen wil gadeslaan.*

En gelukkig zijn ze die het, wat de staat van hun leven betreft, hebben mogen ervaren:

*Zo ver het west verwijderd is van 't oosten,
zo ver heeft Hij, om onze ziel te troosten,
van ons de schuld en zonde weggedaan.*

O, een mens zou zich leeg wenen voor God. Dan rijst er een begeerte om al de dagen des levens, niet in wettische vroomheid, wat ijdelheid en goddeloosheid is, maar in evangelische heiligmaking voor God te leven. Dat is dan ook de vrucht ervan. Dat baart verwondering, dat noopt tot wederliefde. Al gaf iemand al het goed van zijn huis voor deze liefde, men zou het ten enenmale verachten.

*Honing is niet zo zoet,
noch honingraten goed,
als Uw Woord, Heer' geprezen.*

Dat is de praktijk van het leven.

Let daar eens op, o jong geslacht, wiens hart nog hunkert naar de wereld; ik weet het, ik zie het. Wij zijn van onszelf niet anders en niet anders geweest.

Maar laat ik toch dit woord van liefdevermaan aan uw consciëntie mogen leggen: Weet het: wanneer we de wereld dienen en de zonde openlijk aanhangen en bedrijven, het einde is zo bitter. Als het zo blijft, dan blijft de vervloeking die op ons ligt straks tot in alle eeuwigheid. Geeft dan nu de wereld niet het vlees en straks, als u oud wordt, God de benen. Nu kan het nog. Want bij de Heere zijn uitkomsten, zelfs tegen de dood.

Liefde is ook gunnend, mededeelzaam. Deze eigenschap heeft de Heere daar Zelf ingelegd. Dat is ook niet van hen.

En weet u waarom nog meer? Omdat in de veelheid der onderdanen 's Konings heerlijkheid gelegen is.

En nu, geliefden, waar openbaart liefde zich in?

Liefde openbaart zich in de natuur in eerbied voor iemand die we liefhebben. Maar ook in de genade. Zo is het ook ten aanzien van de Heere en Christus.

Eerbied ... Hoe is dat volk verblijd als er in Zijn wegen wordt gewandeld, als Zijn wetten, al is het uitwendig krachtens het beslag dat de waarheid legt, worden geëerbiedigd. Zij begeren zelf Hem te gehoorzamen, maar ook dat anderen Hem gehoorzamen.

Het wordt de verzuchting in hun ziel:

*Geef mij d'allerlaagste plaats,
zo Gij mij een plaats wilt geven;
nooit heeft iemand zoveel kwaads
tegen zoveel goeds bedreven.*

Ge hoeft niet openlijk in de zonde geleefd te hebben om de slechtste voor God te worden. Paulus, de man die zo in de farizeese eigengerechtigheid verstokt was geweest, zegt later: "Mij, de grootste der zondaren, is barmhartigheid geschied." Als de Heere de ontdekkingen door Zijn Geest maar komt te geven, dan zeggen ze met Petrus: "Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens." Door de liefde leren ze zich aan Hem overgeven, Zijn wil doen, voor Hem leven. Luistert wat de Heere zegt: "Indien gij Mij liefhebt, zo bewaart Mijn geboden. En dit is de liefde Gods, dat wij Zijn geboden bewaren en Zijn geboden zijn niet zwaar."

Ach, de dienst van God is een liefdedienst. Dat is eigenlijk een zichzelf gewonnen geven, een zichzelf overgeven. Dat is de begeerte van hun ziel. Maar nu hebben ze een wet in hun leden en die voert strijd tegen de wet huns gemoeds en die neemt hen gevangen onder de wet der zonde. Vandaar de strijd. Nu ligt het oude deel onder, dán ligt het nieuwe deel onder en zo blijft het in het leven. Maar zij leren er iets van.

Liefde zoekt gemeenschap. En de liefde verkrijgt toch in de gemeenschap haar vervulling. Zo is dat ook geestelijk. Dat volk is zichzelf zo dikwijls een raadsel. Maar

als de liefde in oefening is, zijn er geen vragen, want in 't licht van 's Konings aangezicht is leven, vrede en zaligheid. In de gemeenschap met Hem, door het geloof, dat door de liefde werkzaam is, kan de satan geen voordeel behalen en is de zonde verre van hen en wordt het ervaren: Eenzaam en met Hem gemeenzaam.

En wat is daar de vrucht van? Want een liefdeleven en een gemeenschapsleven geeft vrucht.

De vrucht daarvan is, dat zij begeren God te verheerlijken. Dan leven ze, dan ademt hun ziel. Want al wat Hij wrocht zal juichen tot Zijn eer. Nu kunnen ze dat van zichzelf niet, maar ze zeggen wel eens: "Heere, mág ik het eens doen? Want U zegt toch in Uw Woord: "Dit volk heb Ik Mij geformeerd en zij zullen Mijn lof vertellen." En ik kan het niet." Toch zal het gebeuren. Want zouden zij dan zwijgen, dan zouden zelfs de stenen spreken. Het is een heilig volk, het is een verkregen volk om te verkondigen de deugden Desgenen, Die hen geroepen heeft uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. Dat is tot zaligheid van hun ziel; daarin wordt een voorsmaak geoefend van wat het eenmaal eeuwig zijn zal wanneer niets meer scheiding zal veroorzaken, maar als God Drieëinig alles zal zijn en dat in allen.

Maar dat is ook tot stichting van de medemens, opdat de naaste voor Christus zou worden gewonnen. En dat is ook onderling in het leven van Gods kinderen tot stichting.

O, die liefdegeur, daar gaat wat van uit, die moet elk tot liefde nopen, als d'olie die van Aárons hoofd gedropen.

Zo zong de dichter en wij gaan het samen doen uit Psalm 133: 2:

*Die liefdegeur moet elk tot liefde nopen,
als d'olie, die, van Aárons hoofd gedropen,
zijn baard en klederzoom doortrekt;
z' is als de dauw, die Hermons kruin bedekt,
die Sions top met vruchtbaar vocht besproeit,
en op zijn bergen nedervloeit.*

3. Geliefden, de derde gedachte is een doordringend getuigenis, want daar staat: "Indien iemand de Heere Jezus Christus niet liefheeft ..." Dus: **"Indien iemand deze liefde mist ..."**

Indien iemand ... Het mocht u, medereizigers én mij persoonlijk raken en tot zelfonderzoek leiden.

Indien iemand ... Want missen wij deze liefde waarvan hier geschreven wordt, dan lijdt onze ziel niet alleen hier, maar tot in der eeuwigheid schade. Dus indien iemand dat nog mist, jong en oud, hoofd voor hoofd, indien we het missen ... ja, wat dan?

God eist krachtens volmaakte schepping naar Zijn beeld dat ieder mens Hem liefheeft. Dat laat de Heere ook in de prediking voorstellen. Al mist de mens de lust en het vermogen, de Heere maakt zich vrij. Hij zegt: "Wat heb Ik meer aan Mijn wijngaard te doen wat Ik niet gedaan heb?" God is vrij, maar Hij laat Zich nog vrijmaken.

O, 't is vrije genade als deze liefde er is, maar 't is eigen schuld als we ze missen. Konden we dat nu eens geloven, het zou de vrucht zijn van genade!

En als Gods volk het in de beoefening van het leven niet heeft, dus mist; als ze de liefde niet beoefenen en hun liefdeloosheid in moeten leven, dan moet dat hen ook tot schuld zijn, want Paulus schrijft aan de gemeente die te Korinthe is, "de geheiligden in Christus Jezus": "Ik dank mijn God te allen tijde over u wegens de genade die u gegeven is."

U zult zeggen: "Waarom zegt u dat er nu bij?"

Wel, het is in het leven van Gods volk dikwijls zo'n algemene klacht geworden. Zoals in de natuur, er zijn klagerige mensen, die altijd weer klagen over een kwaal bijvoorbeeld. En zeker, als een mens altijd wat mee moet slepen, dat valt niet mee. Maar de één kan dat gemakkelijker voor zich houden dan de ander. Zo is dat ook een soort besmettelijke ziekte geworden in het leven van Gods kinderen.

Wat? Maar het is er toch of het is er niet? Die liefde is toch niet op te wekken noch wakker te maken? Liefde laat zich niet dwingen!

Is dat dan niet waar?

Ja zeker. Maar daarin maakt de mens zijn liefdeloosheid openbaar zonder dat hij het zelf merkt. Want dat behoorde alzo niet te zijn.

Moest het dan een oorzaak van schuld zijn als zij het missen?

Ja, dat moest hen in de eenzaamheid in de schuld voor God brengen, zeggende: "Heere, wat ben ik toch een ellendig mens. Ik kan niet voor U leven zoals dat betamelijk is en dat is me nu nog niet eens tot schuld. Mag het nog eens schuld worden!" Want weet u, niet alleen dat God dan verheerlijkt wordt, maar daar zijn zij zelf ook zo goed mee.

Maar nu gaat het over degenen die de Heere Jezus Christus niet liefhebben. En dan staat er: "Die zij een vervloeking."

Ja gemeente, het is toch een hartdoordringend getuigenis! Een vervloeking zij hij, die de Heere Jezus Christus niet liefheeft. Dat wil zeggen: Die ligt onder het oordeel Gods, niet het oordeel van een mens. Want vervloekt is een iegelijk die niet blijft in hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen. Wat een boodschap! En dat spreekt ook van de eeuwige vervloeking die op ons komen zal, als we hier in het leven geen waarachtige bekering leren kennen.

Ja maar...

Wat? Nee, daar is geen tussenweg, 't is van tweeën één. Die Hem niet liefheeft, die zij een vervloeking. Dat wil zeggen, dat we van nature onder de vloek liggen en als we onbekeerd sterven, dan komt de eeuwige vervloeking. Nu stelt God het nog uit. Hij laat nog mensen, die rechtvaardig onder Zijn vloek gekomen zijn, Zijn Woord brengen; van Zijnentwege stuurt Hij boodschappers.

Ik heb u wat te zeggen. Leg het woord nu niet elke keer als kennisgeving naast u neer, zoals we dus van onszelf doen.

Maar zult u zeggen: "Dat geldt toch voor ieder mens?"

O ja, gemeente. Maar dan is het zo treffend wat de onderwijzer zegt in de 15de afdeling van de Heidelberger Catechismus. Hij zegt: *De vloek die op mij lag, ook van Adams wege, erf- en dadelijke zonden, die heeft Christus op Zich geladen.* Die heeft Hij gedragen, doorgedragen, weggenomen. En nu in Christus ben ik niet vervloekt, maar in Christus zonder vlek, zonder rimpel. "Geheel zijt gij schoon, Mijn vriendin, daar is geen gebrek aan u. Gij zijt Mijn beminde, het snoer Mijner erve, die Ik heb liefgehad met een eeuwige liefde."

't Was eenzijdig, geheel! Ook in de voortgang moet die liefde telkens opgewekt worden. Daarom kan de Kerk ook niet leven in de grond van de zaak, als dit liefdeleven gemist wordt. Daarom, de straf die ons de vrede aanbrengt, maar die ook op ons lag - wil de onderwijzer zeggen - die was nu op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden. U voelt, gemeente, het schepsel valt er schoon buiten. Werken, zeden, deugden, plichten, niets telt mee.

"Ja maar, Heere, wij hebben in Uw Naam geprofeteerd, duivelen uitgeworpen, gesproken."

Ja, 't is echt waar. Maar alleen de gerechtigheid van Christus redt van de dood, die verlost van de vloek waaronder we allen liggen, die stelt in de gunst en in de gemeenschap Gods. En verder telt er niets mee. Daarom wordt Hij genoemd: Een verberging tegen de wind en een schuilplaats tegen de vloed.

En dan het laatste woord. Dat betekent letterlijk: "De Heere, of Jezus, komt." Het bedoelt eigenlijk te zeggen: "Hij is onderweg." Om wat? Om de hemel straks te openen als een gordijn, want de hemelen zullen weggeschoven worden. En om te komen op de wolken des hemels met Zijn tienduizend maal tienduizend heilige engelen. Om gericht te oefenen. Want gerechtigheid en gericht zijn de vastigheden van Zijn troon. Ja, Zijn eerste komst in Bethlehem, Zijn geboorte in het vlees was om te zoeken en zalig te maken wat verloren was. Maar "Maranatha" dat wil zeggen: "Hij komt, maar ten gerichte, ten oordeel."

De Maranathaklanken worden gehoord in het rumoer der volkeren! En het komt openbaar dat het oordeel begint bij Gods huis vandaan.

U zult zeggen: "Het is net als in de dagen van Micha."

'k Weet het. De koning ging aan meer dan vierhonderd profeten vragen: "Zullen we het winnen?"

"O - zeggen ze - Koning, ga in vrede. U zult winnen." Maar Josafath vertrouwde het niet erg dat ze allemaal van vrede spraken, hij wist ook wel dat het niet goed was. Hij zei: "We hebben toch nóg een profeet?"

"Ja - zeggen ze - Micha."

"O ja, laat hem eens komen."

"Ach - zeggen ze - die man heeft altijd kwaad te profeteren, laat hem nu maar waar hij is."

Maar toch, hij vertrouwde het niet, hij zei: "Laat hem toch maar komen."

Achab vroeg: "Zal ik trekken in de strijd tegen de Syriërs?"

Micha zei: "Koning, doe het niet, want u sterft."

Hij zei tegen zijn dienaren: "Heb ik het niet gezegd? altijd heeft hij kwaad."

Maar u weet het: Hij is gestorven, hij is in de strijd gebleven.

En gelooft het niet, dat zoet gefluit van de vogelaar! De mensen worden in slaap gesust, blij gemaakt met niets. En die op de einden der aarden wonen, nemen de tekenen waar. In alle dingen wordt het openbaar: Maranatha: *Jezus komt!* Hij maakt Zijn troon bereid ten gerichte. Want de inwoners der wereld gaan zich rijp maken voor die dag. De mens werkt zijn eigen ondergang uit.

En hoe zullen wij het maken als wij daar zullen staan, u, ik, gemeente, ambtsdragers, als Hij Zijn troon bereid zal hebben? En dat komt, dat is werkelijkheid. Hier hoort u het: Maranatha, *Jezus komt*. Hoe zullen we het maken als we daar zullen staan en Hij ten gerichte komen zal?

Het eeuwig gezang zal worden waargenomen van allen die aan Zijn rechterhand gesteld zullen worden, maar ook het eeuwig gehuil, het naar verderf van allen die aan Zijn linkerhand gesteld zullen worden, om verwezen te worden (want de vervloeking is op hen gebleven) naar de plaats waar de eeuwige vloek zal zijn. Want in de hel zal geen liefde zijn. Daar is haat en hatelijkheid, ook tegen elkander.

Nu, geliefden, de Heere staat aan de deur. Hij zegt: "Indien iemand de Heere Jezus Christus niet liefheeft, die zij een vervloeking: Maranatha!" Hij komt! Wij zeggen met des te meer ernst: Zoekt er werk van te maken om in Hem geborgen te worden. O, daar is nog plaats. De deur der genade is nog niet geheel op het nachtslot gevallen. Haast u dan om uws levens wil. Spoed u derwaarts terwijl het nog het heden genaamd

wordt. Het kan nog bij God.

En volk van God, die Maranathaklanken voorspellen uw eeuwige heerlijkheid. Maar die voorspellen ook een voorafgaande strijd, die steeds meer toeneemt naarmate de ongerechtigheid vermenigvuldigt. Wat een onverschilligheid, wat een indrukloosheid onder degenen die onder de waarheid leven! Wat een verbroedering en vereniging met degenen die Sion gram zijn. Wat een veroppervlakkiging is er allerwege. Wat leeft de Kerk ver van de Bron vandaan.

't Is allemaal waar en moge het meer dan een opgebonden zaak zijn of worden. Maar: Maranatha: *Jezus komt!* Het voorspelt het nabijkomen van de laatste trap van het Voorwerp van uw liefde, van de verhoging van de Middelaar. Als Hij in grote kracht en heerlijkheid verschijnt om u in te halen, dan zult gij uw wens verkrijgen.

*Uw blijdschap zal dan onbepaald,
door 't licht, dat van Zijn aanzicht straalt,
ten hoogsten toppunt stijgen.*

Welnu, de genade van de Heere Jezus Christus zij met al degenen die Hem liefhebben in onverderfelijkheid. Amen.

5. DE STAATSVERWISSELING VAN DE EFEZIËRS

Zingen: Psalm 25: 7

Lezen: Efëze 2

Zingen: Psalm 86: 5 en 7

Zingen: Psalm 36: 3

Zingen: Psalm 32: 5 en 6

De stof onzer overdenking vindt u opgetekend in het u voorgelezen Schriftgedeelte, Efëze 2 en daarvan het 1e vers waar wij Gods Woord aldus lezen:

En u heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden.

Wij vinden in deze tekstwoorden beschreven: "De staatsverwisseling der Efeziërs", en letten op een drietal gedachten:

- ten 1e. In welke staat zij zich bevonden
- ten 2e. In welke staat zij zijn gebracht, en
- ten 3e. Door wie zij in deze staat gebracht zijn.

Geliefden!

Deze brief is door de apostel Paulus geschreven tijdens zijn gevangenschap te Rome. Het was niet de eerste keer dat hij om des geloofswil in de gevangenis was geworpen; te Filippi had hij reeds eerder, samen met Silas hetzelfde lot ondergaan.

Nadat men hen aldaar tot bloedens toe gezeseld had, waren beiden onder de verschrikkelijkste smarten des lichaams, met handen en voeten in de stok gebonden, om de Naam en zaak des Heeren gevangen gezet.

Maar hoe de Heere daar in die kerker er in mee gekomen is, daarvan lezen wij in Handelingen 16 dat Paulus en Silas omtrent middernacht, baden en Gode lofzangen zongen, en de gevangenen naar hen hoorden. De Heere betoonde van hen af te weten en maakte het waar: "In de grootste smarten, blijven onze harten, in den Heere gerust." Welnu gemeente, de apostel zit weer in de gevangenis, maar nu te Rome.

Daar verkerende heeft Paulus lust gekregen om onder de leiding des Heiligen Geestes, deze brief aan de gemeente van Efëze te schrijven. Om te trachten tot enigszins meerder begrip van ons tekstwoord te komen, willen wij eerst nagaan hoe nauw hij aan de gemeente van Efëze verbonden was.

Efëze was de hoofdstad van Klein-Azië. De apostel Paulus predikte er voor het eerst toen hij op doorreis was naar Jeruzalem en er Aquilla en Priscilla achter liet (Hand. 18).

Daarna is hij wedergekeerd en heeft drie jaar achtereen het Woord des Heeren verkondigd te midden van deze heidenen, die eertijds vervreemd van God en Zijn Woord voortleefden. En de Heere heeft zijn arbeid aldaar rijkelijk gezegend, zodat er velen werden toegedaan tot de gemeente die eenmaal zalig worden zal.

Paulus had in Efëze, wat wij in de Handelingen der apostelen kunnen lezen, tekenen en wonderen verricht. De apostelen hadden immers een bijzondere geestesgave van de Heere ontvangen.

Denk slechts aan Eutychus, de jongen die uit het venster viel en stierf, toen Paulus tot middernacht het Woord verkondigde (Hand. 20). Grote beroering ontstond, omdat Paulus als een middel in Gods hand deze jongen uit de dood mocht terugroepen; de Geest des Heeren had hem daartoe bekrachtigd en bekwaamd.

Na het oproer van Demetrius de zilversmid, is de apostel vertrokken naar Griekenland, waar hij drie maanden heeft vertoefd. Daarna is hij naar Jeruzalem gegaan, begerig zijnde om aldaar het Pinksterfeest te houden.

Bovendien was het niet zijn plan om zijn tijd in Azië door te brengen, wetende dat het naar het einde van zijn leven gaat, en de tijd zijner ontbinding aanstaande is.

Wie niet onbekend is met de ligging van Griekenland en de stad Jeruzalem, zal enigszins kunnen volgen hoe Paulus, deze reis per schip makende, al varend vanuit de verte de stad Eféze ziet liggen. Hij krijgt er dan ook zulk een betrekking op, dat zijn hart week wordt en hij begeert om er naar toe te gaan, hoewel het zijn bedoeling niet was. Hij had immers reeds afscheid van hen genomen, zoals wij dat lezen in Hand. 18: 20 en 21.

En als hij dan, zijn begeerte ten uitvoer brengende, aan het strand gekomen is, roept hij de ouderlingen der gemeente, en komt ook een gedeelte van het volk.

Bij hem gekomen zijnde, gaat hij met hen spreken over de tijd die hij onder hen heeft doorgebracht, en over de wonderen die God in de gemeente van Eféze heeft willen verheerlijken.

Maar hij gaat hen ook vermanen en zeggen dat er tijden zullen komen, dat er wolven de schaapskooi van Christus zullen binnendringen. Deze zullen de gemeente verleiden, en trachten dezelve van het hechte fundament der zaligheid af te voeren door oudwifse fabelen, allerlei gewichtdoenerij of met een leer die niet is overeenkomstig Gods Woord.

Nadat zij aldus met elkander bijeen geweest zijn, lezen wij dat ze zeer bedroefd waren, allermeest omdat hij gezegd had dat ze zijn aangezicht niet meer zouden zien. Het was voor het laatst. Van elkander scheidende, zijn zij wedergekeerd naar hun plaats, en is Paulus, het schip wederom beklommen hebbende, doorgereisd naar Jeruzalem.

Na dit korte voorwoord kunt u het wellicht enigszins verstaan dat de apostel, nu hij in de gevangenis te Rome zit, en de tijd zijner ontbinding nabij gekomen is, hij aan de gemeente van Eféze denkt en aan de wonderen die de Heere daar heeft verricht.

Geen wonder dus dat hij begeerte krijgt om deze mensen nog een brief te schrijven, wat hij, geïnspireerd door de Heilige Geest, gedaan heeft.

In deze brief gaat hij de Efeziërs bepalen bij de diepe staat hunner ellende waarin zij hadden verkeerd; want ook de gelovige Efeziërs bevonden zich eertijds, zoals de apostel dat in de tekst noemt, in een staat des doods.

De staat des doods is van nature de staat van ieder mens, daarin zijn wij gekomen door onze bondsbreuk in Adam, onderworpen aan het oordeel van de drievoudige dood.

In zulk een staat heeft God de mens dus niet geschapen, en daarom moeten wij, om tot een recht besef van deze verschrikkelijke doodstaat te komen, eerst terug keren naar de goed geschapen mens. Er staat in Gods Woord dat, *nadat de Heere alles Zijn aanzien had gegeven, Hij de mens schiep.*

En hij schiep hem naar Zijn beeld, en naar Zijn gelijkenis; en dat betekent dat de mens begiftigd was met ware kennis van God. Hij stond in een rechte verhouding met de Heere, en had vrede met God Zijn Scheper. Ook was er volmaakte vrede onder elkander, en de mens was gesteld om met God over alle schepselen der aarde te regeren.

O geliefden, in welk een heerlijke staat heeft God dan toch de mens gesteld!

Maar de Heere ging nog verder; in Zijn nederbuigende goedheid richtte Hij terstond na de schepping met de mens het verbond der werken op. Nee, God was niet verplicht

zulks te doen, en de mens was niet verplicht dit te aanvaarden; dat deed hij vrijwillig. De onderhouding van dit verbond behelsde de belofte van het eeuwige leven, maar de verbreking echter, de bedreiging van de eeuwige dood.

En nu heeft het de mens niet goed gedacht God in erkentenis te houden, en het gebod Gods te gehoorzamen.

Want ondanks dat de Heere het gezegd heeft: "Ten dage als gij eten zult van de boom der kennis, des goeds en des kwaads, zult gij den doód sterven," heeft nochtans de mens het gebod overtreden. Door de satan verleid geworden, heeft de mens gegeten, want, staat er, Eva nam van de vrucht en zij at, en zij gaf ook haar man met haar, en hij at.

Zie geliefden, daar ligt dan ook de diepe oorsprong van onze doodstaat.

Want in Adam gestaan, dewijl God met hem het verbond had opgericht, zo zijn wij ook in hem gevallen, hebben ons van God losgerukt, en zijn de satan toegevallen. De bedreiging door de Heere uitgesproken: ten dage als gij daarvan eet zult gij de dood sterven, is ook direct na het bedrijf der zonde in vervulling gegaan.

Laat ons trachten de staat des doods van u en mij van nature, na te gaan.

Het is een drievoudige dood, zodat wij in de eerste plaats hebben stil te staan bij de tijdelijke dood, daar het de mens gezet is om eenmaal te sterven, en daarna het oordeel.

Wij zijn uit het stof genomen, ja, stof zijn wij en zullen ook tot stof moeten wederkeren. In Psalm 89 staat er: "Maar wat man leeft er die de dood niet zien zal, en die zijn ziel bevrijden zal van het geweld des grafs?"

Geliefde hoorders, ééns moeten wij sterven, ziel en lichaam, hier zo nauw aan elkander verbonden, zullen van elkaar moeten scheiden. Dat is de tijdelijke dood.

Maar wij zijn ook geestelijk dood, en wat betekent dat?

Wel, het is de scheiding van Gods gunst en gemeenschap.

En nu zijn wij mensen geworden die ons onmogelijk uit zulk een doodstaat nog kunnen opheffen, en dat ook niet willen.

Wij zijn niet lijdelijk dood geworden, maar actief, werkzaam dood, wat zeggen wil, dat wij in ons bestaan verklaarde vijanden zijn van God en van Zijn doen.

Want er staat in onze tekst niet alleen "dood", maar dat wij "dood zijn door de misdaden en de zonden."

Daarom, afkerig van Hem, leven wij in zulk een verschrikkelijke staat dat wij niet alleen niet kunnen, maar ook niet wensen om uit deze geestelijke doodstaat verlost te worden.

En weet u wat nu zo erg is?

Dat een mens zich altijd beter voor wil doen dan hij in werkelijkheid is.

Maar het is echter zó, wij zondigen omdat wij zondaars zijn. Rest ons nu om ook nog iets te zeggen van de derde, dat is de eeuwige dood.

Dit houdt in dat, indien een mens onbekeerd sterft - eenvoudiger kan ik het niet uitdrukken - hij dan eeuwig straf zal moeten lijden in die plaats waar de worm niet sterft en het vuur niet zal worden uitgeblust.

De eeuwige dood is de altoos durende scheiding van God en van Zijn gemeenschap, maar ook het eeuwig moeten dragen van de toorn Gods. O, daar liggen wij in onze doodstaat voor God, en de schande overdekt ons; want zonde is niet alleen schuld voor God, maar zonde brengt ook schande mee.

Het is een schande dat wij niet anders doen dan tegen God zondigen, Die de bron en oorzaak is van alle leven; niet alleen van het natuurlijke, maar ook van het geestelijke.

Daarom is de staat des drievoudigen doods waarin de mens door eigen schuld

gekomen is, en waarin wij allen ons bevinden, nooit recht onder woorden te brengen. "Dood door de misdaden en de zonden."

De misdaden worden ook zonden, worden ook schuld genoemd. Iemand die een misdaad pleegt, is een misdadiger, en wij weten allen dat een misdadiger gestraft moet worden.

Zo zijn wij allen in geestelijk opzicht misdadigers, want wij hebben God verlaten en hebben Hem van Zijn eer beroofd, Hem in Zijn deugden aangetast, en zijn moordenaars geworden van onze eigen zaligheid.

Wij schilderen het niet te zwart, maar voelen ons te arm om de ernst van de verschrikkelijke staat waarin wij ons bevinden, ook maar enigszins aan elkander voor te stellen.

Maar daarom zal ook straks, als God het geeft, in de tweede en derde gedachte de roem van vrije genade des te meer gaan uitblinken, en Christus als de parel van grote waarde schitteren.

U weet dat een parel het meest gaat schitteren tegen een zwarte achtergrond.

Zo ook Christus, Die in de wereld gekomen is om gans ellendige en verloren zondaren uit die staat des doods op te halen, en weder in Gods gemeenschap terug te brengen.

Welnu, het is een jammerstaat waarin wij zijn terecht gekomen, en het ergste is dat wij er van nature blind voor zijn, dat wij het van onszelf niet weten, maar het ook in waarheid niet geloven. Want al stemmen wij het krachtens de historische kennis toe, nochtans, in de grond van de zaak is er niemand die het gelooft.

O geliefden, mocht u het eens vernemen: "Ontwaakt gij die slaapt, en staat op uit de doden, en Christus zal over u lichten." De Heere zegt het in Zijn Woord: "Gij weet niet dat gij zijt ellendig, jammerlijk, arm, blind en naakt." Dat God ons gaf ogenzalf om het te zien!

En daarom, wie wij geworden zijn, het komt wel openbaar als God in de mens werkt.

Dan worden wij zulken die niets meer hebben in te brengen, en eigen blind- en dwaasheid kennende, ook niets meer hebben over een ander.

Dan gaat het er alleen maar om: hoe kom ik ooit tot God bekeerd, en, wee mij dat ik zo gezondigd heb.

Zo onder God te mogen bukken, en in onwaardigheid des harten voor Zijn Aangezicht te verkeren, van wie zouden ze dan nog iets te zeggen hebben?

Ze leven het in dat het een wonder is, en het wonder wordt steeds groter, dat de Heere hen nog niet moede is geworden, en dat Hij in Zijn oneindige goedheid hen nog verdragen wil.

Dus zal er ooit verandering komen in de staat des doods waarin wij allen liggen, dan zal dit van 's mensen kant nimmer meer gebeuren; alle Remonstranten en degenen die een vermogen in de mens stellen ten spijt.

Gelijk er van de zijde van een dode nooit meer enige verandering komen kan, also zal er van een geestelijk dode zondaar eveneens nooit geen verandering mogelijk zijn.

Maar wat nu bij de mens onmogelijk geworden is, dat is mogelijk bij God. Dat gaan wij nader zien in de tweede gedachte, als wij u bepalen bij:

2. De staat waarin de Efeziërs gebracht zijn.

Ze zijn gebracht in een staat des levens; uit de geestelijke doodstaat waren zij verlost geworden.

Waren dat alle mensen die in Eféze woonden? Luister gemeente! De aanhef van de brief zegt het; het waren de heiligen en de gelovigen in Christus Jezus, het waren al diegenen wier namen geschreven stonden in het boek des levens des Lams.

Dat hebben die mensen van te voren ook niet geweten, maar voor hun gold het, dat

wie de stem van de Zoon Gods zal horen, leven zal. Wat een groot onderscheid toch, wij zijn dood of levend; een tussenweg is er niet.

God had de apostel Paulus gebruikt als een middel in Zijn hand om die Efeziërs te bekeren. En nu was er een ogenblik aangebroken naar het welbehagen Gods, dat ze waren geroepen uit de dood tot het leven.

Maar hoe vindt God nu een mens?

Hij vindt hem "dood door de misdaden en de zonden", liggend op de vlakke van het veld, vertreden in het bloed van zijn geboorte.

Doch dan doet de Heere het ogenblik aanbreken dat Hij hem Zijn levendmakende stem doet horen en tot hem spreekt: "Leef in uwen bloede, leef." En dan is de zondaar levend, er is geen tussenstand.

Er is ook geen derde weg of een onbewuste wedergeboorte; het is dood of levend, en het is voor God maar een wenk.

Het zal echter in de vruchten van het leven openbaar komen, en dat gaan wij, als de Heere het geeft, met elkander na.

Zulk een levendgemaakte zondaar krijgt in de eerste plaats met God te doen, en gaat het inleven dat hij voor God geen bestaan heeft. Hij valt God onvoorwaardelijk toe, wordt uit zijn rechten gezet, wordt een waardeloos, goddeloos en diep ongelukkig mens in zichzelf. Het wordt een zaak tussen God en zijn ziel: wee mij dat ik zo gezondigd heb, zodat hij het eenzame, het verborgene gaat zoeken.

Dán staat hij weer eens op, dan buigt hij weer zijn knieën.

Hij zegt: "Ik zal mijn rechter om genade bidden, want ik ben er nog." Echter, de Heere gaat Zijn heilige Wet, als een spiegel in de hand des Geestes, de zondaar voorhouden. O, dan gaan zij, hun schuld, hun verlorenheid en vloekwaardigheid inlevend, over de wereld.

Dus, dat zijn mensen die enerzijds kennis krijgen van God, kennis dat Hij rechtvaardig en dat Hij heilig is. En dat doet hen vrezen, want dat sluit hen buiten God en Zijn gemeenschap.

Maar anderzijds dat Hij zeer goedertieren is, groot van weldadigheid en waarheid, daar Hij zulke snode zondaren als zij zijn, nog niet van voor Zijn Aangezicht heeft weggedaan.

Een grotere weldaad dan levend gemaakt te worden is er niet; om uit de staat des doods te worden opgewekt, en in de staat des levens gebracht te worden.

Want dan heeft er een staatsverwisseling plaats, dan wordt de zondaar afgesneden van Adam en wordt hij in Christus ingelijfd.

Zulk één gaat enerzijds zijn schuld betreuren en vrezen voor God, het is waar, maar hij krijgt ook een betrekking op God.

Het leven openbaart zich immers altijd in de eigenschappen, in de kentekenen; dat is in de natuur zo, en dat is ook zo in de genade. Neemt u maar een levend kind in de natuur; dat maakt beweging, dat krijgt uitgaande daden, dat krijgt begeerten en verlangens.

Zo is het ook met het nieuwe, door God gewerkte geestelijke leven. En dat krachtens de vereniging met Christus die de Levensvorst is, ofschoon Deze voor hun ziel zeer bedekt en verborgen is.

Maar wat is nu het grootste verlangen van een levendgemaakte zondaar? Zijn grootste verlangen is om in de gunst en de gemeenschap Gods te mogen delen.

Het is een volk dat een onverklaarbaar leven leidt; o, hoe branden hun harten. Zij moeten God missen, en dat is rechtvaardig, maar anderzijds kunnen zij Hem niet missen.

En nu zijn ze het wel niet waardig, want zij hebben tegen God gezondigd, maar als de

Heere dat heimwee naar Hem in het hart geeft, die zoete, onuitsprekelijke en wonderlijke trekking des Heiligen Geestes, o, dan doet Hij hen Zijn verborgen ondersteuning ondervinden.

Nochtans worden zij gaande gehouden, en zijn ze werkzaam aan de troon der genade, liggend aan de deur van vrije genade als bedelaars, ofschoon zij zichzelf daar helemaal niet voor kunnen houden.

Kent u er iets van, medezondaar in ons midden?

Eerlijk, wil het wel zijn, dan is het nodig dat wij uit de geestelijke doodstaat worden overgebracht in de staat des Geestelijken levens, en in de gemeenschap met God.

Die een staatsverwisseling ondergaan krijgen dus met God te doen, en, zoals wij reeds zeiden, ook een betrekking op Hem. Maar dat niet alleen, ze krijgen ook een betrekking op Zijn Woord. Er is geen dierbaarder getuigenis en geen voortreffelijker Boek, want het is Goddelijk, het is Góds Woord.

En nu is het zeker waar dat dit Woord hen veel veroordeelt en schuldig stelt, maar het is ook waar dat het hen is als de voortreffelijkste spijs.

Waarom ze met de dichter in de 119e Psalm dan ook instemmen:

*Hoe zoet zijn mij Uw redenen geweest!
Geen honing kon 't gehemelte beter smaken.*

En dan de verkondiging van dat Woord. O, als daar het geluk van Gods volk in voorgesteld wordt, en de rijkdommen die in God door Christus te verkrijgen zijn, dan zakken ze al maar dieper, en worden ze steeds ongelukkiger. Maar dan gaat hun ziel ook des te meer uit om dat geluk te verkrijgen, hopende, menigmaal tegen hope, op Hem, of Hij ook eens aan hen zou willen gedenken.

Ze krijgen dus ook een betrekking op Gods volk, want zij geloven het, die zijn uit God geboren, en daarom hebben zij hen lief. Ofschoon ze zich er zelf wel niet onder kunnen rekenen, wensen ze er toch mee te leven, ja, ze willen er geen kwaad van horen omdat het in hun ogen zijn de heiligen van hoge plaatsen.

Ziedaar gemeente, dat zijn nu de vruchten van de staatsverwisseling en van de levendmaking des zondaars.

Gelijk als Mozes wensen zij liever met Gods volk kwalijk behandeld te worden, schade te lijden, dan voor een tijd de genietingen der zonde en der wereld te hebben, achtende de versmaadheid van Christus van meerdere rijkdom te zijn dan al de schatten van Egypte.

Zij scharen zich onvoorwaardelijk bij Gods kerk, en hoewel zij zichzelf nergens bij kunnen en durven zetten, geeft God toch Zijn goedkeuring te ervaren in hun ziel.

Wij hebben gezegd dat ze een onverklaarbaar leven leiden, en daardoor is het de levendgemaakte zondaar menigmaal bang, omdat hij mist het licht over hetgeen er in zijn hart is. Zij worden ermee aangevallen dat het maar wat gevoelswerk is; en ja, ze zijn toch ook in de waarheid onderwezen en hebben soms van hun kindse dagen met Gods volk mogen omgaan. En als dat dan allemaal op hen aankomt dan zeggen ze: "Heere, ik weet niet wat voor een mens ik ben."

Daarom, het is hen een gedurige begeerte om, gelijk Comrie zegt, *al lammenterende hun hart voor den HEERE open te leggen.*

Maar alzo verkerend aan de deur der genade behaagt het God, zulke zielen wel eens licht te geven over hetgeen er in hun hart is. Welnu, dit alles is nu de vrucht van het leven dat uit God is, en dat leven wordt ons gedurig uit Gods Woord voorgesteld.

Er wordt wel eens gezegd dat er in het verklaren van de bevindelijke gangen alleen

voor Gods volk gepredikt wordt. Maar dat kan toch niet? Want de prediking komt tot allen die er onder verkeren. En is niet alleen voor Gods volk, opdat zij naar de maat dat God het geeft, zouden onderwezen worden maar opdat ook de onbekeerden het zouden horen, wat nodig is gekend te worden.

En dit is zeker, als u het ooit te beurt mag vallen daar iets van te kennen, wat zou u er dan naar gaan haken om van dat leven dat uit God is, te mogen horen.

Want dat juist is het gemis, en wordt het gebrek in de dagen waarin wij met elkander leven.

Te horen hoe een Drieënig God Zich verheerlijkt in een gans dode zondaar, hem opwekt, en in de levensgemeenschap stelt met God, en hoe de Heere met zulke mensen komt te handelen.

Wanneer dat gemist gaat worden, dan zal de waarheid meer en meer gaan wijken.

De natuurlijke mens wordt niet meer jaloers, en er komt een haper in het leven, ook bij de levenden. En de vrucht daarvan is, dat wij bekeerde mensen krijgen, die het weten, die het hebben en die het kunnen. Dat wij het samen maar niet mochten vergeten, en God geve de twistingen van Zijn Geest.

Maar bij dat levend gemaakte volk wordt het al onmogelijker om zalig te worden.

Och, zij weten het niet meer, en het wordt hun nimmer aflatende verzuchting: "Hoe kom ik ooit met God verzoend?"

Door zulk een weg nu gaat God plaats maken voor die grote Onbekende, en gaat Hij Christus, de Vorst des levens verklaren aan hun ziel. Dat er een weg is, een Naam tot zaligheid gegeven, een middel waardoor zij met God verzoend kunnen worden.

O, wat wordt dan hun ziel verwijd en hun hart verheugd, dat het nu kan voor zulk één als zij zijn, zodat zij met de dichter in de 45e Psalm instemmen:

Mijn hart vervuld met heilbespiegelingen

Zal 't schoonste lied van enen Koning zingen.

En naarmate Hij Zich verklaart, uitlaat, en Zich doet kennen zoals dat zo duidelijk is getekend in de orde van Zijn namen, van Zijn naturen, staten en weldaden, naar die mate gaat het hart van dat volk naar Hem uit.

Zij zeggen zó dikwijls in het verborgen: "*Jezus is het alleen, waar mijn hart gaat heen.*"

Want weet u, gezien te mogen hebben dat zij nu door Hem met God verzoend kunnen worden, is wel groot, maar zij moeten gaan leren dat ze met een geopenbaarde Middelaar niet voor God kunnen bestaan. De breuk is niet geheeld, zij missen Hem als hun persoonlijk eigendom en hun gerechtigheid voor God.

Zij staan met God niet in een verzoende betrekking, en daarom leren zij meer en meer hun doodstaat inleven.

En wat is de dood? Sommigen laten zich er onverschillig over uit. Maar in het natuurlijke leven is de dood de koning der verschrikking. Daar gaat majesteit van uit, en niemand hoeft er licht over te denken als een mens die naar het leven haakt, hetzelfde moet verlaten, en alles moet achterlaten wat hem dierbaar is.

Zie, alzo nu gaan de levendgemaakten hun weg na de openbaring van Christus aan de ziel, en nadat zij soms veel in Hem gezien hebben. Hem hebben mogen volgen als de Man van smarten, en dat Hij dat nu ook voor hen gedaan heeft, wat hun ziel zo tot verwondering was.

Doch nu moeten zij, en dat kunnen zij niet bezien noch verstaan, dit alles als grond gaan verliezen. Want al zijn de vruchten zeer zoet en verkwikkelijk voor de ziel, en Hij het geeft, wanneer zij door het geloof eens op Hem mogen blikken, zij dan nog wel eens verlevendigd mogen worden, echter, in de grond van de zaak missen zij Hem

tot hun zaligheid.

En alzo moeten zij hun doodstaat inleven; en wat is dat?

Wel, dat is hun ongeloof, hun vijandschap en hardheid des harten. Zulken worden steeds blinder, al maar dwazer en ongelukkiger. Ik hoor iemand zeggen: "Is dát nu een begerlijk leven, elke keer maar weer eigen armoede te moeten inleven?"

Toch, dat is nu de weg die God met de Zijnen komt te houden, en waarvoor, als Hij erin mee komt, al Gods volk wordt ingewonnen. Opdat de uitnemendheid der kracht zou zijn Godes, en niet uit ons, ja, zij zouden roemen in de vrije gunst die eeuwig God bewoog.

Maar ook, opdat Christus niet alleen voor hun ziel zou dierbaar zijn, maar dat Hij hen ook noodzakelijk zou worden tot zaligheid.

Want zij ervaren, dat, wie een ander fundament legt, en waarop, indien God ze er niet voor bewaarde, zij zichzelf zouden gronden, dit bevonden wordt te zijn als hout, hooi en stoppelen, en daarom ook ongenoegzaam is om er een bestaan mee voor God te hebben.

En wat is daar nu de vrucht van? Dan gaan zij zeggen: "Heere, wil u mij dan leren de weg die ik te gaan zal hebben?"

Ontneem mij wat van mij is, en wil schenken datgene wat van U is, opdat ik alzo een onderwerp gemaakt mocht worden voor U, dat gezegende Voorwerp.

O, wat achten zij hén gelukkig die alles hebben verloren, maar Jezus hebben verkoren. Godsdienstige belijder, of gij die meent bekeerd te zijn, en u in een weg van opklimming bevindt, wat zult u eraan hebben als straks de dood komt?

Geloof het toch, dat al wat buiten Christus is, een bed is dat te kort, en een deksel is dat te smal bevonden wordt.

God ontdekke en lere het ons samen, want Hij is de inhoud van het eeuwig evangelie. Hij heeft het rantsoen betaald bij God, en in Hem heeft Gods levend gemaakte volk ook alleen maar een bestaan voor God.

En daarom, al Gods kinderen leren het, óók Gods bevestigde volk, dat het hun van node blijft om steeds met David in de 138e Psalm de Heere te vragen: "En laat niet varen de werken Uwer handen."

En dat zál Hij niet doen, want dat ligt verklaard in Zijn welbehagen. Dat ligt vast krachtens Zijn verbond, in Zijn liefde en Zijn nooit verminderende trouw.

Daarom mag de kerk de harp hier wel eens nemen, die Levensbron benodigen, en zich in Hem verlustigen met de dichter van de 36e Psalm, het derde vers, dat wij nu samen willen zingen.

*Bij U, Heer, is de levensbron;
Uw licht doet, klaarder als de zon,
Ons 't heuglijk licht aanschouwen.
Wees, die U kennen mild en goed,
En toon d'oprechten van gemoed
Uw recht, waar z'op vertrouwen.
Dat mij nooit trotse voet vertrap',
Noch boze hand in ballingschap
Ellendig om doe zwerven.
Daar zijn de werkers van het kwaad,
Gevallen in een jammerstaat,
Waar in zij hulp'loos sterven.*

3. Onze derde gedachte is: **Door wié de Efeziërs in deze staat gebracht zijn.**

Daar staan wij nu nog een ogenblik bij stil, om dan tevens met de toepassing te

eindigen.

Er staat in de tekst: "Want u heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart."

Dit woord brengt ons terug naar het eerste hoofdstuk, en dan is het verband alleszins duidelijk. Immers daar lezen wij: "Gezegend zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die ons heeft gezegend met alle geestelijke zegening in den hemel in Christus." En dan volgt er op: "Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, vóór de grondlegging der wereld."

Welnu, het welbehagen Gods des Vaders wordt daarin verheerlijkt, dat zondaren uit de staat des doods worden overgebracht in de staat des levens.

Maar, zegt u, hoe kan dat dan? Eerst hebben wij gehoord van de staat des doods, het onvermogen en de onwil van de mens, en dat er van zijn kant niets meer mogelijk is.

Ook hebt u gezegd, (en dat is waar) dat God onkreukbaar rechtvaardig is, dat Hij van Zijn recht niet af kan, en dat zonden en misdaden moeten worden gestraft met de allergrootste straf.

Dat is, naar ziel en lichaam, en dat die straf zal duren tot in alle eeuwigheid!

Nu, aandachtige hoorder, hoe dat kan?

Gaat dan in gedachten met ons mee naar de stilte der eeuwigheid, waar de onderhandelingen hebben plaats gevonden tussen een Drieëinig God en de Zoon als Middelaar, aan de zijde Zijns volks.

Van dat volk, dat eveneens onder dit oordeel des doods, door Adams val gekomen is, en dat ook in dezelfde staat des doods eeuwig had moeten blijven en omkomen.

Daar heeft Hij, namelijk die Middelaar Gods, de vredevoorslag gedaan. Op de vraag Zijns Vaders wie er was, die met Zijn hart borg zou worden om tot God te genaken, is Hij in de bres getreden, zeggende: "Zie Ik kom; Ik heb lust, O, Mijn God! om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden Mijns ingewands."

Hij is het, die uit liefde tot Zijn Vader, en Zijns Vaders volmaaktheden, maar ook uit nooit te peilen liefde tot Zijn volk, Zich in die stille raad des vredes gaf, om hier in de tijd aan te brengen wat nodig was.

En dat alles opdat Zijn volk zou kunnen worden verlost, opgewekt uit de geestelijke dood, om in de staat van het nieuwe leven - o eeuwig wonder - te worden overgebracht. Want al mist nu Gods volk dat bekommerd is de troost daarvan, en menigmaal bedrukt daarhenen gaat, toch zijn zij gelukkig.

Ik wilde wel dat wij allen óók zo eens over de wereld gingen, treurend, klagend en wenend; wat zou het er toch anders uitzien. En al heeft dat nu niet altijd de overhand, toch ligt er op de bodem van hun hart dat heimwee, dat verlangen naar God en Zijn gemeenschap, ja, een hopen op Hem.

Dit nu willen ze voor heel de wereld nooit meer prijs geven, en dat krijgt ook niemand ooit meer uit het hart.

De tijdgelovige heeft het niet, en de huichelaar kent het niet; het zijn dikwijls de grootste vijanden van Gods volk.

Ja, het werd destijds ervaren dat Jeruzalem alleszins godsdienstig was; er was geen sekte op te noemen of ze werd er gevonden.

En u gelooft toch niet dat het vandaag aan de dag anders is?

Naarmate het einde der eeuwen nadert, wordt het voor de kerk in de wereld steeds banger.

Maar die er bij behoren, mogen wel eens geloven en zien, dat de Heere met Zijn kerk is tot aan de voleinding der wereld, en dat de poorten der hel Zijn gemeente niet zullen overweldigen.

O, wat ligt het toch vast, ja van eeuwigheid; maar dáárom ook hier in de tijd.

Gemeente, als wij er nu bij stilstaan over Wié wij eigenlijk spreken, en op de Grond

en Oorzaak letten van deze opwekking uit de dood, dan moeten wij toch nog even met elkander verder. Want dan is er een volk voor wie dit stof van verwondering is geworden, waarom dat volk dan ook Ethan heeft verstaan toen hij zong:

*Wij steken het hoofd omhoog en zullen d'eerkroon
dragen, Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen.*

Daarvoor immers was het nodig dat de Zoon Gods, Zoon des mensen werd, en dat Hij onze menselijke natuur aannam. Daarom, buiten alle twijfel, de verborgenheid der Godzaligheid is groot, want God is geopenbaard in het vlees.

Als een hulpeloos Kind is Hij gelegd in de kribbe van Bethlehem. *O, dierbaar Kind; o stof van vreugd, geschenk van het Goddelijk alvermogen!*

Maar die ook de weg der smarten heeft willen bewandelen; want wat moest Hij doen? Hij moest zondaren verlossen, opwekken uit de staat des doods.

En om dat nu mogelijk te maken - want God is rechtvaardig, en het geschonden recht van God moest bevredigd worden - moest Hij, in de plaats der Zijnen, Zich ook stellen onder het oordeel van de drievoudige dood.

Opdat zij eerlijk en op grond van recht zouden kunnen zalig worden, hoewel God geen onrecht doet indien Hij ons allen zou laten verloren gaan.

Maar nu dat wonder: dat heeft Hij niet gewild, dat heeft Hem niet behaagd; dat getuigt van Zijn eeuwige ontfermingen en van Zijn nooit te peilen barmhartigheid.

Zelfs gaf Hij daarom Zijn Zoon, En de Zoon heeft Zichzelf gegeven. Die heeft gekropen in Gethsémané als een worm en geen man, heeft geleden de helse angsten, ja het woeden der hel, dragende de toorn Gods om de zonde Zijns volks.

Voornamelijk heeft Hij geleden aan het vloekhout des kruises. Denk maar aan Zijn roepen tot Zijn Vader: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?"

Hij heeft in de Godsverlating, de helse angsten ondervonden hebbende, in een kortstondig lijden de eeuwige dood voor Zijn kerk gedragen. Wat Zijn menselijke natuur betreft, heeft Hij het ondervonden wat het is om de eeuwige dood in te gaan, zoals een mens die zonder God moet sterven.

Maar Hij heeft ook uitgeroepen: "Het is volbracht."

Uitgeroepen dat er nu niets meer te doen was, alsof Hij zeide: "Vader, laat dan Uw recht Mij de laatste slag toebrengen!"

En daarom, anderzijds, wat zal een stille vreugde en blijdschap, ook onder het lijden des doods, Zijn ziel vervuld hebben toen Hij Zijn lijden en leven overgaf, gevende Zijn Geest in de handen Zijns Vaders. De zaligheid die verspeeld was, het leven dat verloren was gegaan, is nu voor de ganse kerk wederom aangebracht.

O, er is een volk in ons midden dat daar kennis van mag hebben, hetzij in meerdere of mindere mate.

Geloof gerust dat alles wat buiten God en Christus is, haar waarde voor dat volk meer en meer gaat verliezen. Ook het omgaan met mensen die zich bezig houden met allerlei beuzelachtige dingen zal dan ophouden.

Want het komt wel degelijk op de praktijk van het leven aan, het is toch veelal zo, dat de duivel ons maar telkens bezig houdt. De manier waarop, dat vindt hij niet belangrijk; als hij ons maar bezet kan houden, hetzij met een handje vol godsdienst of met wat werelds vermaak.

Medezondaar en reiziger naar de eeuwigheid, o, dat wij er eens erg in mochten krijgen; de één houdt hij bezig met sport, een ander met spel of allerlei andere wereldse gemakkelikheden.

Een derde houdt de duivel bezig met wat vleeselijke godsdienst of laat hem door een

vergrootglas de gebreken van Gods kerk zien. Maar u bent er slecht mee; één ware schreeuw en zucht tot God te mogen doen, zou al dit waardeloze verre overtreffen.

Houdt toch uw ziel niet langer op; wij moeten uit de staat des doods overgezet worden in de staat der gemeenschap met God.

En dat kan, want Christus is niet in de dood gebleven, maar is door de Goddelijke kracht van Zijn Vader, en door Zijn eigen Goddelijke kracht opgestaan.

De Heilige Geest heeft Hem afgescheiden van de doden, en Hij is hoger dan de hemelen geworden, en Hij leeft. Hij gaat nog door op het witte paard van Zijn overwinning, uitgaande, opdat Hij overwinne. Daartoe zendt Hij nog Zijn dienaren, en laat hen de bazuin nog aan de mond zetten.

De Heere houdt Zijn kerk in stand, en het mag tot nu toe nog verkondigd worden: "Houdt in gedachtenis dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt, Welke is uit het zaad van David, naar Mijn evangelie."

O, nu is Hij verhoogd en verheerlijkt, en Hij toeft nog, Hij wacht nog om te komen tot de tijd door Zijn Vader bepaald.

Maar dan ook zal Hij als die grote Levensvorst, als de Overwinnaar, als die Triomfator, al Zijn vijanden leggen onder Zijne voeten.

Het is zulk een persoonlijke zaak! U, zegt Paulus tegen de Efeziërs, *heeft Hij mede levend gemaakt.*

Het komt er voor ons allen, voor u en mij, voor jong en oud op aan, of wij levend gemaakt zijn.

Een staatsverwisseling is nodig, wij moeten van dood levend gemaakt worden; en dat kan nu nog bij God vandaan.

Wij eindigen met het woord van de apostel uit Efése 5: "Daarom zegt Hij - dat is de HEERE - Ontwaakt, gij die slaapt en staat op uit de doden, en Christus zal over u lichten."

En gij, volk van God, heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden.

God geve dat u maar veel mocht inleven uw dood en vloek- waardigheid, uw verdoemeniswaardigheid, uw naaktheid, blindheid en armoede, maar ook totale ongeschiktheid voor Goddelijke zaken.

De Heere schenke u de verlevendiging van Zijn kant te mogen ondervinden. Maar ook dat u in die weg geen rust kunt vinden voor dat u die Levensvorst, die Sions gezalfde Koning, die dood geweest is en die leeft, moge kennen in de kracht van Zijn dood, maar ook in de kracht van Zijn opstanding, Zijn Gode driewerf heilige Naam tot eer en heerlijkheid, in de openbaring van Jezus Christus, Amen.

Nazang: Psalm 32: 5 en 6

6. HETGEEN VERGAAT EN HETGEEN BLIJFT

Oudejaarspreek

Zingen: Psalm 49: 1 en 4
 Lezen: Hebréeën 13
 Zingen: Psalm 102: 15 en 16
 Zingen: Psalm 43: 4
 Zingen: Psalm 89: 1

Voorafsprak

Geliefden!

Nog slechts enkele uren en het jaar is voorbij, gelijk er al zoveel jaren, naardat een mens een leeftijd mag hebben gekregen, zijn voorbijgegaan met al wat er in geschied is, met het wel, met het wee, met alle wisselingen, waar blijdschap en droefenis in het leven van een ieder mens zich afwisselen. Ook in het leven van Gods volk.

En deze oudejaarsavondure is een prediking op zichzelf dat niets blijvend is. Dit leert de Heere overduidelijk in Zijn Woord als wij denken aan hetgeen geschreven is in 1 Corinthhe 7. De gedaante van deze wereld gaat voorbij, als wij denken aan wat de Heere zegt in 1 Johannes 2: "En de wereld gaat voorbij en hare begeerlijkheid, maar die den wil Gods doet, blijft in der eeuwigheid".

Onze gedachten gaan terug en worden in deze ogenblikken tevens vermenigvuldigd als wij denken aan degenen die de vorige keer de jaarwisseling nog mochten beleven en die dit jaar wel met ons zijn begonnen, maar het niet meer hebben beëindigd. Hun lot is beslist geworden, hetzij een eeuwig wel, hetzij een eeuwig wee, waar de Hartekenner en Nierenproever Zich nooit vergist met enig menskind. Dan worden wij bepaald bij de droefenis die veler harten vervult, omdat geliefde betrekkingen - hetzij na een ziekte, hetzij plotseling van hunne zijde zijn weggerukt - die men, menselijk gesproken, niet missen kon, maar die men toch moest missen, omdat het de mens gezet is eenmaal te sterven. O, hoe waar is het wat geschreven is in Psalm 102:

*Als een kleet zal 't al verouden;
 Niets kan hier zijn stand behouden;
 Wat uit stof is, neemt een end
 Door den tijd, die alles schendt.*

De vergankelijkheid, het niet blijvende van alles, wordt immers in een ure als deze meer dan ooit gepredikt; een mens gaat, dat is zeker, naar zijn eeuwig huis. Dat ook voor ons eerlang de rouwklagers door de straat zullen gaan, dat wij eenmaal zullen moeten sterven, dat ziel en lichaam zullen worden gescheiden en deze in de eeuwige heerlijkheid of, indien de mens onbekeerd is, in het nare verderf zullen gaan. Maar niet alleen bij hetgeen vergaat, maar ook hetgeen blijft, zouden wij u straks willen gaan bepalen, want diezelfde dichter zong immers:

*Maar Gij hebt, o Opperwezen,
 Nooit verandering te vrezen;
 Gij, Die d'eeuwen acht als uren,
 Zult all' eeuwigheid verduren.*

Want eer de bergen geboren waren en Hij de aarde had gegrondvest, ja van eeuwigheid tot eeuwigheid is Hij God. En omdat Hij van eeuwigheid tot eeuwigheid

God is en blijft, zal ook dat werk van wederbarende genade de eeuwigheid verduren. Welnu gemeente, wij zouden met 's Heeren hulp uw aandacht willen gaan bepalen bij de vergankelijkheid van alle dingen, maar ook bij de bestendigheid van hetgeen blijft, namelijk God en ook bij dat werk der genade.

De tekstwoorden kunt u vinden in het u voorgelezen Schriftgedeelte Hebrëen 13: 14, waar wij Gods Woord aldus lezen:

Want wij hebben hier geen blijvende stad, maar wij zoeken de toekomstige.

In deze woorden wordt gesproken van "hetgeen vergaat en hetgeen blijft", en wij letten:

- ten le op de vergankelijkheid van alle dingen
- ten 2e op het zoeken van de blijvende toekomstige stad.

Geliefden!

Want wij hebben hier geen blijvende stad. "Want" is een rede-gevend woord en daarom wijst dit woord ons terug naar hetgeen voorafgaat in deze tekstwoorden. Wij lezen in het tiende en elfde vers van de hogepriester, die de lichamen van de dieren, waarvan het bloed in het heiligdom geofferd werd, buiten de legerplaats verbrandde.

En daarin wijst de apostel de Hebrëen op de meerdere Hogepriester Christus, wanneer hij in het twaalfde vers zegt: "Daarom heeft ook Jezus, opdat Hij door Zijn eigen bloed het volk zou heiligen, buiten de poort geleden ..." Wat wil dat zeggen? Wel, die Enige en Meerdere Hogepriester heeft buiten de poort, dat is buiten Jeruzalem geleden. Hij wijst hen op het Enige Slachtoffer, Dat voor de zonden van Zijn Volk is geslacht, namelijk Christus.

Die op de vloekheuvel Golgótha heeft gehangen, Zijn ziel heeft uitgestort in de dood en Die daardoor Gods recht heeft genoeg gedaan en de zaligheid Zijns volks heeft aangebracht door Zijn volkomen enige offerande die daar is geschied. Ziedaar, daarin lag Paulus' geloofsroem. Dit geheim was hem in een weg van oefening ontsloten geworden, waarom hij zegt: "Ik wens niets anders te weten dan Jezus Christus en die gekruisigd". Daarom zegt hij; "Zo laat ons dan tot Hem uitgaan buiten de legerplaats, Zijne smaadheid dragende."

Wat was er met de Hebrëen aan de hand? Wel gemeente, deze gelovigen waren aan verdrukking, aan lijden, aan smaad en aan vervolging onderworpen en nu wil Paulus hen wijzen op Hem, Die in alles verzocht is geweest, doch zonder zonde, en Die nu een medelijdende en barmhartige Hogepriester is, Die behoorlijk medelijden kan hebben met al hun zwakheden. Hij wil hen wijzen op die Voleinder des geloofs die, oni de vreugde hem voorgesteld, het kruis heeft verdragen, de schande veracht en Die nu gezeten is aan de rechterhand des Vaders. Het is alsof hij zeggen wil: "Deze lichte verdrukking die zeer haast voorbij gaat, werkt een gans zeer uitnemend gewicht der eeuwige heerlijkheid, want het is hier slechts een verdrukking van tien dagen".

Het lijden dezes tegenwoordigen tijds is niet te waarden tegen de heerlijkheid die aan ons zal geopenbaard worden, en daarom zoekt de apostel de Hebrëen te bemoedigen. *Zo laat ons dan tot Hem uitgaan buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende.*

En dan vervolgt hij: "Want wij hebben hier geen blijvende stad".

Daar komt aan de druk en het lijden een einde, want Gods goedheid zal uw druk eens verwisselen in geluk. Niets is blijvend. De Heere zegt bij monde van Mozes in Psalm 90: 10: "Aangaande de dagen onzer jaren, daarin zijn zeventig jaar of zo wij zeer sterk zijn tachtig jaar en het uitnemendste van die is moeite en verdriet, want het wordt

snellijk afgesneden en wij vliegen daarhenen".

O, gemeente, wij hebben hier geen blijvende stad. Dat predikt ook deze oudejaarsavondure. Wat is de oorzaak dat de mens na korter of langer geleefd te hebben moet sterven, het tijdelijke met het eeuwige moet verwisselen? Heeft God ons met dat doel geschapen? Immers neen. Maar Hij heeft ons goed geschapen en naar Zijn beeld om eeuwig met Hem te leven. Maar wij hebben de duivel geloofd, die sprak: "Gij zult niet sterven" en God tot een leugenaar gesteld. Maar Zijn Woord eenmaal gesproken "ten dage als gij daar eenmaal van eet, zult gij den dood sterven" wordt bewaarheid. Daarom de oorzaak, dat de mens moet sterven, ligt in het Paradijs.

Daarom hebben wij hier geen blijvende stad.

Wanneer wij spreken over hetgeen vergankelijk is, wat vergaat, dan worden wij ook bepaald bij hetgeen achter ligt. Als we een ogenblik teruggaan in onze gedachten voor zover de mens dit kan, door de indachtmakende geest der genade, moge de Heere ons die schenken, dan hebben wij in het achterliggende jaar niet anders gedaan dan de Heere vermoeid met onze zonden. En was het een vermenigvuldiging van ongerechtigheden.

Daartegenover moeten we met de profeet Jeremia wel uitroepen: "Het zijn de goeder-tierenheden des Heeren dat wij niet vernield zijn, dat Zijne barmhartigheden geen einde hebben" Klaagl. van Jeremia 3: 22.

Echter deze tekstwoorden spreken ervan dat wij allen ook zullen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus, om rekenschap te geven van ons rentmeesterschap. Dan is de genadetijd voorbij. In Openbaringen 10: 6 staat: "En Hij zwoer bij Dien, Die leeft in alle eeuwigheid, Die de hemel geschapen heeft en hetgeen daarin is en de aarde en hetgeen daarin is en de zee en hetgeen daarin is, dat daar geen tijd meer zijn zal."

Dan is de genadetijd voorbij. Dan kunnen de middelen der genade niet meer waargenomen worden. Hoe hebben wij er onder gezeten in het jaar dat achter ons ligt? Als er op de fluit gespeeld werd, hebt gij niet gedanst? Als de klaagliederen gezongen werden, hebt gij niet geweend? Hoe zullen wij het moeten maken, als de Heere ons tot verantwoording roepen zal? Want wij hebben hier geen blijvende stad. Dit zal gebeuren. En als dan het woord geen kracht gedaan heeft in ons hart, zullen we op duizend vragen niet een antwoord kunnen geven. Dan wacht ons het naar verderf, waar de wroeging als een worm onze consciëntie zal doorknagen, al had ik naar de Heere en Zijn stem gehoord. Maar dan zal er geen bezinning meer zijn. Het is onherroepelijk.

Daar staat tegenover dat al degenen die Christus door een waar geloof zijn ingelijfd hier in de tijd voor Zijn aangezicht zullen staan zonder vlek of rimpel. O, eeuwig wonder, als een reine maagd zal Christus hen Zijn Vader voorstellen, want Romeinen 8: 1: "Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de geest". O, Hij heeft ze uit Zijns Vaders hand ontvangen als loon op Zijn arbeid. Jes. 53: 11: "Om de arbeid Zijner ziel zal Hij het zien en verzadigd worden, door Zijn kennis zal Mijn knecht de rechtvaardige velen rechtvaardig maken, want Hij zal hun ongerechtigheden dragen".

Daarom krijgt Gods volk hun ongerechtigheden in te leven, gaan ze bekennen, worden ze gevoerd met smekingen en geweend, krijgen een mishagen aan zichzelf vanwege hun zonden en vervloeking. Ja God zal al Zijn volk doen ingaan in de gewesten van eeuwige heerlijkheid. Hij ziet ze in Christus aan en dan geldt het wat de dichter zong in de achtenzestigste Psalm:

*Gelijk een duif, door 't zilverwit
En 't goud, dat op haar veed'ren zit,*

*Bij 't licht der zonnestralen
Ver boven and're voog'len pronkt,
Zult gij, door 't Godd'lijk oog belonkt,
Weer met uw schoonheid pralen.*

Dan spreekt dit woord, dat wij hier geen blijvende stad hebben, dan spreekt deze ure van de heerlijkheid, die Gods volk uit loutere genade is wachtende. En dat de strijd hier niet altijd duren zal, want hun blijdschap zal dan onbepaald, door het licht dat van Zijn aanzicht straalt ten hoogste toppunt stijgen. Wij hebben hier geen blijvende stad. Aan alles komt een einde. Achter uw en mijn naam wordt straks - en wij weten niet wanneer - maar wordt geschreven: "En hij (of zij) stierf". Hetzij dat we nog jong van jaren zijn, of de kroon der grijsheid dragen. Ook aan al onze bezittingen komt een einde. Dat we leren mochten alles te bezitten als niet-bezittende.

Naakt zijn we in de wereld gekomen en naakt zullen we er straks uit gaan. Daar komt een eind aan alle betrekkingen die ons dierbaar zijn. De band tussen man en vrouw, kinderen en ouders en breidt het uit, zal verbroken moeten worden, want wij hebben hier geen blijvende stad. Aan het bedrijven van de zonden, aan de genietingen der wereld, o hoor dit gij God vergetenden, die nog naar hartelust u uitleeft, die met de werkers der ongerechtigheid gerekend moeten worden, of die meer godsdienstig in een weg van eigengerechtigheid de Heere trachten te behagen, of met een ingebeelde schuld en geloof menen voor God te kunnen bestaan, dit zal niet blijven. Daar komt een einde aan. En als de dood komt, blijft alleen Gods werk over, dat alleen heeft een eeuwigheidswaarde. Aan alles komt een einde.

Dit geldt ook voor Gods volk. Ook zij hebben hier geen blijvende stad. Ook zij gaan de weg van alle vlees. Psalm 89 vers 49 spreekt daarvan: "Wat man leeft er die de dood niet zien zal, die zijn ziel zal bevrijden van het geweld des grafes?" Slechts twee hunner, namelijk Henoeh en Elia, zijn zonder de dood te zien de eeuwige Godsstad ingegaan.

Maar ook al Gods kinderen gaan na een leven van strijd, wederwaardigheden, bekommernissen, want het is hier het land der ruste niet, ofschoon er ogenblikken zijn dat ze iets van de ware vreugde in God door Christus mogen smaken naar hun eeuwig huis. Dan is het met David in Psalm 4 "Gij hebt vreugde in hun hart gegeven, meer dan ten tijde als hun koren en most vermenigvuldigd zijn". Dit is ook zeker waar. Toch, het is hier het land der ruste niet, het is niet blijvend, het wisselt af. Het heeft de Heere behaagt hen door lijden te heiligen door de strijd te voeren naar de eeuwige overwinning. Hun begerig te maken naar het hemelse vaderland.

O, Gods volk, meent soms dat ze zullen bezwijken, dan weer vrezen zij: "Ik vrees nog, dat ik alles mis en dat mijn werk geen waarheid is". Doch, laat dit het Sion Gods een weinig tot troost en moed mogen zijn, dat het hier niet altijd duren zal. God zal eenmaal alle tranen van uw ogen afwissen. Dan zal er geen zonde, rouw, moeite, verdriet en strijd meer zijn. De Heere geve, dat u er een houvast aan moge verkrijgen, door het geloof.

Dat het anderzijds de mens die nog leeft, zoals hij geboren werd, moge aangrijpen, dat we straks moeten sterven en God ontmoeten. Want God is buiten Christus een verterend vuur en een eeuwige gloed, bij Wie niemand wonen kan. Gods volk leert zich kennen als gasten en vreemdelingen op de aarde. Daaraan hebben de aartsvaders uitdrukking gegeven. Zij hebben in tabernakelen gewoond. Denk aan Abraham. Hebr. 11: 10: "Want hij verwachtte de stad, die fundamenten heeft, welker kunstenaar en bouwmeester God is". Zij zijn als doortrekkende reizigers, niet zonder hoop en

toekomstverwachting om eenmaal de stad des groten Konings te beërven, waar God zal zijn alles en dat in allen. Nee, als een mens sterft, houdt het voortbestaan niet op. Dood is niet dood. De ziel van een mens gaat aanstonds naar zijn eeuwige bestemming.

Wat is het onderscheid groot. Gods kerk wacht een onbevleekelijke, onverderfelijke, onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard wordt. De mens die in zijn onherboren staat geleefd heeft en alzo sterft, wacht ook een erfenis: de eeuwige rampzaligheid. Daar is geen tussenweg.

Hoedanig is ons leven? En hoedanig behoorde het te zijn? Dat we acht leerden geven op zo'n grote zaligheid eer het te laat is, want als kaf gaat de dag voorbij. Het is de mens van nature eigen om als de consciëntie nog spreekt haar zoveel mogelijk tot rust te brengen.

We denken heimelijk: "Het zal nog wel meevallen". De duivel, die een leugenaar en mensenmoordenaar van den beginne is, fluistert hem in: "Ge hebt nog tijd genoeg. Geniet van het leven".

Maar het leven zonder God is geen leven. Dat leert de Heere in Zijn Woord, dat doet Hij Zijn volk ervaren. *Want wie Hem vindt, vindt het leven en trekt een welgevallen van de Heere, maar alleen die Mij haten, hebben de dood lief.*

Zeker, Gods volk ziet veel tegen de dood op. Het is de laatste vijand die teniet gedaan moet worden. Het is de koning der verschrikking. Het komt er voor hun veel op aan. Daarom zal het zo meevallen. Hij kan en wil en zal in nood, zelfs bij het naderen van de dood, volkomen uitkomst geven. *En zou Hij het zeggen en niet doen? Spreken en niet bestendig maken? In Christus zijn zij meer dan overwinnaars.*

Hij heeft door Zijn dood de dood teniet gedaan, de prikkel eruit weggenomen en degenen, die het geweld des doods had, de duivel overwonnen. Hij heeft de zonde overwonnen, Hij heeft de wereld overwonnen. Daarom, de Heere weet hoeveel Zijn volk vreest en dat zij het zo dikwijls voor zichzelf niet kunnen geloven, dat dit voor al Gods volk waar is, dat beamen zij.

Maar is het voor hun persoonlijk. Dat zijn echter ogenblikken. En als de Heere geeft, dat zij op die overste Leidsman en Voleinder des geloofs Jezus, mogen zien, dan kan het, dan mogen zij het ook voor zichzelf geloven en is hun ziel met verwondering en aanbidding vervuld en leeft het in hun hart met de dichter van Psalm 52: 7:

*Mijn God, U zal ik eeuwig loven,
Omdat Gij 't hebt gedaan;
'k Verwacht Uw trouwe hulp van boven;
Uw waarheid zal bestaan;
Uw naam is voor 't oprecht gemoed
Van al Uw gunstvolk goed.*

Als het de Heere behaagde Zijn volk daar in deze ure iets van te schenken, zou hun ziel niet met weemoed vervuld zijn, maar zeggen: *O eeuwigheid, kom ras; Ik wenste dat ik er al was.*

Nu: "Want wij hebben hier geen blijvende stad". Alles wat van de mens en van de aarde is, gaat voorbij, houdt op. Maar, en dat gaan wij met de hulp des Heeren zien in onze tweede gedachte, dat de toekomstige stad en degene, die daartoe wordt voorbereid, om daarin te wonen, blijvend tot in der eeuwigheid.

Ziedaar onze tweede gedachte wanneer we letten op **het zoeken van de toekomstige, blijvende stad.**

Gemeente, we lezen in Gods Woord op vele plaatsen van de Stad des Hemels. We hebben het reeds genoemd wat er staat in Hebr. 11 vers 10. Ook in de Openbaring aan Johannes wordt van die stad gesproken, *dat ze heeft twaalf poorten, dat ze de zon en de maan en het licht niet van node heeft, want de Heere God verlicht haar.*

Het is duidelijk dat ook in deze tekst waarin gesproken wordt van de toekomstige stad, dat daarmee de hemel bedoeld wordt. De hemel is de woonplaats Gods, waar de deugden Gods op het aller-luisterrijkst worden verheerlijkt, waar Hij volmaakt gediend en verheerlijkt en Zijn lof bezongen wordt. Dat is ook de toekomstige woonplaats van al Gods volk. In Johannes 14 sprak de Heere Jezus tot Zijn discipelen en in hen tot Zijn ganse kerk: "Ik ga heen om Uw plaats te bereiden". Niet dat Gods volk in de eerste plaats hemelzoekers zijn, maar Godzoekers. Het wordt hun uit genade boven alles om Hem te doen.

Doch daarover hopen we straks nader te spreken. Van de stad, en laat ons Schrift met Schrift mogen vergelijken, wordt in Hebr. 11 gezegd *dat zij fundamenten heeft, dat God de kunstenaar en bouwmeester is.* Dat wijst op de zekerheid der zaligheid van Gods kerk. Immers, fundamenten zijn onmisbaar voor een stad of gebouw.

Zo heeft God het fundament der zaligheid gelegd in de eeuwigheid. Het is des Vaders welbehagen, zo sprak Christus, ulieden het Koninkrijk te geven. Dat is de soevereine oorsprong. De Vader Zelf heeft u lief, zo sprak Hij. En nu: "Die Hij tevoren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen. En die Hij geroepen heeft, deze heeft Hij ook gerechtvaardigd, en die Hij gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt". Zo is dan de zaligheid vast gefundeerd in de eeuwige verkiezing Gods.

En op het verbond der genade, waarvan Christus het hoofd, de Middelaar is, Die Zich heeft gegeven om het geëiste rantsoen te betalen, om in de tijd te komen, onze menselijke natuur aan te nemen, Zijn broederen in alles gelijk te worden, uitgenomen de zonden, opdat Hij de deugden Gods zou verheerlijken, door onze zonden geschonden en de zaligheid voor al Zijn volk, die mede in Adam verdoemelijk lagen voor God, uit de diepte van de val te kunnen ophalen en de zaligheid aan te brengen, maar ook door de Heilige Geest hen toe te passen.

Want Christus is het Die gestorven is, ja wat meer is, Die ook opgewekt is. Die ook ter rechterhand Gods is, om gaven uit te delen, opdat wederhorigen bij Hem altijd zouden wonen. Daarom worden Zijn verdiensten in het uur des welbehagens de door Hem verordineerde zondaar toegepast als Hij hen een goddelijk halt toeroept. Als Hij hen uit de dood roept tot het leven, als Hij hen zelf opzoekt.

Want God zoekt de ziel, eer zij Hem zoeken konden en die God zoekt, is reeds van Hem gevonden. Zij worden overtuigd van zonden, leven in tegen Wie zij gezondigd hebben. Ze leren zich kennen als verwerpelijk voor Zijn aangezicht. O, als God met hen in het gericht zou treden. Het wordt hun tot schuld, tot innerlijke smart, dat zij zonder God op de wereld zijn, dat zij nooit naar Hem gevraagd, noch naar Hem gezocht hebben.

O, alles gaat tegen hen getuigen, maar ook, hier in deze tekstwoorden wordt gesproken van een zoeken. Zoeken doen wij als we iets kwijt zijn, iets missen. Zoeken doen we iets wat waarde heeft. Zo is het in het natuurlijke leven. En naarmate de waarde van iets is, naar die mate zal het zoeken des te ernstiger zijn. Welnu, zo gaat het Gods volk, ontdekt aan hun zonden, ellende en hun verlorenheid inlevende, worden zij ook ontdekt aan het gemis van God en Zijn gemeenschap. Hoe smartelijk is hun dit gemis, om eigen schuld. zonder God op de wereld te zijn. Dat laat hun ziel niet ledig, geeft hun werkzaamheden om God tot hun deel te krijgen.

De Heere stort de liefde Gods in hun hart uit. Zij krijgen een betrekking op God. Zij

zoeken Hem als het hoogste goed van harte en met ingespannen krachten. Het is rechtvaardig Hem te moeten missen, maar zij kunnen Hem niet missen. Hun hart roept uit tot God die leeft. Psalm 138. Ze zoeken hun hart voor de Heere open te leggen. 'k leg voor Uw oog mijn hart en wandel bloot. 'k Wil niets daarvan voor U, o God, verhelen.

Zij krijgen een betrekking op Christus. Daar wordt plaats voor gemaakt in hun hart door de Heilige Geest, Die een zondaar alles komt te ontnemen, waarmee hij tracht voor de Heere een bestaan te krijgen. Wanneer ze zijn gans ontbloot en aan zichzelf dood, kan Christus in hen leven. Het gaat door het afgesneden en onmogelijke van hun kant, waar goddelijke gerechtigheid gehandhaafd worden moet. Daarom God wil dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede. Zij leven het in, kunnen door zichzelf niet betalen. O, als dan die Andere hun ziel wordt geopenbaard dan mogen zij het ervaren: *blijdschap komt na veel smarten. Alle oprechte harten.*

Als God de zaligheid die in Christus is, gaat verklaren als de ene Naam tot zaligheid gegeven. Hoe waar is het wat Christus zelf sprak: "Al wat Mij de Vader geeft, zal tot Mij komen en die tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen". Dan weidt hun ziel met een verwonderend oog. Als hun verklaard mag worden dat Hij zalig maken kan, dat Hij zalig maken wil, als Hij hun ziel gaat toeroepen: "Komt herwaarts tot Mij, gij die vermoeid en belast zijt en Ik zal U rust geven". Matth. 11 vers 28. O, als het geheim ontsloten mag worden, hoe diep Hij zich heeft willen vernederen, Hij, de Man van Smarten, de prijs Zijns bloeds heeft betaald, om Zijn volk de zaligheid te kunnen schenken.

En toch, zij missen Hem als hun persoonlijke gerechtigheid voor God. Hoe ongelukkig, ellendig gaan zij menigmaal over de wereld, als zij het gemis daarvan inleven. Hoe zwaar veelal is het te dragen en toch buiten Hem vinden zij in alles de dood. Maar hoe zullen zij ooit met hun hand kunnen schrijven: "Ik ben des Heeren". Wat achten zij gelukkig dat volk, die de toepassing hebben: Van God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, en die door Hem met God verzoend zijn. Maar in hoeverre de Heere naar Zijn vrijmacht de geheimen tot zaligheid voor hun ziel ontsloten heeft, maar allen zijn zoekers geworden naar die toekomstige stad. Zij krijgen hier de beginselen van de eeuwige vreugde en zaligheid reeds te smaken.

Daarvan zegt de Heere bij monde van de apostel: "Geen oog heeft het gezien, geen oor heeft het gehoord en het is in het hart van een mens niet opgeklommen wat God bereid heeft die, die Hem liefhebben".

Die stad, daar staat van geschreven in Openbaringen 21: "En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, want de eerste hemel en de eerste aarde was voorbijgegaan en de zee was niet meer. En ik Johannes zag de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, nederdalende van God uit de hemel, toebereid als een bruid, die voor haar man versierd is. En ik hoorde een grote stem uit de hemel, zeggende: "Zie, de tabernakel Gods is bij de mensen, en Hij zal bij hen wonen en zij zullen Zijn Volk zijn en God Zelf zal bij hen en hun God zijn. En God zal alle tranen van hun ogen afwissen en de dood zal niet meer zijn, noch rouw noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn, want de eerste dingen zijn weggegaan".

Daar zal God Drieënig volkomen verheerlijkt worden, de kroon geworpen worden voor de voeten van Het Lam, uitroepende: "Gij zijt waardig te ontvangen, de lof, de eer, de aanbedding, de dankzegging, want Gij hebt ons Gode gekocht met Uw bloed uit alle geslacht en taal en natie." Daar zullen de tien maal tienduizenden heilige engelen, die nooit gezondigd hebben met eerbied gezegd een ogenblik moeten zwijgen wanneer Gods Kerk het zal aanheffen, hetgeen de dichter zong in Psalm 103:

*Zo ver het west verwijderd is van het oosten
zo ver heeft Hij om onze ziel te troosten
van ons de schuld en zonde weggedaan.*

O, daar zal de zonde geen scheiding meer maken. Daar zal de stem des drijvers niet meer worden gehoord. Daar zullen de ogen zalig zijn van het zien. Dan zal het geloof verwisseld zijn in aanschouwen. Hun ogen zullen de Koning zien in Zijn schoonheid. De palmtakken der eeuwige overwinning zullen in hun handen zijn. Zij zijn gekomen van oosten, van westen, van noorden en van zuiden. Want Psalm 87 getuigt er van:

*De Filistijn, de Tyriër en de Moren
zijn binnen u, o Godstad, voortgebracht.*

*Ja,
dan zullen daar de blijde zangers staan,
de speelliën op de harp en cimbel slaan
en binnen U al Mijn fonteinen wezen.*

Nee, nooit zouden ook zij naar God gezocht hebben van zichzelf. Nooit zijn zij begerig geweest naar die stad. Ook zij hadden de stad verderf gekozen boven deze stad. Maar de Heere maakte het waar wat Hij zei bij monde van de profeet: "Ik ben gevonden van hen, die naar Mij niet vraagden en tot het volk naar Mijn Naam niet genoemd heb ik gezegd: "Ziet hier ben ik". Daarom worden zij in de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd.

En om nu het zoeken naar die toekomstige stad levendig te houden, hen daarnaar begerig te doen zijn, zendt Hij Zijn Volk naar Zijn eeuwige Raad, onbevattelijke Wil en Wijsheid beproevingen toe, opdat zij zich hier op de wereld niet zouden gaan thuisvoelen, hun pinnen niet te vast in de aarde zouden slaan, komt Hij ze door de druk, door de beproevingen te louteren, opdat zij uitziende, verwachtede, verlangende zouden zijn en blijven naar de toekomstige stad. Ook komt de Heere ze te verwaardigen hier in dit leven bij tijden door het geloof te mogen zien als in de verte de transen van die Godstad. Dan gaan ze met de dichter van Psalm 84 instemmen:

*Zij gaan van kracht tot kracht steeds voort
Elk hunner zal in 't zalig oord
van Sion haast voor God verschijnen.*

Wat een toekomst heeft Gods, hier bij de wereld veracht Volk. Zij gaan de hemelstad beërven. Hij is hun bereid van voor de grondlegging der wereld. Daarom deze oudejaarsavondure predikt, dat welhaast hun strijd zal zijn gestreden en hun leed zal zijn geleden om in te gaan in de toekomstige stad.

En nu zal het voor ieder hunner het grootste wonder zijn die stad te mogen binnengaan. Daar zal dan ook de eeuwigheid voor nodig zijn. Want uit Hem, door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid en de kracht. Mag dit nu eens in hun hart leven. Dan gaan ze met de dichter zingen uit Psalm 43: 4, wat wij samen doen:

*Dan ga ik op tot Gods altaren
Tot God mijn God de bron van vreugd;
Dan zal ik juichend, stem en snaren
Ten roem van Zijne goedheid paren,
Die, na kortstondig ongeneugt',
Mij eindeloos verheugt.*

Toepassing

Gemeente, nog slechts een enkel woord ter toepassing. Want wij hebben hier geen blijvende stad. Dit leert de Heere in Zijn Woord overduidelijk en dit predikt ons deze ure.

Nog slechts enkele uren en dit jaar is in de oceaan der eeuwigheid verzonken en het keert niet meer terug.

Dat dan ook dit woord van deze ure ons mocht aangrijpen, opdat het ons ernst werd. Ja dat de Heere er Zelf aan te pas kwam. Dat wij nog zoekende gemaakt mochten worden, zo wij nog vreemdeling zijn van dit zoeken.

Moeten we dan het oude jaar zo weer uit en het nieuwe jaar weer in? En wat wij ook tevens zouden willen zeggen, wanneer we de jaarwisseling mogen beleven, waarom blijft dan een gedeelte der gemeente dat nu aanwezig is op nieuwjaarsmorgen thuis?

Wel in Gods Huis eindigen en zouden we er niet in beginnen? O, wij bidden het u, neem de middelen der genade waar, terwijl het nog kan. En laat uw plaats in de eerste maal van het jaar niet ledig staan. Het zou juist Gods tijd kunnen zijn. En het zou ook de laatste jaarwisseling kunnen zijn.

En nu, geliefden, zo zijn wij dan voor de laatste keer van dit bijna weggevloden jaar bijeen om Zijn stem nog te horen. Verhardt uwe harten niet, maar laat U leiden.

We werden bepaald bij het einde van alle dingen, ook van ons leven. Want we hebben hier geen blijvende stad. O, lere de Heere ons de toekomstige te zoeken. Het kan nog. Wat onmogelijk is bij de mensen, is mogelijk bij God. Daarvan getuigt de Heere Zelf: "Ik ben gevonden van degenen, die naar Mij niet vraagden".

O, zoekt de jaarwisseling door te brengen op uw knieën en zegt: "O Heere, vergeef hetgeen achter ligt en wees ons gedachtig en genadig in hetgeen voor ons ligt." De Heere zegene daartoe dit woord.

Dat er een haasten en een spoeden geboren mocht worden om ons leven wil, want als kaf gaat de dag voorbij.

En volk van God, dat u in deze ure niet al te weemoedig gestemd zou zijn. Dat geve u de Heere. Dat het verlangen levendig zou mogen zijn naar de toekomstige stad. Die stad is toekomstig. Daar zal God volmaakt gekend en gediend worden. Daar zult u altijd met Hem in gemeenschap verkeren. In Hem u verlustigen en verblijden. Hem de eer, de aanbedding en de dankzegging toebrengen.

Immers ook gij had ook nooit naar de Heere gezocht of begeerd die stad te zoeken. 't Was, 't is en het zal alleen genade blijven. Daarom zal de hoofdsteen worden toegebracht met toeroepingen: "Genade, genade zij dezelve."

O, zeker het is geen dagelijks werk, maar Gods volk blijft er geen vreemdeling van, waar David van zong

*Maar (blij vooruitzicht dat mij streelt)
Ik zal, ontwaakt, Uw lof ontvouwen,
U in gerechtigheid aanschouwen,
Verzadigd met Uw Godd'lijk beeld.*

Ja dat uw hart met verlangen vervuld mocht zijn, die stad eerlang te mogen ingaan om de volkomen zaligheid te genieten die daarin ligt. Hem te mogen aanschouwen en eeuwig de eer toe te brengen.

*En dat eeuw in, eeuw uit
zonder nachten, zonder dagen*

*zonder naar de tijd te vragen
want daar is tijd en uren uit
eeuwig, eeuwig is 't besluit.*

Amen.

Psalm 89: 1

*'k Zal eeuwig zingen van Gods goedertierenheên;
Uw waarheid 't allen tijd vermelden door mijn reên;
Ik weet hoe 't vast gebouw van Uwe gunstbewijzen;
Naar Uw gemaakt bestek in eeuwigheid zal rijzen
Zo min de hemel ooit uit zijnen stand zal wijken;
Zo min zal Uwe trouw ooit wank'len of bezwijken.*

7. HET NIEUWE JERUZALEM

Zingen: Psalm 84: 1
 Lezen: Openbaring 21
 Zingen: Psalm 122: 1 en 2
 Zingen: Psalm 68: 2
 Zingen: Psalm 87: 5

De stof onzer overdenking vindt u opgetekend in het u voorgelezen Schriftgedeelte, de Openbaringen aan Johannes, daarvan het 21e hoofdstuk, de verzen 22 t.e.m. 27, waar wij Gods Woord aldus lezen:

En ik zag geen tempel in dezelve; want de Heere, de almachtige God is haar Tempel, en het Lam.

En de stad behoeft de zon en de maan niet, dat ze in dezelve zouden schijnen; want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, en het Lam is haar Kaars.

En de volken die zalig worden zullen in haar licht wandelen; en de koningen der aarde brengen hun eer en heerlijkheid in dezelve.

En haar poorten zullen niet gesloten worden des daags, want aldaar zal geen nacht zijn.

En zij zullen de heerlijkheid en de eer der volken daarin brengen. En in haar zal niet inkomen iets dat ontreinigt, en gruwelijkheid doet, en leugen spreekt; maar die geschreven zijn in het boek des levens en des Lams.

Wij vinden in de tekstwoorden beschreven *Het nieuwe Jeruzalem*, en letten op een drietal gedachten.

- ten 1e: Op Jeruzalems volkomenheid,
- ten 2e: Op Jeruzalems heerlijkheid, en
- ten 3e: Op Jeruzalems inwoners.

Geliefden!

De apostel Johannes, die op hoge leeftijd om des geloofs wil, om der waarheid wil verbannen werd naar het eiland Patmos, heeft aldaar vele openbaringen gehad.

En de openbaringen die hij daar gekregen heeft, de voorzeggingen en gezichten die hem daar getoond werden, waren niet alleen voor hém tot troost en bemoediging, maar ook voor Gods kerk tot aan de voleinding der wereld.

Vandaar dat de verhoogde Middelaar telkens deze woorden tot hem sprak: "en schrijf."

Want alles wat hij daar hoorde en zag, al wat hem daar getoond werd, moest hij optekenen, opdat het door de inspiratie van de Heilige Geest zou worden opgenomen in de Canon van de Heilige Schrift.

En wel bijzonder in ons teksthofdstuk wordt hem iets getoond, wat zeer tot bemoediging is voor de kerk des Heeren.

Hij ziet daar *de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, nederdalende van God uit den hemel, toebereid als een bruid die voor haar man versierd is*. De Heere, hem dat nieuwe Jeruzalem tonende, gaat hem daarin voorstellen de hemelse heerlijkheid, de volmaakte geluksstaat der gezaligden, ja de plaats waar God eenmaal zijn zal alles, en dat in allen.

Dan ziet hij dat die stad een grote en hoge muur heeft, en dat in dezelve twaalf poorten zijn. Van het oosten drie, van het noorden drie, en van het zuiden en het westen, elk

drie poorten.

De betekenis van al deze zaken kunnen wij slechts maar aanstippen, maar het ziet er alles op dat de Heere de Zijnen halen zal uit alle windstreken der aarde.

En dan in alle onderscheidingen, want er zullen zijn zuigelingen, kinderen, jongelingen, mannen en vaders in de genade.

Maar nu zullen die standen die er hier in het genadeleven zijn, straks wegvallen. Want aan die plaats zal de kerk in zijn geheel volmaakt zijn, en ook volmaakt de Heere dienen.

Johannes ziet ook hoe dat *twaaft engelen* de poorten dezer stad bewaken; ze zijn door God aangesteld opdat niemand in zou komen wiens naam niet geschreven is in het boek des levens des Lams.

Van de muur der stad lezen wij *dat hij twaalf fundamenten heeft, waarop geschreven waren de namen van de twaalf apostelen.*

De betekenis daarvan wijst ons op de leer der apostelen, n.l. die der vrije genade, gegrond op het enige en door God Zelf gelegde fundament.

Hetwelk Dien bij God verkoren, en in de eeuwigheid reeds gelegden Uitersten Hoeksteen is, en waarvan de apostel Petrus zegt: "U dan, die gelooft is Hij dierbaar."

Vervolgens staat er van de stad geschreven dat dezelve vierkant was. Zowel de lengte als de breedte, zowel de hoogte als de diepte, derzelve maat was evengelijk.

Wat het te beduiden heeft?

Wel, het ziet op het onvergankelijke, het onwankelbare van de stad, en daarom ook op de zekerheid van de zaligheid, omdat God Zelf, die nooit Zijn werk zal laten varen, de Onveranderlijke is.

En dan wordt de banneling op Patmos nog iets getoond. Hij ziet dat de stad en hare straten van zuiver goud zijn, ja hij ziet versieringen met kostelijk gesteente aan de fundamenten, en dat de twaalf poorten zijn van paarden.

Geliefden, het ziet alles op de onvergankelijke schoonheid en heerlijkheid van het nieuwe Jeruzalem, en op de volmaaktheid van de stad, waarover wij dan ook thans met u zouden willen handelen.

Bij al hetgeen Johannes hier aanschouwt, lezen wij bij het begin van onze tekst: "En ik zag geen tempel in dezelve."

Er was dus in het hem getoonde nieuwe Jeruzalem, in die hemelse heerlijkheid geen tempel; d.w.z. geen uiterlijke tempel, gelijk die wel was in het aardse Jeruzalem.

Want in het aardse Jeruzalem was de tempel waar de Heere woonde, boven het verzoendeksel waarop de heilige engelen afgebeeld stonden, en waar de rook van de reukoffers ten hemel steeg.

Van dat Jeruzalem, dien tempel aldaar, sprak de Heere Zelf:

Daar wil ik wonen naar Mijn lust;

Daar is in eeuwigheid Mijn rust.

Daar kwam de Heere in de dienst der schaduwen het volk hun zonde, hun doemwaardigheid, en de rechtvaardigheid van de straf hunner overtredingen voor te houden.

Maar waar ook door de offers en het slachten der dieren gewezen werd op de noodzakelijkheid van de vergeving der zonden en de verzoening met God door het bloed van het Lam dat stond te komen.

Dat Lam, wat uit de lendenen van David, uit het geslacht van Isaï voort zou komen. Die Banier der volken die staan zal, en waardoor Jood en heiden, door God verkoren, zeker zullen zalig worden.

Van die stad Jeruzalem en zijn tempel, heeft de dichter van de oude dag gezongen; maar ook alle met genade begiftigde Israëlieten, als zij op de jaarlijkse hoogtijdagen uit alle oorden des lands naar het heiligdom optrokken.

Van verre de transen van stad en tempel aanschouwende, hebben ze in Geest en Waarheid het mogen aanheffen:

*Jeruzalem, dat ik bemin,
Wij treden Uwe poorten in;
Daar staan, o Godsstad, onze voeten.
Jeruzalem is wél gebouwd,
Wél saamgevoegd; wie haar beschouwt,
Zal haar voor 's bouwheers kunstwerk groeten.*

Maar nu gaat het hier niet over het aardse Jeruzalem, neen; want Johannes wordt het nieuwe, het hemelse Jeruzalem getoond, waarvan het aardse slechts een afschaduwing was.

En waarom was er in dat nieuwe Jeruzalem geen tempel, d.w.z. geen afzonderlijke plaats gelijk in het aardse Jeruzalem, waar naar Goddelijk bevel de Heere werd gediend?

Dan wordt het antwoord gegeven als wij verder lezen: *want de Heere, de Almachtige God is haar Tempel, en het Lam!*

De bedoeling van deze woorden is, dat er in deze zo volheerlijke stad geen afzonderlijke plaats nodig zal zijn.

Het wil zeggen dat de glans van de Majesteit der Goddelijke heerlijkheid, van Zijn volmaaktheden, het ganse Jeruzalem, dus al de gezaligden, doorwonen zal. God zal daar zijn Alles, en dat in allen, en de schare der uitverkorenen zullen daar altijd in de gemeenschap van een Drieënig God, volkomen, ongestoord, en zonder enige onderbreking zich bevinden.

Het zal een volkomen gemeenschap, een volmaakt en eeuwig dienen zijn van God, en daarom zal aldaar geen tempel nodig wezen.

Van dat zalige gemeenschapsleven blijft Gods volk in beginsel, hier op aarde nu geen vreemdeling.

Door hartvernieuwende genade worden zij van deze, in Adam verloren gemeenschap deelgenoot, worden zij hersteld naar het evenbeeld Desgenen Die hen geschapen heeft.

Maar dat volk gaat het ook inleven dat zij zonder God op de wereld zijn. De breuk tussen God en hun ziel wordt hen verklaard, en van 's Heeren wege worden zij bekend gemaakt dat dit is vanwege hun zonde en overtreding. Dit veroorzaakt zulk een hartelijk leedwezen, zulk een zielesmart, dat ze met de profeet Jeremia het gaan uitroepen: "O, mijn ingewand, mijn ingewand, ik heb barenswee, o, wanden mijns harten!"

Ja, ze hebben tegen God gezondigd, en moeten daarom, als vervreemd van Hem, zich als ballingen op de aarde waarnemen.

Het missen van God en Zijn gemeenschap wordt voor hen werkelijkheid, en daarbij moeten zij het bekennen dat God geen onrecht doen zou, als Hij hen voor eeuwig daaruit zou verstoten.

Maar zij blijven ook geen vreemdeling van dat hartelijk verlangen, van de innerlijke zielsbegeerte om God wederom te mogen kennen, en hersteld te worden in Zijn gemeenschap.

En geliefden, als dan Gods Geest in hen zucht met onuitsprekelijke zuchtingen, als het zijn mag "mijn hart en mijn vlees roepen uit tot den levenden God," dan wordt daar

reeds iets van die gemeenschap ervaren.

Laat dan de kerk het voor zichzelf niet kunnen bezien, maar dan zijn er ogenblikken dat ze er wat van mogen ondervinden, en er een voorsmaak van krijgen wat eenmaal die volmaakte herstelling wezen zal.

Hoe hunkert dan hun ziel naar God, en gaat hun hart naar Hem uit, zodat ze met Jesaja wel uitroepen: "Met mijn ziel heb ik U begeerd in de nacht."

Echter, wat is het menigmaal waar; zo genoten, maar ook zo weer toegesloten.

Als in een ogenblik kan er zoveel zijn dat scheiding veroorzaakt. Eén zondige gedachte, één zondige begeerte of één zondige daad, en het doet hen weer gescheiden van God leven, Zijn ongenoegen ervaren, en duisternis bedekt hun ziel.

Maar zie, dat heeft de Heere nu aan Johannes getoond, dit zal in het nieuwe Jeruzalem niet meer zijn; hij zag geen tempel in dezelve. Daar is geen afzonderlijke plaats meer nodig om God te dienen gelijk hier op aarde.

Wel is het de begeerte van alle ware Israëlieten om op te gaan naar Gods huis waar Gods Woord verkondigd wordt, om te horen prediken wat in de binnenkamer is geschied.

Naar de plaats waar God verhoogd, maar waar de mens vernederd wordt, en Immanuël als de enige grondslag tot zaligheid wordt voorgesteld.

Immers heeft de Heere de middelen der genade verordineerd om Zijn kerk bijeen te vergaderen, en om te versterken wat Zijn hand gewrocht heeft! Dit alles zal dus in het door de apostel hier aanschouwde Jeruzalem niet meer zijn.

Want de volken die zalig worden, zullen aldaar God als Profeet recht kennen, als Priester Hem zichzelf offeren, en als Koning met Hem heersen. Elke begeerte, elke gedachte, elk woord en iedere daad, zal zijn tot de verheerlijking van God omdat ze dan gesteld zijn in Zijn nooit meer te verbreken gemeenschap.

*Daar wordt Zijn naam met lof gejuich geprezen;
Dan zullen daar de blijde zangers staan,
De speelliên op de harp en cimbels slaan,
En binnen U al mijn fonteinen wezen.*

Het zal alles zijn tot aanbidding van Hem Die is, De enige en Drieënige God, Die Zijn volk geformeerd heeft opdat zij Zijn lof zouden vertellen, nu, en straks volkomen tot in eeuwigheid.

Want de Heere de Almachtige God is haar Tempel.

Laat ons een ogenblik letten op het woord: *de Heere, de Almachtige God*, daar wij over de tempel reeds één en ander gezegd hebben.

Als de Heere Zich hier aan Johannes openbaart als de Almachtige God, dan ligt daar veel tot onderwijzing in.

Dat God almachtig is, bewijst Hij in het werk der schepping, in het rijk der natuur, en in het werk der onderhouding.

Maar als hier over Gods Almacht wordt gesproken, gaat dit niet over iets dat tijdelijk is. Hier wijst Hij Johannes op Zijn Goddelijke Almacht wat betreft de herschepping naar Zijn beeld, zo Hij Zijn volk hier in de tijd komt te vernieuwen. Het is vanwege de zonde Adams en eigen overtreding, dat de mens zichzelf gebracht heeft onder het oordeel des doods, besloten ligt onder Gods rechtvaardige toorn, en zich bevindt in satans macht en heerschappij. Doch nu gaat God Zijn almacht en Zijn vrijmacht openbaren, daarin, dat Hij zulke schepselen, door de wederbarende kracht van Zijn Geest het leven komt te geven.

En dat niet alleen, maar Hij zal ze straks, als ze aan het eind van de woestijnreis zullen gekomen zijn, opnemen in het eeuwig leven. Dan zal Hij ze doen ingaan in het nieuwe Jeruzalem, want de Heere de Almachtige God is haar tempel. Daarin dan ook bewijst de Heere Zijn Almacht; nooit zou één mens anders zalig zijn geworden.

Maar er staat ook: "en het Lam."

Deze Naam is door God Zelf gegeven, is in Zijn Woord geopenbaard, en waarmee Christus wordt bedoeld. "Het Lam", dat wijst ons op Diens bitter lijden en sterven, op Zijn plaatsbekledend, schuldovernemend werk.

Dat spreekt van de Goddelijke rechtvaardigheid, van de Goddelijke verbolgenheid over de zonde.

Het spreekt echter ook van Gods eeuwige ontfermingen, en van Zijn grote liefde en barmhartigheid.

"En het Lam." Dat Lam zal straks eveneens de Tempel zijn, d.w.z. de kerk zal eenmaal God, maar ook het Lam op een volmaakte wijze kennen en aanbidden, zich in Hem verblijden, zich over Hem verwonderen. Want Hij is het Lam dat geslacht is van voor de grondlegging der wereld, omdat er zonder bloedstorting geen vergeving mogelijk was.

Daarom, in de volheid des tijds gekomen zijnde, heeft Hij Zijn ziel tot een schuldoffer gesteld opdat Hij zaad zou zien.

Ja, Hij is dat Lam waarvan Jesaja heeft getuigd: "Als een Lam is Hij ter slachting geleid, en als een schaap dat stemmeloos is voor het aangezicht zijner scheerders, alzo deed Hij Zijn mond niet open."

Zijn heilig zwijgen was in de plaats van Zijn volk, opdat het Goddelijk recht zijn voldoening zou verkrijgen, en ook alzo het welbehagen Zijns Vaders door Zijn hand gelukkig zal voortgaan.

De heerlijkheid Gods, maar ook de heerlijkheid van het Lam zal in het nieuwe Jeruzalem ten vólle geopenbaard worden.

Maar o, als Gods volk, die hier geen vreemdeling van een vernederde Middelaar, van dit onstraffelijk en onbevlekt Lam gebleven zijn, door het geloof eens een blik op Hem mogen werpen, ziende wat het Hem gekost heeft, en de dure prijs die Hij betaald heeft, dan zinken zij in verwondering en aanbidding aan Zijn voeten neer.

Want Hij heeft ze niet gekocht met goud of met zilver, maar met de dure prijs van Zijn dierbaar bloed.

En als Hij dan Zelf het hun gaat toeroepen "dit deed Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood had moeten sterven", wat wordt de zonde hun dan bitter en tot diepe smart.

Wat is er dan een begeerte en een zoeken om voor Hem te leven. Ook nu ervaren ze het echter dat zulks bij hen maar niet gevonden wordt; en daarom hoe noodzakelijk om te leren, gebruik van Hem te mogen maken. Het is zo tot oneer van Zijn Naam dat ze, veeltijds van zichzelf vervuld, zo weinig gebruik maken van Zijn werk en Zijn bediening.

Maar dat zal straks, in het nieuwe Jeruzalem alzo niet meer zijn, want dan zal de Almachtige God, maar ook het Lam volkomen gediend en verheerlijkt worden.

Daarom zal Sion door recht worden verlost, daar het Lam de prijs, waardoor God bevredigd werd, en waardoor de deugden Gods verheerlijkt zijn geworden, betaald heeft.

Waarom de Heere dan ook Zelf getuigd dat Hij met Zijn volk tevreden is, ja dat het is,

Zijn Hefsibah, *Mijn lust is aan haar*.

Het Lam spreekt van het bloed dat is gestort, en dat reeds onder het Oude Testament is afgebeeld.

Dan gaan wij slechts een ogenblik terug naar het volk van Israël toen het in Egypte was.

Farao heeft zijn hart verstokt, en God zal hem dwingen om Zijn volk Israël te laten trekken.

En dan gaat de verderfengel in die voor Israël onvergetelijke nacht in de huizen der Egyptenaren, om al hun eerstgeborenen te doden. U kent de geschiedenis, waar het bloed aan de bovendorpel en aan de zijposten was gestreken, daar ging de engel voorbij.

Het was de voorbijgang tot verschoning van 's Heeren volk.

Zo ook is het met Gods volk, die in Christus, in dat Lam, en in Zijn werk en bediening zijn begrepen, zij zullen eveneens verschoond worden. Want ook zij waren het waardig de eeuwige dood te ondergaan, en leren daar bij bevinding iets van kennen.

Maar zij zullen verschoond worden door het bloed des Lams.

Nu, dat heeft Johannes mogen aanschouwen, want in het nieuwe Jeruzalem is Gods volk ontdaan van alle zelfbedoelingen, van het zoeken van eigen eer, van alle hoogmoed en van alle zonden.

Gewassen in het bloed des Lams, zullen zij daar, vrij van al hun ongerechtigheden, de Almachtige God en het Lam volkomen de lof en de eer toebrengen.

O, daar was het oog van Job op gevestigd toen hij sprak: "Ik weet, mijn Verlosser leeft, en Hij zal ten laatste over het stof opstaan; en als zij na mijn huid dit doorknaagd zullen hebben, zal ik uit mijn vlees God aanschouwen; Dewelke ik voor mij aanschouwen zal en mijn ogen zien zullen, en niet een vreemde; mijn nieren verlangen zeer in mijn schoot.

Op dat nieuwe Jeruzalem, en om daar God in alle volmaaktheid de lof en de eer toe te brengen, was ook het oog van de apostel Paulus gevestigd, toen hij zeide: "Ik wenste wel ontbonden en met Christus te zijn, want dat is mij zeer verre het beste."

Welnu: "En ik zag geen tempel in dezelve; want de Heere, de Almachtige God is haar tempel, en het Lam."

En dat geldt nu alle geslachten; zij zullen zalig worden van het westen, van het oosten, van het noorden en het zuiden der aarde. De blinde heidenen, misschien nu nog van God gescheiden, maar ook zij zullen hier op aarde toegebracht worden tot de gemeente die eenmaal zalig zal worden. Ja, ook zij zullen in het nieuwe Jeruzalem vergaderd en verenigd worden, om dan gezamenlijk, en dat tot in eeuwigheid, de lof des Heeren te verkondigen.

Daar zal het zijn: "Niet ons, o Heere! niet ons, maar Uwe Naam geef eer, Om Uwer goedertierenheid, om Uwer waarheid wil."

Maar laat ons nu gaan letten op:

Ten 2e, Jeruzalems heerlijkheid.

Er staat in het 23e vers: "En de stad behoeft de zon en de maan niet, dat ze in dezelve zouden schijnen; want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, en het Lam is haar kaars."

Hier is wel van toepassing wat de Engel des Heeren sprak, die aan Mozes verscheen in de brandende, maar niet verterende braambos: "Trek de schoenen uit van uw voeten, want de plaats waarop gij staat is heilig land."

Dat moge ook in deze ogenblikken onze harten een weinig vervullen. Want er staat van dat nieuwe Jeruzalem, de stad Gods, de hemel dus: "En de stad behoeft de zon en

de maan niet, dat ze in haar zouden schijnen."

En als wij dan weer zouden vragen waarom dat dan niet nodig was, dan wordt ook nu het antwoord ons gegeven; immers, er staat achter deze woorden: "want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht, en het Lam is haar kaars."

Dat wil eigenlijk zeggen, de glans van Gods deugden zal al Gods volk verlichten, door het voortdurend, onverbreekelijk verkeren in Zijn zalige gemeenschap. "De stad behoeft de zon en de maan niet." De zon en de maan, wat zijn dat?

Wel geliefden, het zal u bekend zijn dat dit in het rijk der natuur lichtdragers zijn, op de vierde dag der schepping door God voortgebracht. De eerste dag schiep God het licht, en op de vierde dag de lichtdragers; maar wie zal nu kunnen zeggen wat licht is? Mogelijk hebben wij er nog nooit bij stilgestaan, maar wij geloven dat er niet één mens is die dat kan verklaren; het is immers een scheppingswonder! Wie zou er dan hier op aarde ooit recht kunnen verklaren en onder woorden kunnen brengen wat de heerlijkheid Gods zal zijn waarmee de inwoners van het nieuwe Jeruzalem, dat zijn Gods kinderen, straks verlicht zullen worden?

De apostel Paulus is opgetrokken geweest tot in de derde hemel, en u weet het wat er van geschreven staat; hij zegt er van: "Of het in het lichaam, of buiten het lichaam geschied is, weet ik niet."

Maar dit is zeker, hij heeft de heerlijkheid Gods en de heerlijkheid van het Lam mogen aanschouwen.

En daar getuigt hij van dat geen oor het heeft gehoord, en dat het in het hart des mensen niet is opgeklommen, wat God bereid heeft dien die Hem liefhebben.

O, daar zal God op het allerhoogst verheerlijkt worden, en Zijn lof volmaakt worden bezongen, omdat ze daar niet meer zullen zijn de sterfelijke mens van de aarde.

Want aldaar zal het verderfelijke onverderfelijke, en het sterfelijke onsterfelijke aangedaan hebben.

Vandaar: "En de stad behoeft de zon en de maan niet ..., want de heerlijkheid Gods heeft haar verlicht", hetwelk zeggen wil dat God Zelf haar Licht is.

De Heere zegt van Zichzelf "dat Hij Licht is, en gans geen duisternis in Hem is"; dat Hij is "de Vader der Lichten van Wie alle goede gaven en volmaakte giften zijn afdalende."

Daarentegen wordt de mens der zonde in Gods Woord "duisternis" genoemd, en nu is er geen groter tegenstelling dan licht en duisternis.

Het is door onze zonde dat wij enkel duisternis geworden zijn; wij hebben deze duisternis liever gehad dan het licht.

Vóór onze val verkeerden wij in het Licht van Gods vriendelijk Aangezicht, en hadden rechte kennis van Hem. Maar wij zijn van God afgevallen, vervreemd van het ware Licht, de dood gekozen boven het leven.

Nu wordt 's Heeren volk hier op de aarde geroepen uit de duisternis tot Gods Wonderbaar licht, maar ook na ontvangene genade moeten ze ervaren dat de dagen der duisternis vele zijn.

Maar een mens, (en dan bedoelen wij het geestelijkerwijze) die nooit het licht gezien heeft, zal ook nooit het licht waarderen.

En nu is het wel waar dat door de ontdekkende bearbeiding van Gods Geest Zijn volk leert, dat ze in zichzelf, ook na de meest ontvangen genade en weldaden, enkel duisternis zijn.

Nochtans, die mogen het ervaren wat de Heere Zelf getuigt: "Het licht is voor de rechtvaardige gezaaid, en vrolijkheid voor de oprechte van hart."

Dan bedoelt Hij daar niet mee de ingebeelde vrolijkheid van de mens, ook niet de

ingebeelde vrolijkheid van de nog nooit uit de duisternis geroepen naam-Christen, o neen! Maar de Heere spreekt hier van de vrolijkheid der rechtvaardigen, dat zijn degenen die in Christus begrepen zijn en waarvan Hij in Zijn Woord zegt: "Door Zijn kennis zal Mijn Knecht, de Rechtvaardige, velen rechtvaardig maken."

Al zijn het soms maar ogenblikken, maar zij mogen het toch de dichter uit de 97e Psalm wel eens nazingen:

*Gods vriend'lijk Aangezicht
Heeft vrolijkheid en licht
Voor all' oprechten harten
Ten troost verspreid in smarten.*

Er zijn tijden dat de Heere Zijn Volk in het licht van Zijn vriendelijk Aangezicht doet delen, hen met het licht der kennis Gods alzo begiftigt, dat zo mogen ondervinden dat in het licht van 's Konings Aangezicht, leven, vrede en zaligheid is.

Wie, ja wie is er nu recht in staat om de ondervinding daarvan onder woorden te brengen?

Veel minder wat het eenmaal zijn zal, als in het nieuwe Jeruzalem de heerlijkheid Gods hen voor altijd zal verlichten, *en het Lam haar Kaars zal wezen.*

Wat een kaars is Gemeente, dat weten wij allen wel; die dient tot verlichting. Hier zou ook kunnen staan "een lamp", want een lamp of een kaars is eigenlijk hetzelfde; althans wat betreft het doel van beide.

Als het donker wordt dan steekt men een lamp, vroeger een kaars aan, met de bedoeling dat deze ons licht zal geven.

En nu hebben wij het ware licht des levens, der kennis Gods en der zalige gemeenschap Gods, verloren in het paradijs; maar Gods volk krijgt dat in en door Christus weer terug.

Hier bij aan- en voortgang door de herstelling naar Zijn beeld, doch straks volkomen.

"En het Lam is haar kaars."

Het wil zeggen: zo valt (het licht) der heerlijkheid Gods in het nieuwe Jeruzalem door middel van het Lam.

Want hier zien zij de heerlijkheid Gods als in een spiegel, maar daar zal het alzo niet meer wezen.

Daar zullen zij de heerlijkheid Gods aanschouwen in het Aangezicht van het Lam, en dat, "van aangezicht tot aangezicht."

En wisselt in de wereld voor Gods kerk licht en donker, zoet en bitter, gedurig af, hier zegt de Heere: en schrijf Johannes, tot bemoediging van Mijn kerk tot aan het einde der eeuwen: "En de stad behoeft de zon en de maan niet, dat ze in dezelve zouden schijnen." Daar zal geen dag en nacht meer zijn, want de heerlijkheid Gods heeft ze verlicht, en het Lam is haar kaars.

"Want God, Die gezegd heeft dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus", zo schrijft de apostel Paulus aan de gemeente van Corinthe.

"En het Lam is haar kaars." O, dan denken wij aan de zegenbede die de Hogepriester op Gods bevel uitspreken moest als het volk van Israël bij de tabernakel en later bij de tempel vergaderd was. Dan moest hij spreken: "De Heere Zegene u, en Hij behoeft u! De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig! De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en geve u vrede!"

Dat zal daar niet meer in wensende zin zijn, maar dat zal aldaar vervuld zijn. Zie daar, de toekomst van Gods hier verachte, steeds meer verdrukte, maar ook in zichzelf aangemerkt duister volk. En dat vanwege hun zonde, waardoor zij zich zo menigmaal in duisternis bevinden; want daar is God toch de schuld niet van?

Zeker, er kunnen wijze redenen zijn, waarom God Zijn Aangezicht verbergt, maar van des zondaars zijde is het daarmee niet opgelost.

Ja, ook vanwege de listen des satans die hun niet onbekend blijven, doch, zoals wij reeds zeiden, niet minder door het inwonend verderf moeten zij veeltijds in duisternis wandelen.

Maar zij zullen straks in het licht van de heerlijkheid Gods en van het Lam eeuwig wandelen, want de stad behoeft het licht van de zon en van de maan niet. Staan wij nu nog stil bij:

Ten 3e: Jeruzalems inwoners.

"En de volken die zalig worden", wie zijn dat?

Dat zijn al de gegevenen van de Vader, waarvan de Heere reeds tot Abraham sprak; "In u zullen alle geslachten der aarde gezegend worden." Dat zijn al diegenen die ten eeuwige leven verordineerd zijn uit Jood en heiden; die zullen zalig worden.

Ja, het is die schare die niemand tellen kan uit alle geslacht en volk en natie, en van wien het geldt wat de Heere eenmaal Zelf sprak: "Eertijds waart gij duisternis, maar nu zijt gij licht in de Heere. Dezen zullen staan voor de troon en voor het Lam, en zullen samengebracht worden in het nieuwe Jeruzalem."

Als hier staat "en de volken die zalig worden", dan zijn dat ook degenen die nog niet zalig zijn, en die misschien nog geboren moeten worden. Zouden er ook van onze kinderen bij zijn, bij die volken die uit vrije genade, om Jezus' wil, om het bloed des Lams, in het nieuwe Jeruzalem eenmaal God zullen grootmaken?

Gemeente, een vraag, zult u, zal ik daar straks bij zijn?

Of zullen wij dan aan die poort kloppen gelijk degenen waarvan de Heere bij gelijkenis sprak, en roepen: "Heere, Heere doe ons open, want wij hebben ..." ja wat?

"Wij hebben in Uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken, en Gij hebt in onze straten geleerd"; wij hebben de weg geweten.

Als er nooit een wonder van genade aan onze ziel verheerlijkt is, dan zal de Heere zeggen: "Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij, die de ongerechtigheid werkt!" Zullen wij dáár bij zijn, hebben wij ons hier gestoten aan het werk dat de Heere verheerlijkt in de harten van Gods volk, hebben wij ons altijd bezig gehouden om hun gebreken uit te meten? O, mens wie zijt gij, die tegen God antwoordt?

Maar nu zegt de Heere: "Die zijn zonde belijdt en laat, die zal barmhartigheid geschieden", en dan is God zo onuitsprekelijk goed voor dezulken die het mogen verliezen, en het Hem gewonnen mogen geven, al zal dit altijd 's Heeren eigen werk zijn.

Er is geen groter weldaad als door God, zondaar voor God gemaakt te worden, en om de wapens in te mogen leveren aan Zijn voeten. En dat zal nu in ons leven moeten gebeuren zullen wij ooit in dat nieuwe Jeruzalem straks vergaderd warden.

"En de volken die zalig worden."

Zal dan de Filistijn, een Tyriër en een Moor ons eenmaal voorgaan, zullen zij ingaan, en wij die de weg geweten, maar niet bewandeld hebben, buiten gesloten worden?

Nee, daar zullen wij God de schuld niet meer kunnen geven, en ach, dat wij het toch eens niet langer konden volhouden om God te beschuldigen en ons zelf te verontschuldigen.

Dat wij bukkende genade mochten verkrijgen om voor God in te vallen, zeggende: "Heere, ik, ik heb gezondigd."

En de volken die zalig worden, zullen in haar licht, dat is in de heerlijkheid van de stad, dus in het licht van Gods heerlijkheid, in Zijn gemeenschap en in de glans van Zijn Majesteit wandelen.

Wandelen is een zaak van vermaak, hier een heilig en stoorloos vermaak in God en Zijn gemeenschap, eeuwig en altoos, en hun blijdschap zal dan onbepaald, door het licht dat van Zijn Aanzicht straalt, ten hoogsten toppunt stijgen.

Ja, de koningen der aarde zullen hun eer en heerlijkheid daarin brengen. Wat wil dat zeggen? Dit is eigenlijk beeldspraak.

Toen Salomo en andere koningen met hem te Jeruzalem op de troon zaten, waren er onderworpen vorsten, die jaarlijks naar Jeruzalem moesten om schatting te betalen.

Wel zegt de Heere hier tegen Johannes, die koningen der aarde, wie zijn het? En om maar twee van de bekendste te noemen, een David, een Salomo, die zullen er bij zijn.

De koningen der aarde die het hier geleerd hebben de knie te buigen voor de Koning der Koningen, waarvan in Psalm 72 geschreven staat:

*Ja, elk der vorsten zal zich buigen,
En vallen voor Hem neer;*

Er zullen er bij zijn, koningen, maar ook onderdanen, dienstbaren en vrijen, rijken en armen, want het was Gods wil dat er allerlei soorten van mensen zouden zalig warden. Nochtans, ook koningen zullen straks, in dat nieuwe Jeruzalem zich buigen voor Die Koning aller Koningen.

"En de poorten zullen niet gesloten zijn des daags; want aldaar zal geen nacht zijn."

Het was vroeger de gewoonte dat men in grote steden, ook te Jeruzalem, des nachts de poorten sloot. Waarom dat gedaan werd is licht te verstaan; het was voor het gevaar dat dreigde van de zijde der vijanden.

Daarom zette men bovendien ook nog wachters op de muren der stad. Maar in het nieuwe Jeruzalem zullen de poorten des nachts niet gesloten zijn, want aldaar zal geen nacht meer zijn.

Dat wil zeggen, Gods volk zal daar buiten het bereik der vijanden zijn, daar zullen zij geen last meer hebben van de wereld, zij zullen geen last meer hebben van elkander en van de duivel, en wat het grootste is, zij zullen verlost zijn, dus ook geen last meer hebben van een lichaam der zonde.

Volmaakt in Zijn gemeenschap delende, zullen zij Hem bedoelen en verheerlijken.

Nógmaals wordt er op die volkomen verheerlijking gewezen als er staat: "En zij zullen de heerlijkheid en de eer der volken daarin brengen." En dan is dat de verheerlijking van De Drieënige God, want immers, de Vader is de bewegende oorzaak, de Zoon de verdienende, maar de Heilige Geest heeft het op Zich genomen om dat heil toe te passen.

Daar zal de liefde des Vaders dan ook volkomen zijn, ja, daar zullen zij den beelde Zijns Zoons gelijkvormig wezen, en in de troostvolle gemeenschap des Heiligen Geestes eeuwig leven.

Zie daar geliefden, zo kort als doenlijk was, hebben wij getracht iets te zeggen van de volmaaktheid, de heerlijkheid van het nieuwe Jeruzalem en haar inwoners.

Daarop ziende heeft David naar de harp gegrepen, en is er van gaan zingen wat wij heden samen doen uit de 68e Psalm, het tweede vers;

*Maar 't vrome volk in U verheugd,
Zal huppelen van zielevreugd,
Daar zij hun wens verkrijgen;
Hun blijdschap zal dan, onbepaald,
Door 't licht dat van Zijn aanzicht straalt,
Ten hoogsten toppunt stijgen.
Heft Gode blijde Psalmen aan;
Verhoogt, verhoogt voor Hem de baan;
Laat al wat leeft Hem eren;
Bereidt den weg, in Hem verblijd,
Die door de vlakke velden rijdt;
Zijn Naam is Heer der heren.*

Gemeente, nog een enkel woord. Van het Jeruzalem dat boven is, en waar wij aan de hand van 's Heeren Woord met u over gehandeld hebben, staat ook geschreven wie daar niet zullen inkomen.

In het 27e vers van ons tekstgedeelte lezen wij: "En in haar zal niet inkomen iets dat ontreinigt, en gruwelijkheid doet, en leugen spreekt." Als wij deze woorden zoeken te verklaren, moeten wij in de eerste plaats opmerken dat de vruchten van de mens in zijn natuurstaat, en wat er in zijn hart leeft, in Gods Woord getekend staan.

Wat uit het vlees geboren is dat is vlees, en de vruchten, welke zijn het? Onreinheid, gruwelijkheid en leugenspreken, dat is ons bestaan; wie kan het tegenspreken?

En nu wil de Heere hiermee zeggen dat degene die in zijn natuurstaat is gebleven, die in zijn leven nooit vernieuwd geworden is, dat degenen die misschien wel dikwijls hebben gezocht zichzelf te veranderen door wat ingetogenheid en aangematigde vroomheid, niet zullen in gaan.

Zij allen, en de wereld is er mee vervuld, ze zijn vijanden van het Sion Gods; maar geen nood:

*Houdt Christus dan Zijn kerk in stand,
Laat dan de hel vrij woeden;
Gezeten aan Gods rechterhand,
Zal hij hen wel behoeden.*

Voor ieder van Gods volk zal straks het grootste wonder zijn, als zij er bij behoren zullen, en als zij, na de doodsjordaan te zijn doorgedaan, mogen ingaan in dat hemelse Jeruzalem.

Bunyan heeft er van gezegd: "Al de hemelklokken zullen luiden als ik binnenkom!"

Maar anderzijds, wat zal er straks veel verborgen ongerechtigheid en gruwelijkheid openbaar komen.

Het is niet te beschrijven wat er al te koop is in de wereld, maar ook wat er in de kerk te koop is, en wat er omgaat onder het mom van godsdienst.

Maar genoeg, wij komen straks een ieder voor onszelf.

En nu zegt de Heere tegen Johannes, schrijf, dat er in dat nieuwe Jeruzalem, in Mijn zalige gemeenschap, niet zal inkomen iets dat ontreinigt. De zonde is onreinheid, zonden zijn gruwelijkheden, het is leugenspreken; nu, zij zullen er niet inkomen.

Want van al Gods volk staat geschreven: "Die uit God geboren is, zondigt niet."

Dat weten wij echter beter! Hun gebreken dan, zijn dat dan geen zonden? Hoeveel zijn

er op te noemen, veel meer soms als van natuurlijke mensen nietwaar? Ja, en toch, die uit God geboren is zondigt niet.

Dit wil niet zeggen dat dezen geen zonde doen, of dat ze geen zonden hebben, maar dat ze zijn bekend gemaakt met de gruwel van hun bestaan, met de verontreiniging van hun hart en hun leugensprekende natuur.

In het mishagen van zichzelf zullen zij voor Gods aangezicht zich verfoeien, en zoeken te verkrijgen de wassing en reiniging in het bloed van het Lam.

In hun leven hebben zij zich niet anders kunnen waarnemen als enkel gruwelijkheid, enkel onreinheid en als leugensprekers.

Hoger zijn ze nooit kunnen komen, en was de verzuchting van David in het binnenste van hun hart: "Was, reinig mijn gemoed, van mijn verborgen zonden."

Menigmaal, in het verborgene en eenzame, is door hen de tollenaarsbede geuit: "O God, wees mij zondaar genadig."

God heeft ze geleerd, in welke trap of maat dan ook, maar dat de grond, zelfs uit de allerheiligste verrichtingen, hen ontvallen moet. Opdat ze zouden heengedreven, uitgedreven worden naar dat van God gegeven Lam.

En gelukkig is hij die in Hem gelooft; die zal niet verloren gaan, maar straks ingaan in het nieuwe Jeruzalem.

Daarom, in haar zal niet inkomen iets dat ontreinigt, gruwelijkheid doet en leugenspreekt.

Geliefde hoorder, nu is het van tweeën één, hier wordt gesproken van het nieuwe Jeruzalem, maar anderzijds is er de poel die brandt van vuur en sulfer; het is een eeuwig wel of het is een eeuwig wee.

O, haast u, spoed u om uws levens wil, opdat u straks, staande bij het nieuwe Jeruzalem, kloppend aan de hemelpoort, niet zult verwezen moeten warden naar die plaats waar de worm niet sterft, en het vuur niet zal worden uitgeblust.

Maar dat de God aller genade Zijn Woord gebruiken mocht om u genadiglijk uw ongeluk en uw verlorenheid te doen kennen en inleven.

Hij trekke door Zijn Geest, Hij make bekend met onszelf en verheerlijke Zich in onze harten, opdat Zijn Woord kracht verkrijge. Want Hij Zelf zegt: "Wendt u naar Mij toe en wordt behouden, o, alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer."

En volk van God, de volken die zalig worden, zullen daar in zijn, hoor maar!

"Die geschreven zijn in het boek des levens des Lams"; dat zijn allen die ten eeuwig leven zijn verordineerd, hier in de tijd zijn geroepen, dezen zullen ingaan.

Verblijd u dan niet, dat u hier misschien de geesten onderworpen zijn, maar daarin dat uw namen geschreven zijn in het boek des levens des Lams.

De reis gaat naar het nieuwe Jeruzalem, het is genade, en dat zal het blijven tot de laatste ademsnik toe.

En daarom, te midden van alle droefheid, van alles wat drukt, van alle wederwaardigheden des levens zal de kerk, die door de kracht en ontfermingen Gods de reis eenmaal mochten aanvangen, ingaan in die stad. Dan zal het vervuld worden wat de dichter in de 43e Psalm gezongen heeft: "Dan ga ik op tot Gods altaren, tot de God der blijdschap en der verheuging, om Hem eeuwig met de harp te loven." AMEN.